

ප්‍රගති වාර්තාව 2022

ධීවර අමාත්‍යාංශය

මාලිගාවත්ත, කොළඹ 10

අන්තර්ගතය

	පිටු අංකය
01 දිවර අමාත්‍යාංශය.....	03 - 33
02 දිවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව.....	34 -55
03 ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය.....	56 - 65
04 ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිත ආයතනය.....	66 - 83
05 ලංකා දිවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව.....	84 - 96
06 ලංකා දිවර සංස්ථාව.....	97 - 102
07 සී/ස සීනෝර් ආයතනය.....	103 - 106
08 නෝන්සී ආයතනය.....	107 - 113

දැක්ම

ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංරක්ෂණය සහ තිරසාර භාවිතය පිළිබඳ දකුණු ආසියානු කලාපයේ ප්‍රමුඛයා වීම.

මෙහෙවර

වර්තමාන හා අනාගත පරපුරේ යහපත උදෙසා ධීවර හා ජලජ සම්පත් භාවිතය කළමනාකරණය කිරීම.

ප්‍රතිපත්තිමය අරමුණු

- විද්‍යානුකූල පදනමකින් යුත් (science based) තොරතුරු භාවිතා කරමින් සම්පත් තිරසාර ලෙස කළමනාකරණය කිරීම.
- ධීවර කර්මාන්තය කලාපීය හා ජාත්‍යන්තර බැඳීම් වලට අනුකූල වීම.
- සමුද්‍රීය ධීවර නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම.
- ජලජීවීවගා සහ මිරිදිය ධීවර නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම.
- පසු අස්වනු හානි අවම කිරීම සහ අගය එකතු කිරීම ඉහළ නැංවීම.
- ඒක පුද්ගල මත්ස්‍ය පරිභෝජනය ඉහළ නැංවීම.
- අපනයන ආදායම් ඉහළ නැංවීම.
- විනෝදාත්මක ක්‍රියාකාරකම්, රැකියා හා ව්‍යාපාරික සංවර්ධනය සඳහා පවතින අවස්ථා ඉහළ නැංවීම.
- ධීවර ප්‍රජාවන්ගේ සමාජ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වැඩිදියුණු කිරීම.

ප්‍රධාන කාර්යයන්

- සාගර, කිවුල් දිය හා අභ්‍යන්තර ධීවර කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීම
- ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් විධිමත්ව සකස් කිරීම
- ජාතික ජලජ සම්පත් සංවර්ධනය හා තිරසාර ලෙස භාවිතා කිරීම
- නිෂ්පාදන අන්තර්ජාතික තත්ත්වයට උසස් වන පරිදි වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම
- පාරිභෝගික අවශ්‍යතා තෘප්තිමත් කරමින් මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන දරාගත හැකි මිලකට සැපයීම
- මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන අපනයනය සඳහා පහසුකම් සැලසීම

ධීවර අංශයට දායකත්වය සපයන ආයතන හා අරමුණු

 <p align="center">ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව (DFAR)</p>	<p>අපේක්ෂිත අරමුණු - ශ්‍රී ලංකාවේ ධීවර හා ජලජ සම්පත් කළමනාකරණය, සංවර්ධනය හා සංරක්ෂණය.</p> <p>වගකීම් - කලාපීය සහ අන්තර්ජාතික සම්මුතීන්ට හා රෙගුලාසි වලට අනුකූලව 1996 අංක 02 දරන ධීවර හා ජලජ සම්පත් පනත ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ධීවර කළමනාකරණ කටයුතු හා නෛතික විධිවිධාන යාවත්කාලීන කිරීම.</p>
 <p align="center">ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතායතනය (NARA)</p>	<p>අපේක්ෂිත අරමුණු - ජලජ සම්පත් පිළිබඳ පර්යේෂණ, ජලජ සම්පත් සංවර්ධනය, සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය.</p> <p>වගකීම් - 1981 අංක 54 දරණ ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතායතන පනත යටතේ ස්ථාපිත මෙම ආයතනය මගින් ජලජ සම්පත් හා ජලජීවී වගාව, ධීවර තාක්ෂණය, මත්ස්‍ය හා පසු අස්වනු තාක්ෂණය, පාරිසරික අධ්‍යයනය, සමුද්‍ර ජීව විද්‍යාව, ජල ශාස්ත්‍රය හා සාගර අධ්‍යයන කටයුතු සිදුකිරීම.</p>
 <p align="center">ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය (NAQDA)</p>	<p>අපේක්ෂිත අරමුණු - වගා කිරීම මත පදනම් වූ මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය හා ජලජීවී වගාව ප්‍රවර්ධනය, කළමනාකරණය සහ නියාමනය.</p> <p>වගකීම් - 1998 අංක 53 දරණ ශ්‍රී ලංකා ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරී පනත යටතේ ස්ථාපිත කරන ලද මෙම ආයතනය මගින් මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය සහ ජලජීවී වගාවට අවශ්‍ය බීජ සැපයීම හා ව්‍යාප්ති සේවය ලබාදීම, මිරිදිය හා ජලජීවී වගා කටයුතු අධීක්ෂණය, ජලජීවී වගා පුහුණු කටයුතු සැපයීම.</p>
 <p align="center">ලංකා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව (CFHC)</p>	<p>අපේක්ෂිත අරමුණු - ධීවර වරායන්, නැංගුරම්පොළවල් සැලසුම් කිරීම, ඉදිකිරීම හා පවත්වාගෙන යාම.</p> <p>වගකීම් - 1957 අංක 49 දරණ රාජ්‍ය කාර්මික සංස්ථා පනත යටතේ පිහිටුවනු ලැබූ මෙම ආයතනය මගින් වර්තමානයේ ධීවර වරායන් 23 ක් හා නැංගුරම්පොළවල් 15 ක් පවත්වාගෙන යාම.</p>
 <p align="center">ලංකා ධීවර සංස්ථාව (CFC)</p>	<p>අපේක්ෂිත අරමුණු - මත්ස්‍ය නිෂ්පාදකයාට හා පාරිභෝගිකයාට උපරිම වාසි සැලසෙන අයුරින් මත්ස්‍ය වෙළඳපොළ සඳහා දායක වීම.</p> <p>වගකීම් - 1957 අංක 49 දරණ රාජ්‍ය කාර්මික සංස්ථා පනත යටතේ ස්ථාපිත මෙම ආයතනය මගින් මාළු මිලදී ගැනීම හා විකිණීම, අයිස් නිපදවීම හා විකිණීම, ශීතාගාර පහසුකම් පවත්වාගෙන යාම හා මත්ස්‍ය අතුරු නිෂ්පාදන විකිණීම සිදුකරයි.</p>
 <p align="center">සීමාසහිත සීනෝර් පදනම</p>	<p>අපේක්ෂිත අරමුණු - ධීවර කර්මාන්තයට අදාළ වන්නාවූ යෙදවුම් හා සැපයුම් ලබාදීම.</p> <p>වගකීම් - 2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි කර ඇති මෙම ආයතනය මගින් ෆයිබර් ග්ලාස් ආශ්‍රිත උපකරණ හා ඔරු, බෝට්ටු නිෂ්පාදනය කරන අතර අනිකුත් සියළුම ධීවර ආම්පන්න අලෙවිය සිදු කරයි.</p>
 <p align="center">නෝත්සි ලිමිටඩ්</p>	<p>අපේක්ෂිත අරමුණු - දේශීය ධීවර කාර්මිකයින් ගේ අවශ්‍යතා පිරිමසමින් උසස් ප්‍රමිතියකින් යුත් මාළු දැල් හා ධීවර ආම්පන්න සැපයීම.</p> <p>වගකීම් - 1982 අංක 17 දරණ සමාගම් පනත යටතේ ආරම්භ කර, 2007 අංක 7 දරණ නව සමාගම් පනත යටතේ නැවත ලියාපදිංචි කරමින් පිහිටුවන ලද මාළු දැල් නිෂ්පාදනය කරන සමාගමකි.</p>

01

ජාතික ආර්ථිකයේ වර්ධනයට ධීවර අංශයේ දායකත්වය

2022 වසරේ ධීවර අංශයේ සමස්ත ප්‍රගතිය

ප්‍රධාන වශයෙන් මත්ස්‍ය සම්පතීන් ගහණ වර්ග කි.මී. 517,000 ක සාගර සම්පතක් හා සංවර්ධනය කල හැකි කළුපු, මෝය හා වැව් වලින් යුතු හෙක්ටයාර් 489,000 ක ජලාශ පද්ධතියක් ශ්‍රී ලංකාවේ ධීවර අංශය සමන්විතය. එසේම අතීතයේ සිට ධීවර සම්පත් නෙලා ගැනීම ජීවනෝපාය කරගත් ධීවර ප්‍රජාව මෙන්ම ඒ හා සම්බන්ධ වක්‍ර සේවා නියුක්තියකින් සමන්විත වූ මානව සම්පත ජාතික ආර්ථිකය ඔසවා තැබීමට මහඟු පිටිවහලක් සපයයි. මෙම මානව සම්පත් හා භෞතික සම්පත් කාර්යක්ෂමව හා ඵලදායීව යොදාගැනීම තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ ධීවර කර්මාන්තය ඉහල තලයකට රැගෙන ඒමට අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් ඉහල නැංවීමට හා ධීවර ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය ඉහල නැංවීම වෙනුවෙන් රජය විසින් වාර්ෂිකව විශාල පිරිවැයක් දරනු ලබයි.

කෝවිඩ් වසංගත තත්ත්වය මත ඇති වූ ආර්ථික අවපාත තත්ත්වය හා ඉන්ධන මිල ඉහල යාම ධීවර කර්මාන්තයේ ප්‍රගමණයට දැඩි බලපෑමක් එල්ල වුවද, 2022 ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළදී කරදිය ධීවර කර්මාන්තය තුළින් මෙ.ටො.205,600 ක හා මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය තුළින් මෙ.ටො. 85,040 ක මත්ස්‍ය අස්වැන්නක් ලබාගැනීමට සමත්වී ඇත. ඒ අනුව මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ සමස්ථ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය මෙ.ටො. 290,640 කි.

ජාතික ආර්ථිකය හා විදේශ සංචිතයන්හි වර්ධනයට මත්ස්‍ය අපනයන තුළින් සුවිශේෂී දායකත්වයක් සපයන අතර 2022 ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළදී අපනයනය කරන ලද සමස්ථ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය මෙ.ටො.19,402 කි. එහි වටිනාකම රු.මි. 71,190 කි. එය 2021 වසරේ එම කාලපරිච්ඡේදයෙහි අපනයන ප්‍රමාණයට වඩා 2.3% ක වර්ධනයකි. මෙය ධීවර ක්ෂේත්‍රය තුළ ලැබූ සුවිශේෂී ජයග්‍රහනයක් ලෙස සඳහන් කල හැක. එසේම අදාල කාලපරිච්ඡේදය තුළදී විසිතුරු මසුන් අපනයනය තුළින් රු.මි. 4,888.2 ක ආදායමක් ලබාගැනීමට හැකි වී ඇත. මෙයද පසුගිය වර්ෂයන්ට වඩා වාර්තාගත අපනයන ආදායමක් ලෙස සඳහන් කල හැක.

මහජනතාවගේ පෝෂණ මට්ටම ඉහල මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රධානතම ප්‍රෝටීන් මූලාශ්‍රය ලෙස මත්ස්‍ය පරිභෝජනය සැලකිය හැකි අතර, 2022 ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් කාලපරිච්ඡේදය තුළදී ඒක පුද්ගල. මත්ස්‍ය පරිභෝජනය දිනකට ග්‍රෑම් 31.3 කි. දැනට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග තුළින් ඉදිරියේදී මෙම අගයෙහි ක්‍රමික වර්ධනයක් අපේක්ෂා කෙරේ.

දේශීය මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය ඉහල නැංවීමේ අවකාශය පුළුල් කරමින්, ආහාර සුරක්ෂිතතාවය, පෝෂණ තත්ත්වය ඉහල නංවාලීම, රැකියා උත්පාදනය, ග්‍රාමීය ආර්ථිකය ශක්තිමත් කරලීම උදෙසා උපරිම දායකත්වයක් ලබාදීමේ අරමුණෙන් යුතුව ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සම්ප්‍රදායික නොවන මත්ස්‍ය වගා ව්‍යාපෘති එනම්, මුහුදු කුඩාලේලන්, මුහුදු පැලෑටි හා මොදා මත්ස්‍ය වගා ව්‍යාපෘති 2022 වසර පුරා ක්‍රියාත්මක කර ඇත.

කලපු පරිසර පද්ධති තිරසර ලෙස කළමනාකරණය කරමින්, කලපු සංරක්ෂණය මෙන්ම ආශ්‍රිත ප්‍රජාවගේ ජීවන තත්ත්වය නඟා සිටුවීම සඳහා කලපු සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන අතර, යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් කලපු රාශියක ඉස්සන් පැටවුන් තැන්පත් කිරීම මගින් විදේශ විනිමය ඉපයීම සඳහා එම කලපු වල දායකත්වය ඉහල නැංවීමට හැකිවී ඇත.

ලම්බලකඩ සහ කරවල නිෂ්පාදනයන්හි දේශීය වෙළඳපොළේ සෞඛ්‍යාරක්ෂිතව බව සහතික කිරීම සඳහා ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය, ජාතික ජලජ සම්පත් සංවර්ධන හා පර්යේෂණ නියෝජිතායතනය සහ ජාතික ඉංජිනේරු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය හා එක්ව පුහුණුව ලබාදීම සහ සාර්ථකව නිමකල පුද්ගලයන්ට නව උපකරණ මිලදී ගැනීමට ප්‍රදානයන් ලබාදී දිරිමත් කර ඇත.

දිගුකලක් තිස්සේ අවශ්‍යතාවයක්ව පැවති ශ්‍රී ලංකාවේ මිරිදිය මසුන් සඳහා ක්ෂේත්‍ර මාර්ගෝපදේශයන් ප්‍රකාශයට පත්කිරීමට ජාතික ජලජ සම්පත් සංවර්ධන හා පර්යේෂණ නියෝජිතායතනයට මෙම වසරේදී හැකිවිය. මෙම මාර්ගෝපදේශ පොත වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සහ නාරා ආයතනයේ සහයෝගීතා ප්‍රකාශනයකි. දිවයිනේ ධීවර හා මත්ස්‍ය ජෛව විවිධත්ව කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් අදාළ නිලධාරීන්, නීතිය බලාත්මක කිරීමේ නිලධාරීන්, ධීවර කළමනාකරණ නිලධාරීන්, සංරක්ෂණවේදීන්, පර්යේෂකයන්, සිසුන්, සොබාදහමට ආදරය කරන්නන් සහ අනෙකුත් උනන්දුවක් දක්වන පුද්ගලයින්ට මහපෙන්වීම සඳහා මෙම මාර්ගෝපදේශ පොත ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත.

සමස්ථයක් වශයෙන් ගත්කල ආර්ථික වශයෙන් රට මුහුණ දී ඇති දුෂ්කර කාලපරිච්ඡේදයක වුවද, ධීවර අමාත්‍යාංශය විසින් තම යටතේ වූ ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව හා අනෙකුත් ආයතන සමග සාමූහිකව ගනු ලබන සියලු ක්‍රියාමාර්ගයන් මගින් ධීවර හා ජලජ සම්පත් තිරසර භාවයෙන් යුතුව පවත්වා ගැනීමටත්, ධීවර ප්‍රජාවගේ සමාජ හා ආර්ථික මට්ටම ප්‍රශස්ථ තත්ත්වයක් කරා ළඟා කරගැනීමටත් හැකිවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

රටතුළ පවතින ආර්ථික අභියෝගය ජයගැනීමට ධීවර අමාත්‍යාංශය ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව 2022.06.01 දින පැවති සාකච්ඡාව

ඉන්ධන භාවිතය අවම කරමින් මත්ස්‍ය සම්පත නෙලාගැනීමට ඇති හැකියාව පිළිබඳව පර්යේෂණ දියත් කිරීමට NARA ආයතනයේ විද්‍යාත්ඥයින්ට උපදෙස් ලබාදීම සඳහා 2022.05.30 ධීවර අමාත්‍යාංශයේ පැවති සාකච්ඡාව

ශ්‍රී ලංකාවේ තිරසාර ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා ජපානයේ සහයෝගය ලබාගැනීමට ජපන් තනාපති මිෂුකෝ ෂී සිඩෙකි මහතා සමග ධීවර අමාත්‍යාංශයේදී 2022.08.25 වන දින පැවති සාකච්ඡාව

දකුණේ ධීවර වරායන් 07 ක් (කිරින්ද, හම්බන්තොට, දොඩංදුව, හික්කඩුව, පැරලිය, අම්බලන්ගොඩ, පානදුර) සංවර්ධන කටයුතු හා ඒ තුළින් ධීවරයන්ට සිදුවන සේවාවන් පිළිබඳව පවතින ගැටලු වහාම විසඳීමට ලංකා ධීවර වරාය සංස්ථාවේ නිලධාරීන් සමග 2022.07.31 පැවති සාකච්ඡාව

සමස්ථ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනයේ දායකත්වය

1.1 වාර්ෂික මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන වර්ධනය කර ගැනීම.

2022 වසරේ ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ දිවයිනේ සමස්ථ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය මෙ.ටො 290,640 ක් විය. මෙහි වැඩි දායකත්වයක් ලබා දී ඇත්තේ වෙරළාසන්න ධීවර කර්මාන්තය තුළිනි. එහි ප්‍රතිශතය 37.7% කි. එසේම පිළිවෙලින් 33.1% ක් ගැඹුරු මුහුදෙන් හා 29.3% ක් මිරිදිය හා ජලජීවී වගාව මගින් දායකත්වයක් සැපයේ.

1.2 කරදිය මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය (වෙරළාසන්න, අක්වෙරළ/ ගැඹුරු මුහුද)

සමස්ථ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය සඳහා වෙරළාසන්න හා ගැඹුරු මුහුදේ දායකත්වය ක්‍රමානුකූලව වැඩි කර ගැනීමට හැකියාව ලැබී ඇත. 2022 ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කාලය තුළ ගැඹුරු මුහුදේ ධීවර කර්මාන්තය තුළින් මෙ.ටො. 96,080 ක් ද, වෙරළාසන්න ධීවර කර්මාන්තය තුළින් මෙ.ටො. 109,520 ක ද අස්වැන්නක් ලබාගැනීමට හැකිවූ අතර, සමස්ථ කරදිය අස්වැන්න මෙ.ටො. 205,600 කි.

1.3 මිරිදිය හා ජලජීවී වගා නිෂ්පාදනය

2022 ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කාල පරාසය තුළ සමස්ත මිරිදිය හා ජලජීවී වගා නිෂ්පාදනය මෙ.ටො. 85,040 ක් වූ අතර, සමස්ථ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය සඳහා මෙහි දායකත්වය 29.3% කි. කාලගුණ තත්වය අයහපත් වුවද, මෙම අංශයේ නිෂ්පාදනය වර්ධනය කර ගැනීමට හැකිවීම විශේෂ කරුණකි.

එක්සත් ජාතීන්ගේ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය (FAO) ප්‍රංශයේ හා මාලදිවයින යන ප්‍රධාන රටවල නියෝජිත මංඩලයක් සමඟ 2022.04.22 දින අමාත්‍යාංශයේ පැවති හමුවකදී රටතුළ මිරිදිය මත්ස්‍ය වගාව ප්‍රවර්ධන කිරීම සඳහා උනන්දුවන ආයෝජකයන් සම්බන්ධ කර ගනිමින් පොකුණු තුළ හා කුඩු තුළ මිරිදිය මත්ස්‍ය වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමේ ආයෝජන වඩ වඩාත් බිහි කිරීමට පියවර ගන්නා බව ධීවර අමාත්‍යතුමා පවසන ලදී

2022 සැප් 30 වන විට සමස්ථ මත්ස්‍ය ඇගිල්ලන් නිෂ්පාදනය මිලියන 111.32 ක් වන අතර ඉන් මිලියන 39.57 ක් ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන මගින් නිෂ්පාදනය කර ඇති අතර, ඉතිරිය ප්‍රජා මූලික මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදන ඒකක, පෞද්ගලික පොකුණු, ජලාශ තුළ දැල්කුඩු හා කොටු භාවිතය මගින් නිෂ්පාදනය කොට ඇත.

2022 සැප් 30 වන විට සමස්ථ මිරිදිය ඉස්සන් හා පසු කිටයන් නිෂ්පාදනය මිලියන 26.41ක් වන අතර ඉන් මිලියන 24.50 ක් ජාතික ජලජීවී වගා මධ්‍යස්ථානය මගින් නිෂ්පාදනය කර ඇති අතර ඉතිරිය නිෂ්පාදනය සඳහා පෞද්ගලික අංශයෙන් දායකත්වය ලැබී ඇත.

එසේම පෞද්ගලික අංශය විසින් කිවුල් දිය ඉස්සන් පසු කිටයන් මිලියන 530.75 නිෂ්පාදනය කර ඇත.

2022 වසරේ දේශීය මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමේ අවකාශය පුළුල් කරමින් ජනතාවගේ පෝෂණ තත්ත්වය ඉහළ නංවාලීම, රැකියා උත්පාදනය , අපනයන වර්ධනය හා ග්‍රාමීය ආර්ථිකය ශක්තිමත් කරලීම උදෙසා උපරිම දායකත්වය ලබා ගැනීමේ අරමුණින් යුතුව ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සාම්ප්‍රදායික නොවන මත්ස්‍ය වගා ව්‍යාපෘති රාශියක් විවිධ දිස්ත්‍රික්කයන්හි ක්‍රියාවට නංවා ඇත.

මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන පිළිබඳ දත්ත									
මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො)									
ධීවර උප අංශ		2018	2019	2020	2021	2021 (ජන- සැප්)	2022 (ජන- සැප්)	වෙනස 2022- 2021 (%)	ප්‍රතිශතය (%)
1	ගැඹුරු මුහුදෙන්	190,350	172,910	144,370	153,415	115,315	96,080	(16.7)	33.1
2	වෙරළාසන්න	249,020	242,580	182,560	178,260	129,600	109,520	(15.5)	37.7
	මුළු කරදිය	439,370	415,490	326,930	331,675	244,915	205,600	(16.1)	70.7
3	මිරිදිය	71,020	73,230	84,310	80,720	60,640	67,410	11.2	23.2
4	ජලජීවී වගා	8,490	10,710	10,140	9,105	4,600	5,900	28.3	2.0
5	ඉස්සන්	8,180	6,400	7,360	14,410	11,420	11,730	2.7	4.0
	මුළු මිරිදිය	87,690	90,340	101,810	104,235	76,660	85,040	10.9	29.3
	සමස්ථ නිෂ්පාදනය	527,060	505,830	428,740	435,910	321,575	290,640	9.6	100.0

මූලාශ්‍රය: සංඛ්‍යාලේඛන අංශය, ධීවර අමාත්‍යාංශය

2022 මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන පිළිබඳ දත්ත								
ආංශික මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන (මෙ.ටො.)								
	කරදිය මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය			මිරිදිය මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය				සමස්ථ නිෂ්පාදනය
	අක් වෙරළ	වෙරළාසන්න හා කලපු	මුළු කරදිය	මිරිදිය	ජලජීවී වගා	ඉස්සන්	මුළු මිරිදිය	
2022	96,080	109,520	205,600	67,410	5,900	11,730	85,040	290,640
ජන	11,020	18,810	29,830	5,305	180	1,555	7,040	36,870
පෙබ	10,420	18,010	28,430	5,215	265	790	6,270	34,700
මාර්තු	12,360	16,130	28,490	5,965	345	885	7,195	35,685
අප්‍රේල්	13,710	13,360	27,070	6,530	200	1,280	8,010	35,080
මැයි	10,640	10,800	21,440	7,145	280	1,760	9,185	30,625
ජූනි	9,830	6,890	16,720	8,175	530	1,650	10,355	27,075
ජූලි	8,250	6,230	14,480	8,900	1,060	1,680	11,640	26,120
අගෝ	9,160	7,730	16,890	9,960	1,995	1,280	13,205	30,095
සැප්	10,670	11,210	21,880	10,220	1,035	885	12,140	34,020

මූලාශ්‍රය: සංඛ්‍යාලේඛන අංශය, ධීවර අමාත්‍යාංශය

1.4. ඒක පුද්ගල මත්ස්‍ය පරිභෝජනය වැඩි කර ගැනීම.

මත්ස්‍ය පරිභෝජනය ඉහළ නැංවීම තුළින් ශ්‍රී ලාංකික ජනතාවගේ පෝෂණ උණුකාවයන් අවම කර මත්දපෝෂණයෙන් තොර සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජනතාවක් බිහි කර ගැනීමට මහ පාදයි.

2022 ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කාලය තුළ ඒක පුද්ගල මත්ස්‍ය පරිභෝජනය දිනකට ග්‍රෑම් 31.3 ක් ලෙස වාර්තා වී ඇත. මෙම ඒක පුද්ගල මත්ස්‍ය පරිභෝජනය සඳහා දේශීය කරදිය හා මිරිදිය නිෂ්පාදන මෙන්ම ආනයනය කරන ලද මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනද දායකවී ඇත.

1.5. මත්ස්‍ය හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන ආනයනය

හාල්මැස්සන්, කරවල, උම්බලකඩ, ටින් මාලු හා ආහාරයට ගන්නා මසුන් මෙරටට ආනයනය කරනු ලබන ප්‍රධානතම මත්ස්‍ය හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන වේ. මුළු ආනයනයෙන් වැඩි දායකත්වයක් ලබා දෙන්නේ කරවල හා හාල්මැස්සන්ය. ආනයනික මත්ස්‍ය ප්‍රමාණයෙන් කොටසක් අගය වැඩි කොට ප්‍රති අපනයනය කරන අතර ඉතිරිය දේශීය පරිභෝජනයට යොදා ගැනේ. දේශීය මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය හා පරිභෝජනය අතර පරතරය පිරවීමට මෙම ආනයනයන් ඉතා වැදගත්ය. 2022 ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කාලය තුළ මත්ස්‍ය හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන මෙට්‍රික් ටොන් 29,986.8 ක් ආනයනය කර ඇති අතර එහි වටිනාකම රුපියල් මිලියන 16,336.2 කි.

වගුව 1.5.1 ආනයනික මත්ස්‍ය හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන වල, වටිනාකම

අයිතමය	2019	2020	2021	2020 (ජන- සැප්)	2021 (ජන- සැප්)	2022 (ජන - සැප්)	වෙනස % 2022/2020	වෙනස % 2022/2021	මුළු ප්‍රතිශතය
කරවල	5,257	6,353	4,871	4,926.2	3,845.3	2,742.9	-44.3	-28.7	16.3
වියළි හාල්මැස්සන්	9,521	10,927	9,119	8,390.2	6,766.4	7227.1	-13.9	6.8	44.2
උම්බලකඩ	1,668	1,924	1,453	1,528.0	1,065.8	686.2	-55.1	-35.6	4.2
ටින් මාළු	13,651	10,764	4,891	9,486.7	3,509.7	2,156.1	-77.3	-38.6	13.2
මත්ස්‍ය ආහාර	7,411	4,659	3,401	3,869.6	2,582.0	1,632.8	-57.8	-36.8	10.0
සජීවී මත්ස්‍යයින්	288	175	253	138.6	167.2	309.7	123.5	85.3	1.9
අනෙකුත්	1,157	703	1,091	508.5	872.1	1,581.3	211.0	81.3	9.7
එකතුව	38,952	35,504	25,080	28,847.7	18,808.5	16,336.2	-43.4	-13.1	100.0

මූලාශ්‍රය: සංඛ්‍යාලේඛන අංශය, ඩිවර අමාත්‍යාංශය

1.6. මත්ස්‍ය අපනයනය

අපනයනය ක්ෂේත්‍රය තුළ මත්ස්‍ය ආහාර, විසිතුරු මසුන් හා මුහුදු පැළෑටි අපනයනය තුළින් ජාතික ආර්ථිකය සවිමත් කරලීම උදෙසා ධීවර අංශයෙන් ප්‍රමුඛ වූ දායකත්වයක් ලබා දෙනු ලැබේ. මෙම කාර්යය ඉටුකිරීමේදී ආනයනික රටවල නියෝග වලට අනුගත වෙමින් ගුණාත්මක හා සෞඛ්‍ය ආරක්ෂිත තත්ත්වයෙන් යුතු උසස් මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන අපනයනය සඳහා එම කාර්යයේ නියුතු පාර්ශවකරුවන්ට නිසි මඟ පෙන්වීම හා ආධාර ලබා දීම තුළින් මත්ස්‍ය අපනයන ක්ෂේත්‍රයේ වර්ධනයක් ඇති කරලීමට පියවර ගෙන ඇත.

මත්ස්‍ය අපනයනකරුවන් වර්තමානයේ මුහුණ දෙන ගැටළු පිළිබඳව මත්ස්‍ය අපනයනකරුවන්ගේ සංගමයේ නියෝජිතයින් සහ ධීවර අමාත්‍යතුමා අතර 2022.07.25 දින පැවති සාකච්ඡාව

2022.06.21 වන දින පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ ඉස්සන් ගොවිපල හිමිකරුවන් හා අපනයනකරුවන් සමග අමාත්‍ය ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව මහතා පැවති සාකච්ඡාවේදී වර්තමාන තත්ත්වය තුළ අපනයනකරුවන් හා වගාකරුවන් මුහුණ දී තිබෙන ගැටළු හඳුනාගෙන එම ගැටළු එකිනෙක විසඳීමට පියවර ගත්තේය.

රටපුරා මුහුදු කුඩුල්ලන් වගාව සිග්‍රයෙන් වැඩිවෙමින් තිබෙන බැවින් එම වගා බිම්වලට අවශ්‍ය මුහුදු කුඩුල්ලන් පැටවුන් ලබාදීමේ හැකියාව හා ඒ පිළිබඳව ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීමට ධීවර අමාත්‍ය ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 2022.03.28 දින පැවැති සාකච්ඡාව.

වගුව 1.6.1 : අපනයන කරනු ලැබූ මත්ස්‍ය හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන වල වටිනාකම

මත්ස්‍ය හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන වල අපනයන ප්‍රමාණය හා වටිනාකම

මත්ස්‍ය වර්ගය	අපනයන ප්‍රමාණය (මෙ.ටො.)		අපනයන වටිනාකම (රු.මිලිය.)	
	2021	2022 ජන-සැප්	2021	2022 ජන-සැප්
සජීවී මසුන්	අදාල නැත	අදාල නැත	4,193	4,888.2
ඉස්සන්	4,747	4,652.7	8,462	10,960.2
පොකිරිස්සන්	196	65.9	879	505.6
කකුළුවන්	1,662	1,267.5	6,113	5,426.6
මුහුදු කුඩාල්ලන්	336	263.1	1,967	2,527.8
වෙනත් මෘදුංශිකයින්	2,168	1,308.7	2,228	2,241.3
මෝරා	95	52.5	680	522.5
මාළු බොකු	4	4.3	76	108.4
බෙල්ලන් සහ කවච මසුන්	306	220.3	201	175.9
සකස් කළ මසුන්	16,130	11,220.8	37,198	42,804.6
වෙනත්	1,105	346.1	1,224	1,028.7
මුළු එකතුව	26,749	19,402.0	63,224	71,189.7

1.7. විසිතුරු මසුන් අපනයනය

ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය නව විසිතුරු මත්ස්‍ය ප්‍රභේද හඳුන්වා දීම, අභිජනන කටයුතු, රෝග පැතිරීම වැළැක්වීම, ගුණාත්මක තත්ත්වයේ ආහාර ලබා දීම හා සම්බන්ධව වගා කරුවන් පුහුණු කිරීම හා දැනුවත් කිරීම, නාරා ආයතනයේ සහයෝගයෙන් මසුන්ගේ නව ප්‍රභේද බිහි කිරීම, තාක්ෂණික සංවර්ධනය, මත්ස්‍ය රෝග නිර්ණය, වගා කරුවන්ට ණය සහන ලබා ගැනීමට සහාය වීම ආදී ක්‍රමෝපායන් මගින් විසිතුරු මසුන් අපනයනය දිරිමත් කිරීමට කටයුතු යොදා ඇත.

පොලොන්නරු දිස්ත්‍රික්කයේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ වගාකරුවන් රාශියක් විසිතුරු මත්ස්‍ය කර්මාන්තයේ නියැලෙනු ලබයි. එසේම පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ සෙවනපිටිය විසිතුරු මත්ස්‍ය අභිජනන මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා අභිලාශ ප්‍රකාශ කිරීම (EOI) කැඳවීමට ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය පියවර ගෙන ඇත.

2022 වසරේ ජනවාරි - සැප්තැම්බර් දක්වා කාලපරිච්ඡේදයේදී විසිතුරු මසුන් අපනයනයෙන් රු.මිලියන 4,888.2 ක් උපයා ගැනීමට හැකියාව ලැබී ඇත.

විසිතුරු මසුන් අභිජනන මධ්‍යස්ථානය - ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය

විසිතුරු මත්ස්‍ය කර්මාන්තය

1.8. විසිතුරු ජලජ පැලෑටි වගාව

උතුරු හා වයඹ පළාත් මුහුදේ, මුහුදු පැලෑටි වගාව ප්‍රජා සහභාගීත්වයෙන් සිදුකිරීමට ජල ජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පියවර ගෙන ඇත. 2022 වසරේ ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා මෙ.ටො. 65 ක අස්වැන්නක් ලබාගෙන ඇත.

විසිතුරු ජලජ පැලෑටි වගා මධ්‍යස්ථාන

ධීවර අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය

ධීවර ක්ෂේත්‍රයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයට 2022 වර්ෂයෙහි රු.මිලියන 2,000 ක මුදලක් (වැය විෂය අංකය 151-2-3-78-2506) වෙන් කරන ලදී. එම ප්‍රතිපාදන යොදා ගනිමින් ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය, ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය හා ලංකා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව මඟින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩසටහනෙහි මූල්‍ය ප්‍රගතිය අතැති බිල්පත් වටිනාකම සහිතව රු.මිලියන 1,285.8 ක් වන අතර, භෞතික ප්‍රගතිය 58.3 % වේ. තවද, ජීවනෝපාය සංවර්ධනය හා ආහාර සුරක්ෂිතතාව තහවුරු කරනු වස් මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම, පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම, ධීවර වරායන් වැඩි දියුණු කිරීම හා ඉදිකිරීම හා ධීවර ක්ෂේත්‍රයේ සෘජු හා වක්‍ර ජීවනෝපාය සංවර්ධනයට 2022 වර්ෂයෙහි අයවැය කටාව මඟින් රු.මිලියන 1,000 ක මුදලක් (වැය විෂය අංකය 151-2-3-79-2506) වෙන් කරන ලදී. එම මුදලින් සංවර්ධන අංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා වෙන් කරන ලද මුදල රු.මිලියන 510 ක් වන අතර, එහි මූල්‍ය ප්‍රගතිය අතැති බිල්පත් වටිනාකම සහිතව රු.මිලියන 386.1 ක් වන අතර, භෞතික ප්‍රගතිය 46.2 .% වේ.

1. කලපු සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය

කලපු හා අභ්‍යන්තර ජලාශ ආශ්‍රිත ජලජ පරිසර සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය තුළින් ජලජීවී නිෂ්පාදන ඉහළ නැංවීම ප්‍රධාන උපාය මාර්ගය කර ගනිමින් මත්ස්‍ය හා ජලජීවී නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණෙන් යුතුව කලපු සංවර්ධනය හා සංරක්ෂණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 2018 වර්ෂයේ දී ආරම්භ කරන ලදී.

කලපු පිරිසිදු කිරීම හා කලපුවේ ජල හුවමාරුව ක්‍රමවත්ව සිදුවන පරිදි ඇල මාර්ග ගැඹුරු කිරීම තුළින් කලපු තුළ ස්වභාවික මත්ස්‍ය ගහනය ඉහළ නැංවීම, ජලජීවී වගා සංවර්ධනය, පසු අස්වනු නාස්තිය අවම කිරීම ඉලක්ක කර ගත් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම, අනවසර අල්ලා ගැනීම් හා ගොඩකිරීම් වළක්වා සංරක්ෂණය කෙරෙහි ඉවහල් වන කලපු මායිම් ලකුණු කිරීම, ජීවනෝපාය සංවර්ධනය, කඩොලාන සංරක්ෂණය කිරීම, තහනම් ආම්පන්න ඉවත් කිරීම හා කලපු කළමනාකරණය ශක්තිමත් කිරීම හා මත්ස්‍ය පැටවුන් තැන්පත් කිරීම තුළින් මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි සෘජු අරමුණු වේ. එමෙන්ම නව රැකියා අවස්ථා බිහිකිරීම, සංචාරක කර්මාන්තය ව්‍යාප්ත කිරීම යන ඉලක්කයන් ද මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් ළඟා කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

1.1 කලපු 11 ක් සඳහා ප්‍රධාන සැලසුම් (Master Plan) සකස් කිරීම

නිල-හරිත ආර්ථික සංකල්පය යටතේ සම්පත් තිරසර ලෙස භාවිතා කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පොකුරු 5 ක් යටතේ මීගමුව, පුත්තලම, හලාවත, මුන්දල, කොග්ගල, රැකව, පානම, ආරුගම්බේ, යාපනය, උප්පුආරු හා තොන්ඩමන්ආරු කලපු වෙනුවෙන් ප්‍රධාන සැලසුම් සකස් කිරීම සමස්ත අරමුණ වේ. මේ යටතේ Cluster A, B, C හා D ලෙස කලපු 10 සඳහා ප්‍රධාන සැලසුම් සකස් කිරීමට ප්‍රසම්පාදන ක්‍රමවේදය ඔස්සේ උපදේශන සේවා ආයතන 03 ක් තෝරා පත්කර ගන්නා ලදී. මීගමු කලපුව සඳහා සැලසුම් සකස් කිරීමට උපදේශන සමාගමක් ඉදිරිපත් නොවීම හේතුවෙන් එය කල් දමන ලදී.

ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය, ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතන, ලංකා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව එක්ව තවත් රාජ්‍ය ආයතන සම්බන්ධීකරණයෙන් මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙහි පළමු අදියරේ දී පුරාමිහක වාර්තා, ප්‍රධාන සැලසුම් කෙටුම්පත් හා අවසන් ප්‍රධාන සැලසුම් සකසා අවසන් කර ඇත අතර, ඉතිරි අදියර වන ප්‍රධාන සැලසුමින් තෝරා ගන්නා ලද ව්‍යාපෘති සඳහා විස්තරාත්මක සැලසුම්, ප්‍රමාණ පත්‍ර හා පාරිසරික අධ්‍යයන වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම එක් එක් උපදේශන සමාගම් විසින් සිදු කරන කාර්යයන්ය. එහිදී, Cluster B යටතේ විස්තරාත්මක සංවර්ධන සැලැස්ම ලබා දී සියලු කාර්යයන් අවසන් කර ඇති අතර, ඊට අදාළ අවසන් බිල්පත සහතික කර ඇත. Cluster D සඳහා විස්තරාත්මක සංවර්ධන සැලසුම් එම ආයතන වෙතින් ලබා දී ඇත.

1.2 කලපු ගැඹුරු කිරීම හා පිරිසිදු කිරීම

මේ යටතේ ආරුගම්බේ කලපුව ගැඹුරු කිරීම හා පිරිසිදු කිරීම ප්‍රධානතම ව්‍යාපෘතිය වූ අතර, මෙම වසරේ ඒ සඳහා වෙන් කර ඇති ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය රු.මි. 100 වූ අතර, “රාජ්‍ය වියදම් පාලනය කිරීම” මැයෙන් 2022.04.26 දිනැතිව නිකුත් කරන ලද ජාතික අයවැය වකුලේඛ අංක 03/2022 හි උපදෙස් පරිදි මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි රොන්මඩ ඉවත් කිරීමෙහි ප්‍රසම්පාදන කටයුතු 2023 ජනවාරි මස ආරම්භ කිරීමට කල් දමන ලදී.

ආරුගම්බේ කලපුවේ මූලික පාරිසරික අධ්‍යයනය කටයුතු ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය විසින් සිදු කරමින් පවතින අතර ඒ සඳහා එම ආයතනය වෙත රුපියල් මිලියන 1ක මුදලක් වෙන් කරන ලදී. ආරුගම්බේ කලපුව ගැඹුර කර පිරිසිදු කිරීමට අදාළව පාංශු පරීක්ෂාව සිදු කිරීම කොන්ත්‍රාත් සමාගමක් වෙත ලබා දී ඇති අතර, උපදේශන සමාගම හා කොන්ත්‍රාත් සමාගම අතර සම්බන්ධීකරණය තුළින් පාංශු පරීක්ෂාව සිදු කරනු ලබයි. උපදේශන ආයතනය විසින් මෙම කලපුවෙහි රොන්මඩ ඉවත් කිරීමට අදාළ විස්තරාත්මක සැලසුම් සකස් කිරීම මේ වන විට සිදු කරමින් පවතී.

නන්දිකඩාල්, නයාරු ,කොකිලායි හා ලංකා පටුන යන කලපු මෙම වැඩසටහනට ඇතුළත් කර ඇති අතර, නන්දිකඩාල් සඳහා පාරිසරික අධ්‍යයනය ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය විසින් සිදු කර වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව වෙත අනුමැතියට ඉදිරිපත් කර ඇත. තවද, ලංකා පටුන කලපුවේ ප්‍රමාණමිතික සමීක්ෂණය ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය විසින් අවසන් කර ඇත. මෙම කලපු දෙකෙහි විස්තරාත්මක සැලසුම් සකස් කිරීම, ප්‍රමාණපත්‍ර හා ලංසු ලියවිලි සකස් කිරීම, පාරිසරික අධ්‍යයනයන් සිදු කිරීම 2023 වසරේ අවසන් කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

1.3 කලපු ආශ්‍රිත මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම

මුන්දලම, තොන්ඩමන්ආරු, රැකව, පානම, ගරාඩුව යන කලපු ආශ්‍රිතව මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතව ඇත. මේ සඳහා රු.මි 15 ක මුදලක් වෙන් කර ඇති අතර, ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව හා ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය එක්ව මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙම වසර තුළ ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. එක් එක් කලපුවට අදාළ ජාතික ජලජීවී අධිකාරිය විසින් මත්ස්‍ය පැටවුන් තැන්පත් කිරීමේ සැලැස්ම (stocking plan) සකස් කර ඇති අතර, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ජලජීවී වගා අධිකාරිය විසින් කිවුල්දිය ඉස්සන් අභිජනනය සඳහා අවශ්‍ය මව් සතුන් ලබා ගෙන අභිජනනය කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු ආරම්භ කර ඇත.

1.4 කලපු සීමා සලකුණු කිරීම

මෙම වසර තුළ කලපු සීමා නිර්ණය කිරීමේ කාර්යය සඳහා රැකව, ලංකාපටුන, කෝකිලායි, මුන්දලම, ආරුගම්බේ, හලාවත, පුත්තලම, නයාරු හා නන්දිකඩාල් යන කලපු තෝරා පත් කර ගෙන ඇති අතර, රු.මි. 5 ක ප්‍රතිපාදන යොදා ගනිමින් කණු 4,559 ක් මෙම වසර තුළ සිටුවීමට ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අපේක්ෂා කරන අතර, ඒ අතුරින් කණු 238 ක් මේ වන විටත් සිටුවා ඇත. ධීවර අමාත්‍යාංශය, ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව එක්ව 2022 වසර තුළ මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතී.

1.5 යටිතල පහසුකම් හා ජීවනෝපාය සංවර්ධනය

2021 වර්ෂයේ කලපු සංරක්ෂණ හා සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් සඳහා යාපනය දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය වෙත අතැති බිල්පත් ලෙස රු.මි. 19.66 ක් හා 2021 වර්ෂයහි ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද කාන්තා ධීවර සමිති 250 ක් බලගැන්වීම වැඩසටහන යටතේ ධීවර කාන්තාවන් වෙත කරවල නිෂ්පාදන උපකරණ ලබා දීම සඳහා ගෙවිය යුතු අතැති බිල්පත් ලෙස රු.මි. 4.3 ක මුදලක්

ගෙවීමට කටයුතු කර ඇත. එමෙන්ම ධීවර විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම වෙනුවෙන් කෘෂි රක්ෂණ අරමුදලෙහි 2022 වර්ෂයට නියමිත ගෙවීම් කිරීමට ඇති රු.මි. 1.5 ක පරිපාලන වියදම් දැරීම ද අමාත්‍යාංශය විසින් මෙම වසරෙහි මුල් කාර්තුව තුළ සිදු කරන ලදී.

2. පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම සඳහා නව තාක්ෂණයෙන් යුත් යාත්‍රාවක් නිපදවීමේ ව්‍යාපෘතිය

පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම සඳහා නව තාක්ෂණයෙන් යුත් යාත්‍රාවක් නිපදවීමේ ව්‍යාපෘතියක් අමාත්‍යාංශය හා ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව එක්ව සිදු කිරීමට නියමිත වූ අතර, ඊට අදාළ ප්‍රසම්පදාන ක්‍රියාවලිය සිදු කරමින් පැවතිය ද, “රාජ්‍ය වියදම් පාලනය කිරීම” මැයෙන් 2022.04.26 දිනැතිව නිකුත් කරන ලද ජාතික අයවැය වකුලේඛ අංක 03/2022 හි උපදෙස් පරිදි මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි ඉදිරි කටයුතු කල් දමන ලදී. එම ව්‍යාපෘතිය සඳහා වෙන් කරන ලද ප්‍රතිපාදන ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව ද දැනුවත් කර ධීවර යාත්‍රා සඳහා ජාත්‍යන්තර බලපත්‍ර (High Sea License) ලබා ගැනීමට අත්‍යවශ්‍ය යාත්‍රා තුළ VMS යන්ත්‍ර සවි කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා වෙන් කරන ලදී. ඒ අනුව, ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම වසර තුළ VMS යන්ත්‍ර 4,200ක් සවිකිරීම සඳහා කටයුතු ක්‍රියාත්මක කර ඇති අතර මේ වන විට රු.මි. 4.7 ක ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණයක් භාවිතා කරමින් VMS යන්ත්‍ර 410 ක් ධීවර යාත්‍රා තුළ සවිකිරීමේ කාර්යය සිදු කර ඇත.

3. ජීවනෝපාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති (කලපුව සහ වෙරළ ආශ්‍රිත)

ධීවර ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය සංවර්ධනය අරමුණු කර ගනිමින් 2022 වර්ෂය තුළ පහත සඳහන් ව්‍යාපෘති 04 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රු.මි. 95 ක ප්‍රතිපාදන මුදලක් වෙන් කර ඇති අතර, මෙම ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකා ජාතික ජලජීවී වගා සංරචන අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි.

- මුහුදු කුඩැල්ලන් වගා ව්‍යාපෘතිය - මේ වන විට මුහුදු කුඩැල්ලන් ඇති කිරීමේ වැඩසටහනට අදාළව ප්‍රතිලාභීන් 40 සඳහා පළමු වාරික මුදල නිදහස් කර ඇති අතර, තෝරා ගන්නා ලද තවත් ප්‍රතිලාභීන් 35 දෙනෙකු සඳහා පළමු වාරිකය ගෙවීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.
- මොදා මත්ස්‍ය වගා ව්‍යාපෘතිය - මෙම ව්‍යාපෘතිය උතුරු පළාත තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත අතර, මේ සඳහා සුදුසු ආයෝජකයෙකු තෝරා ගැනීමට කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.
- මුහුදු පැළෑටි වගා ව්‍යාපෘතිය - මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ නව ප්‍රතිලාභීන් තෝරා ගැනීම සිදු කරමින් පවතී.
- ඔලෙයිකුඩුවායි මුහුදු කුඩැල්ලන් අභිජනනාගාරයෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු - ඔලෙයිකුඩුවායි මුහුදු කුඩැල්ලන් ඇති කිරීමේ අභිජනනාගාරයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු වලට අදාළ ඇස්තමේන්තු සැකසීම් හා ලංසු කැඳවීමේ ලේඛණ සකසා අවසන් කර ඇති නමුත්, “රාජ්‍ය වියදම් පාලනය කිරීම” මැයෙන් 2022.04.26 දිනැතිව නිකුත් කරන ලද ජාතික අයවැය වකුලේඛ අංක 03/2022 හි උපදෙස් පරිදි මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම කල් දමන ලදී.

4. පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම තුළින් ජීවනෝපාය ඉහළ නැංවීම සඳහා කුඩා පරිමාණ මසුන් ගොඩබෑමේ ස්ථානයන්හි යටිතල පහසුකම් සැපයීම

පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම ප්‍රධාන අරමුණ කරගනිමින් ධීවර තොටුපලවල් තුළ පවතින යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කර ධීවර ප්‍රජාවගේ ජීවන තත්ත්වය උසස් කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි ප්‍රධාන අරමුණ විය. ඒ අනුව, තොටුපල 14 ක් ආවරණය කර ගනිමින් කඩිනම් ග්‍රාමීය විමසුම් සිදුකර එක් එක් තොටුපලට අදාලව සංවර්ධන විය යුතු අවශ්‍යතා හඳුනාගන්නා ලදී.

එම සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය නිර්දේශ ලබා ගැනීම සඳහා වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව හා ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය වෙත යොමු කරන ලද අතර, එම ව්‍යාපෘති අතුරින් කල්මුණේ, මඩකලපුව, තංගල්ල, හලාවත හා පුත්තලම යන දිස්ත්‍රික් සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් තම නිර්දේශ අමාත්‍යාංශය වෙත යොමු කර ඇත. සංවර්ධන අවශ්‍යතා සම්බන්ධව ධීවර අමාත්‍යාංශයෙහි ඉංජිනේරු විසින් ඊට අදාල සැලසුම් හා ඇස්තමේන්තු සකස් කරමින් පැවතිය ද, “රාජ්‍ය වියදම් පාලනය කිරීම” මැයෙන් 2022.04.26 දිනැතිව නිකුත් කරන ලද ජාතික අයවැය වකුලේඛ අංක 03/2022 හි උපදෙස් පරිදි මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම කල් දමන ලදී.

5. මීගමු කලපුව සංවර්ධනය කිරීම

1. ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ විස්තරය:

මෙම ව්‍යාපෘතිය අදියර 3ක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ. එහි දී, අදියර I යටතේ ක්‍රියාත්මක පැකේජ ගණන 7 කි. ව්‍යාපෘතියේ අදියර I හි පැකේජ 7 සඳහා මුළු මුදල රු.මි. 1,000 කි.

එනම්,

1. පැකේජ I - ලෙල්ලම ප්‍රදේශයේ කලපු සංවර්ධනය

එහි දී, ලෙල්ලම වැඩබිමෙහි පැකේජ I යටතේ බේසම හැරීම 2016.05.14 වන දින වැඩ ආරම්භ කරන ලද අතර, 2017.02.14 වන දින ව්‍යාපෘතිය අවසන් කරන ලදී.

2. පැකේජ II - උසාවි සංකීර්ණය අසල ප්‍රදේශයේ කලපුව සංවර්ධනය කිරීම

පැකේජ II යටතේ අධිකරණය අසල කලපුව හැරීම 2017.08.01 වන දින ආරම්භ කරන ලද අතර, 2017.02.14 වන දින ව්‍යාපෘතිය අවසන් කරන ලදී.

3. පැකේජ III - රැජින මාර්ගය ප්‍රදේශයේ කලපු සංවර්ධනය

පැකේජ III යටතේ රැජින පාර අසල කලපුව හැරීම 2018.07.20 වන දින ආරම්භ කරන ලද අතර, මේ වන විට කලපුවේ භෞතික ප්‍රගතිය 90% ක් වේ.

a) ප්‍රමාදවීමට හේතුව

ව්‍යාපෘතියේ 3 වන අදියර ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී, කලපු රොන්මඩ ඉවත් කර ඒවා වියලෙන තෙක් ව්‍යාපෘති සීමාවෙහි තැන්පත් කර තැබීම නිසා කඩොලාන පරිසරයට හානි සිදු කිරීමක් ලෙස දක්වා වන සංරක්ෂණ ආ .ප . 20 (1) වෙනි වගන්තිය යටතේ නඩු පවරා ඇත.

4. පැකේජ IV - ලෙල්ලම ප්‍රදේශයේ කලපු සංවර්ධනය

ලෙල්ලම වැඩබිමෙහි පැකේජ IV යටතේ බේසම හැරීම 2019.03.26 වන දින වැඩ ආරම්භ කරන ලද අතර, මේ වන විට කලපුවේ භෞතික ප්‍රගතිය 100% ක් වේ.

5. පැකේජ V - ලෙල්ලම ප්‍රදේශයේ ජැටිය ඉදිකිරීම

පැකේජ V යටතේ මීටර 15 පළල මීටර 265 ක් දිග ජැටිය ඉදිකරනු ලබයි. මේවන විට ලංසු කැඳවීම සඳහා ලංසු ලේඛනය සකස් කරමින් පවතී.

b) පැකේජ VI - උසාවි සංකීර්ණය අසල ප්‍රදේශයේ ජැටිය ඉදිකිරීම

පැකේජ VI යටතේ මීටර 15 පළල මීටර 145ක් දිග ජැටිය ඉදිකරනු ලබයි. මෙවන විට සැලසුම් සකස්කර අවසන් කර ඇති අතර, ලංසු කැඳවීම සඳහා ලංසු ලේඛනය සකස් කරමින් පවතී. මෙවන විට කොන්ත්‍රාත් කරුවෙකු තෝරා ගැනීම සඳහා ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සිදු කිරීමට නියමිතය.

6. වෙල්ලමන්කර ධීවර වරාය ඉදිකිරීම

1. ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ විස්තරය :

මෙම ව්‍යාපෘතිය 2022 මාර්තු 15 දින අවසන් කරන ලද අතර, පහත අයිතමයන්ගෙන් සමන්විතය.

- ✚ දියකඩනය (මිටර 567)
- ✚ බාදන වාරකය (Groyne) ඉදිකිරීම (මිටර 125)
- ✚ වේදිකාව ඉදිකිරීම (මිටර 350)
- ✚ වෙරළ පහසුකම් (Shore facilities) : මත්ස්‍ය වෙන්දේසි ශාලාව, දැල් සැකසුම් මධ්‍යස්ථානය, ආපනශාලා, සනීපාරක්ෂක පහසුකම් වෙන්දේසි ශාලාව, සාප්පු ගොඩනැගිල්ල, කාර්ය මණ්ඩල නේවාසිකාගාරය, ධීවර පරීක්ෂක හා වෙරළාරක්ෂක බලකාය සඳහා කාර්යාල නවාතැන් පහසුකම් සහ පානීය ජලය ටැංකි.

2. ව්‍යාපෘති ආරම්භය: 2018.06.25
3. ව්‍යාපෘති ඇස්තමේන්තු මුදල : රු.මි. 2,498
4. ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය ප්‍රගතිය :

අවුරුද්ද	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු.මි.	වියදම රු.මි.	සටහන
2018	500	342.95	
2019	800	638.9	
2020	719.8	709.13	
2021	605	512.6	
2022	161	97.84 (2022.09.20 දිනට)	31.08.2022 දිනට අතැති බිල්පත් රු.මි. 27.87
එකතුව	2,785.8	2,301.42	

5. භෞතික ප්‍රගතිය :

වෙල්ලමන්කර ධීවර වරාය ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතියේ 2022.03.15 දින අවසන් කර 2022.06.18 දින මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාවට භාරදී ඇත

7. ගන්දර ධීවර වරාය ඉදිකිරීම

1. ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ විස්තරය :

මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් පහත දැක්වෙන අයිතමයන් ඉදිකිරීම සිදු කරයි.

- ✚ දියකඩනය ඉදිකිරීම (මිටර 257)
- ✚ වේදිකාව ඉදිකිරීම (මිටර 175.63 , 221.12 හා 127)
- ✚ වෙරළ පහසුකම් (Shore facilities) : මත්ස්‍ය වෙන්දේසි ශාලාව, දැල් සැකසුම් මධ්‍යස්ථානය, ආපනශාලා, සනීපාරක්ෂක පහසුකම්, සාප්පු ගොඩනැගිල්ල, කාර්ය මණ්ඩල නේවාසිකාගාරය, ධීවර පරීක්ෂක හා වෙරළාරක්ෂක බලකාය සඳහා කාර්යාල, නවාතැන් පහසුකම්, පොම්පාගාර, කසළ එකතු කිරීමේ ස්ථානය, කිරුම් ස්ථානය, තෙල් සැපයීම් කටයුතු සහ වතුර ටැංකි ඉදිකිරීම සිදු කරයි.

- 2. ව්‍යාපෘති ආරම්භය: 2020.12.07
- 3. ව්‍යාපෘති අවසානය: 2023.12.06
- 4. ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තු මුදල : රු.මි. 9,360

5. ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය ප්‍රගතිය :

අවුරුද්ද	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු.මි.	වියදම රු.මි.	සටහන
2020	408	202.48	
2021	1,710	1,598.18	
2022	1,600	195.92	31.08.2022 දිනට අතැති බිල්පත් රු.මි. 1,127.
එකතුව	3,718	1,996.58	

6. භෞතික ප්‍රගතිය:

“රාජ්‍ය වියදම් පාලනය කිරීම” මැයෙන් 2022.04.26 දිනැතිව නිකුත් කරන ලද ජාතික අයවැය වක්‍රලේඛ අංක 03/2022 හි ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ ව අංක 03 යටතේ දක්වා ඇති උපදෙස් පදනම් කර ගනිමින්, 2022 වර්ෂයේ ගන්දර ධීවර වරාය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි සමුද්‍රීය ඉදිකිරීම් පමණක් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමට තීරණය කරන ලද අතර ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් කටයුතු තාවකාලිකව නැවැත්වීමට තීරණය කරන ලදී. ඒ අනුව ව්‍යාපෘති වැඩසටහන (Programme) නැවත සකස් කරන ලදී. ගන්දර ධීවර වරාය ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතියේ 2022.09.20 දිනට භෞතික ප්‍රගතිය 56% කි.

ව්‍යාපෘති නම සහ අයිතමයන්	අපේක්ෂිත ප්‍රගතිය (%)	ලබා ගත් ප්‍රගතිය (%)
ගන්දර ධීවර වරාය	65	56
මූලික කටයුතු	100	100
දියකඩනය ඉදිකිරීම	92	84
බේසම ගැඹුරු කිරීම	68	28
පෙර බිලොක් සකස් කිරීම	100	99
වේදිකාව ඉදිකිරීම	34	26
ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම	0	1
බාහිර ඉදිකිරීම් කටයුතු	0	0
Provisional sums	0	0
ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම හා නැවත පදිංචි කිරීම	40	40

8. බලපිටිය ධීවර වරාය ඉදිකිරීම

1. ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ විස්තරය :
මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් පහත දැක්වෙන අයිතමයන් ඉදිකිරීම සිදු කරයි.

✚	දියකඩනය ඉදිකිරීම	(මිටර 418)
✚	දියකඩනය ඉදිකිරීම (උතුරු)	(මිටර 125)
✚	වේදිකාව ඉදිකිරීම	(මිටර 125)

 වෙරළ පහසුකම් (Shore facilities) : මත්සා වෙන්දේසි ශාලාව, දැල් සැකසුම් මධ්‍යස්ථානය, ආපනශාලා, සනීපාරක්ෂක පහසුකම් වෙන්දේසි ශාලාව, සාප්පු ගොඩනැගිල්ල, කාර්ය මණ්ඩල නේවාසිකාගාරය, ධීවර පරීක්ෂක හා වෙරළාරක්ෂක බලකාය සඳහා කාර්යාල නවාතැන් පහසුකම් සහ වතුර ටැංකි ඉදිකිරීම සිදු කරයි.

2. ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තු මුදල : රු.මි. 1,200

3. ප්‍රගතිය :

පාරිසරික බලපෑම් වාර්තාව සඳහා අනුමැතිය ලැබූ පසු ඉදිකිරීම් සඳහා ප්‍රසම්පාදන කටයුතු ආරම්භ කිරීමට නියමිතය

9. මාවැල්ල නැංගුරම්පල ඉදිකිරීම

1. ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ විස්තරය : 260 m දිගැති දියකඩනය ඉදිකිරීම හා වෙරළාශ්‍රිත දියකඩනයන් 2ක් ඉදිකිරීම
2. ව්‍යාපෘති ආරම්භය: 2020.10.20
3. ව්‍යාපෘති අවසානය (අපේක්ෂිත) : 2022.10.31
4. ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තු මුදල : රු.මි. 379.8
5. ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය ප්‍රගතිය :

අවුරුද්ද	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු.මි.	වියදම රු.මි.	සටහන
2020	80.5	30.1	
2021	150	145.14	
2022	161.08	50.47 (2022.09.20 දිනට)	31.08.2022 දිනට අතැති බිල්පත් රු.මි. 22.65.
එකතුව	391.58	225.71	

6. භෞතික ප්‍රගතිය :

මාවැල්ල නැංගුරම්පල ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතියේ දියකඩනය ඉදිකිරීම් භෞතික ප්‍රගතිය 85 % කි.

10. කලමැටිය ධීවර වරාය ඉදිකිරීම

කලමැටිය ධීවර වරාය ඉදිකිරීම 2014.07.14 වන දින ආරම්භ කරන ලද අතර, දැනට මෙම ව්‍යාපෘතියේ භෞතික ප්‍රගතිය 100%ක් වේ.මෙම ව්‍යාපෘතියේ මූලික ඇස්තමේන්තු මුදල රු.මි. 1,280.79 කි.

මෙම ධීවර වරායේ මූලික කොන්ත්‍රාත්තුවේ නොමැති, එහෙත් මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය වැඩවලට අදාළ ඉදිකිරීම් කර ඇත. 2022.06.18 දින මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාවට භාරදී ඇත.

11. රැකව නැංගුරම්පල ඉදිකිරීම

1. ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ විස්තරය : 300m දිගැති දියකඩනය ඉදිකිරීම හා බාදන වාරකය (Groyne) ඉදිකිරීම
2. ව්‍යාපෘති ආරම්භය:2020.10.20
3. ව්‍යාපෘති අවසානය (අපේක්ෂිත) : 2022.12.31
4. ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තු මුදල : රු.මි. 490 (සංශෝධිත)
5. ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය ප්‍රගතිය :

අවුරුද්ද	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු.මි.	වියදම රු.මි.	සටහන
2020	81.5	65.42	
2021	215	198.73	
2022	130	20.74 (2022.09.20 දිනට)	31.08.2022 දිනට අතැති බිල්පත් රු.මි. 27.64.
එකතුව	426.5	284.89	

6. භෞතික ප්‍රගතිය :

රැකව නැංගුරම්පල ඉදිකිරීම ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතියේ 2022.09.20දිනට භෞතික ප්‍රගතිය 96% කි.

12. ඔලිව්ල් ධීවර වරාය

2021.08.23 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයට ලබා දෙන ලද අංක අමප/21/1574/311/023 හා 2021.09.22 දිනැති තීරණයට අනුව, වරාය අධිකාරිය යටතේ වූ ඔලිව්ල් වරායේ ධීවර යටිතල පහසුකම් ධීවර අමාත්‍යාංශයට පවරා ඇත. රජයේ ප්‍රතිපත්තියට අනුකූලව රජයට වැය බරක් නොවී, මෙම ධීවර වරාය පරිශ්‍රයේ ඇති යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයට සුදුසු ආයෝජකයින් තෝරාගෙන ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීමට හා මෙහෙයුම් කටයුතු යලිත් ආරම්භ කර ඇත.

ඒ අනුව, 2022.02.10 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයට ලබා දෙන ලද අංක අමප/22/0224/311/003 හා 2022.03.10 දිනැති තීරණයට අනුව, ටෙස් පෞද්ගලික සමාගම වෙත මත්ස්‍ය පිරිසැකසුම් ඒකකයේ මෙහෙයුම් කටයුතු පවත්වා ගෙන යාමට බදු පදනමින් පවරා ඇත. එම සමාගම විසින් වසර 12 කට අධික කාලයක් අක්‍රීයව පැවැති ශීතාගාර සංකීර්ණය හා අයිස් යන්ත්‍රාගාරය ඇතුළු යටිතල පහසුකම් අලුත්වැඩියා කර, යථා තත්වයට පත් කර ඇත. එමෙන්ම, එම සමාගම මේ වන විට මසුන් ටින් කිරීමේ කර්මාන්තයට අවශ්‍ය යන්ත්‍ර-සූත්‍ර එම පරිශ්‍රයේ ස්ථාපනය කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. මෙමඟින්, වරාය මෙහෙයුම් කටයුතු ආරම්භ වීමෙන් අනතුරුව ධීවර නිෂ්පාදන සඳහා ඉහළ තරඟකාරී මිලක් ලැබෙනු ඇතැයි අමාත්‍යාංශය

අපේක්ෂා කරන අතර එම නිෂ්පාදන සෘජුවම අපනයනය සඳහා යොමු කිරීමෙන් මෙරටට විදේශ විනිමය උපයා ගැනීමේ අවස්ථාවන් ද උදා වෙනු ඇත.

රජයට වැය බරක් නොවන ආකාරයට වරාය නඩත්තු හා මෙහෙයුම් කටයුතු පවත්වාගෙන යාමට ප්‍රජා-සහභාගීත්ව වරාය කළමනාකරණ යාන්ත්‍රණයක් පිහිටුවීම කෙරෙහි අමාත්‍යාංශය අවධානය යොමු කර ඇත. ඒ සඳහා, සී/ස අම්පාර ගැඹුරු යාන්ත්‍රික යාත්‍ර හිමියන්ගේ ධීවර සමුපකාර සමිතිය විසින් ඔලුවිල් ධීවර වරායේ නඩත්තු හා මෙහෙයුම් කටයුතු කළමනාකරණය සහ පවත්වා ගෙන යාමට කැමැත්ත පළ කරමින් යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කර ඇති අතර, ඊට අදාළ ඉදිරි කටයුතු ද මේ වන විට සිදු කෙරෙමින් පවතී.

ප්‍රදේශයේ ධීවර ජනතාවට හා ජාතික ආර්ථිකයට ප්‍රතිලාභ ගෙන දෙන පරිදි ඔලුවිල් ධීවර වරාය සංවර්ධනය කිරීම අමාත්‍යාංශයේ අපේක්ෂාවයි.

ඔලුවිල් ධීවර වරායේ සංවර්ධන කටයුතු කඩිනම් කිරීම සඳහා 2022.08.09 වන දින ධීවර අමාත්‍යාංශයේදී පැවැති සාකච්ඡාව .

ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත විදේශාධාර ව්‍යාපෘති

1. උතුරුපළාත් තීරසර ධීවර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ආධාර යටතේ උතුරු පළාතේ ධීවර කටයුතු වල සංවර්ධයන් සඳහා ඇස්තමේන්තු ගත මුදල ඩොලර් මි. 178 කි. 2022 අයවැය ඇස්තමේන්තු මගින් මේ සඳහා රු.මි.10 ක මුදලක් වෙන් කර ඇත.

1.1 ධීවර වරායන් නැංගුරම්පොල හා තොටුපොල ඉදිකිරීම

1.1.1 යාපනය දිස්ත්‍රික්කය - ජේදුරු තුඩුව ධීවර වරාය

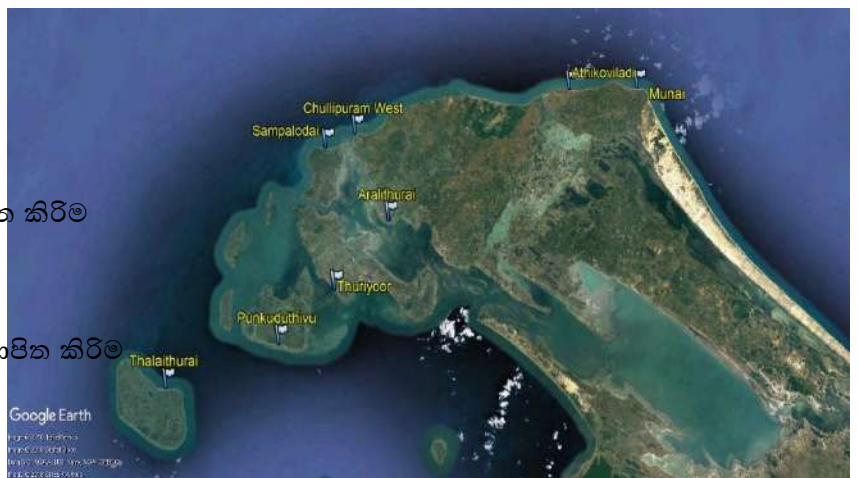
ඒ අනුව යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ පහත දැක්වෙන පරිදි සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරයි.

මෙම ධීවර වරාය ශ්‍රී ලංකාවේ මෙතෙක් ඉදිකරන ලද විශාලතම ධීවර වරායයි. යෝජිත ධීවර වරායේ සමස්ථ ආයෝජනය රු.මි. 12,600 කි. මෙම ධීවර වරාය නවීන ධීවර පහසුකම් වලින් සමන්විතය.

- වරාය බේසම - හෙක්ටයාර 18.6
- වරාය ගොඩබිම් සීමාව - 6.1 හෙක්ටයාර
- වරාය වේදිකාව දෙකකින් සමන්විතය
පළමු වරාය වේදිකාව 201m

- දැල් සැකසුම් ශාලාව
- මත්ස්‍ය වෙන්දේසි ශාලාව
- ශිකාගාර පහසුකම් සැපයීම
- සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කිරීම
- වැසිකිලි පහසුකම්
- ආපන ශාලා පහසුකම්
- අපද්‍රව්‍ය පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කිරීම
- සේවා ජැට් 02 ක්
- ඉන්ධන පහසුකම් සැපයීම
- නේවාසික පහසුකම්

නැංගුරම්පොළ ඉදිකිරීම

මන්ඩනිවි නැංගුරම්පල

ආරක්ෂිත තොටුපොළ

- මුනෙහි ආරක්ෂිත තොටුපොළ
- තලාතුරෙයි ආරක්ෂිත තොටුපොළ
- ආනිකොවිලාඩ් ආරක්ෂිත තොටුපොළ

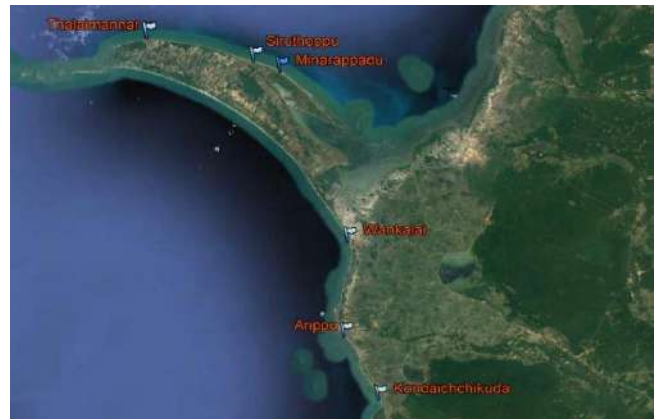
ධීවර තොටුපොළවල්

- සාම්පොලාඩ්
- චුල්ලිපුරම් වෙස්ට්
- අලෙතුරෙයි
- තුරෙයියුර්
- පුනුකුඩනිවි

1.1.2 මන්තාරම් දිස්ත්‍රික්කය

මන්තාරම් දිස්ත්‍රික්කය තුළ ධීවර තොටුපොළවල් 06 ක් සංවර්ධනය කරනු ලැබේ.

1. තලෙයිමන්තාරම් තොටුපොළ
2. සිරිතෝප්පු තොටුපොළ
3. මීනරප්පාඩු තොටුපොළ
4. වන්කාලෙ තොටුපොළ
5. අරිප්පු තොටුපොළ
6. කොන්ඩවිකුඩ් තොටුපොළ

1.1.3 මුලතිව් දිස්ත්‍රික්කය

ධීවර තොටුපොළවල් 06 ක් සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරයි.

1. ඉරනපලෙයි තොටුපොළ
2. කල්ලප්පාඩු උතුරු තොටුපොළ
3. කල්ලප්පාඩු දකුණු තොටුපොළ
4. තීතකරෙයි තොටුපොළ
5. සිලාවතෙයි තොටුපොළ
6. කොකිලායි තොටුපොළ

1.1.4 කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික්කය

මෙම දිස්ත්‍රික්කය තුළ ධීවර තොටුපොළවල් 03 ක් සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරයි.

1. පල්ලිකුඩා ධීවර තොටුපොළ
2. වලෙයිපාඩු ධීවර තොටුපොළ
3. නාවිකුඩා ධීවර තොටුපොළ

1.2 ජල ජීවී වගා සංවර්ධනය

ජල ජීවී වගා සංවර්ධනය සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ආධාර තුළින් උතුරු පළාතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත වූ තවත් ව්‍යාපෘති

යාපනය දිස්ත්‍රික්කය

- වුල්ලිපුරම් - මුහුදු පැලෑටි පටක රෝපණ මධ්‍යස්ථානය

මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කය

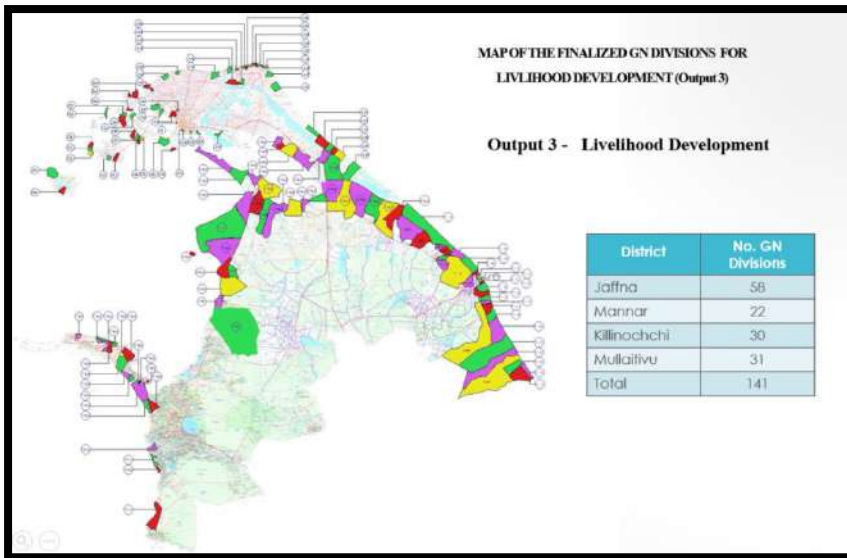
- සවුත්තාර් - ජල ජීවී වගා සංවර්ධන පුහුණු මධ්‍යස්ථානය
- කොන්ඩච්චිකුඩා - මඩ කකුළුවන් බෝකිරීමේ මධ්‍යස්ථානය

මුලතිව් දිස්ත්‍රික්කය

- වලයාන්මඩම් - මුහුදු කුඩුල්ලන් බෝ කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය

1.3 ජීවනෝපාය සංවර්ධනය

තවද උතුරු පළාතේ ග්‍රාමසේවා වසම් 141ක් මූලික කර ගනිමින් ජීවනෝපාය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය.

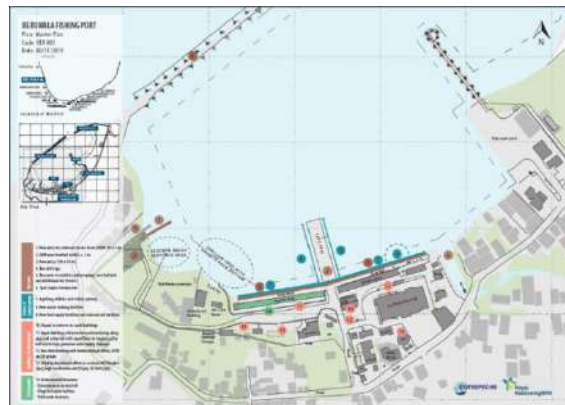
2. ප්‍රංශ සංවර්ධන ආධාර යටතේ වූ ධීවර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

ප්‍රංශ රජයේ මූල්‍යාධාර යටතේ හරිත වරායන් ලෙස බේරුවල, ගාල්ල, පුරාණාල්ල සහ කුඩාවැල්ල යන ප්‍රදේශවල ධීවර වරායන් සංවර්ධනය කිරීම

2.1 බේරුවල ධීවර වරාය සංවර්ධය

බේරුවල ධීවර වරාය වර්තමාන තත්වය

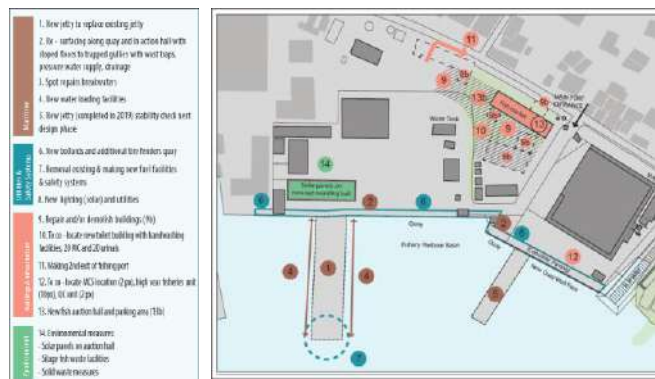

සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිත සැලැස්ම

2.2 ගාල්ල ධීවර වරාය සංවර්ධය

ගාල්ල ධීවර වරාය වර්තමාන තත්වය

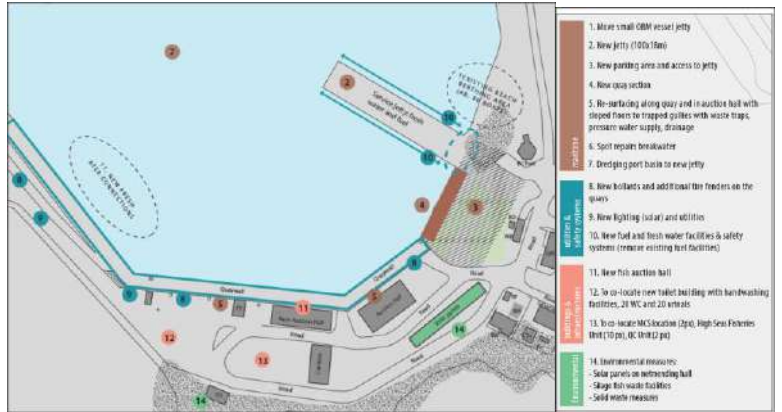

සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිත සැලැස්ම

2.3 පුරාණ වැල්ල ධීවර වරාය සංවර්ධය

පුරාණ වැල්ල ධීවර වරාය වර්තමාන තත්වය

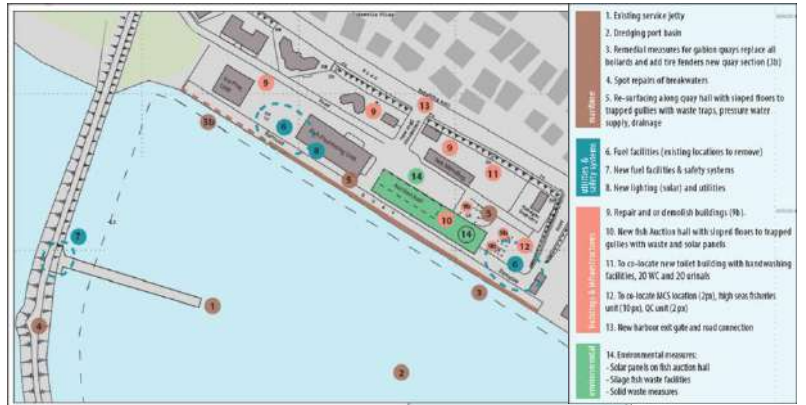

සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිත සැලැස්ම

2.4 කුඩා වැල්ල ධීවර වරාය සංවර්ධය

කුඩා වැල්ල ධීවර වරාය වර්තමාන තත්වය

සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිත සැලැස්ම

❖ භෞතික ප්‍රගතිය

පාරසරික බලපෑම් වාර්ථාව හා සමාජීය බලපෑම වාර්ථාව සැකසීම අවසන් අදියරේ පවතී

විදේශාධාර ලබන ව්‍යාපෘතිවල තොරතුරු

01. ශ්‍රී ලංකාවේ ඒකාබද්ධ ධීවර හා වෙරළ කලාප කළමනාකරණය සඳහා ප්‍රමුඛතාවය ලබාදීම සඳහා උපදේශන සේවා සහ විශ්ලේෂණ (තාක්ෂණික සහාය) ලබාගැනීම

ලෝක බැංකුවේ රු.මි.130ක මුළු ප්‍රදානයක් මත ක්‍රියාත්මක වූ සමුද්‍රීය හා ජලජීවී වගා යන අංශවල තිරසාර නොවන අයුරින් මත්ස්‍ය අස්වනු (Over exploitation) නෙලීම සහ ධීවර සම්පත් කළමනාකරණ ගැටළු විසඳීම සඳහා උපාය මාර්ග සකස් කිරීම වෙනුවෙන් පහත දැක්වෙන අධ්‍යයනයන් සිදු කිරීම මෙහි අරමුණ විය.

- i. ජලජීවී වගාවේ ආයෝජන
- ii. බහුදින ධීවර කටයුතු පිළිබඳ මූල්‍ය හා ජීව විද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණය
- iii. කුඩා ප්‍රමාණයේ සමුද්‍රීය මත්ස්‍ය තොග තක්සේරු කිරීම සඳහා නාරා ආයතනය සහ ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව වෙත තාක්ෂණික සහාය ලබාදීම
- iv. පොකිරිස්සන් තොග තක්සේරු කිරීම සඳහා නාරා ආයතනය සහ ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව වෙත තාක්ෂණික සහාය ලබාදීම
- v. ශ්‍රී ලංකාවේ සමුද්‍රීය ධීවර කළමනාකරණය සඳහා ජෛව ආර්ථික ආකෘති (Bioeconomic modeling) නිර්මාණය කිරීම

ඉහත අධ්‍යයනයන්ට අදාළව වාර්තාව 2022 වසරේ මාර්තු මස 03 වන දින එළි දක්වන ලදී.

02. ලංකා රජය සහ ඉන්දීය රජය අතර අවබෝධතා ගිවිසුම

ශ්‍රී ලංකාවේ වරාය සංවර්ධන සහයෝගිතාව සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය සහ ඉන්දීය රජය අතර අවබෝධතා ගිවිසුම 2022.03.28 දින අත්සන් තබන ලදී. මෙමගින් ජේදුරුතුඩුව, ජේසාලේ, ගුරුනගර්, බලපිටිය සහ වෙනත් අනන්‍යතාව එකඟ විය හැකි ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටි ස්ථානයන්හි ධීවර වරායන් සංවර්ධනය කිරීම පිණිස ඉන්දියානු රජය විසින් සහය ලබාදීමට එකඟතාව පල කර ඇත.

ව්‍යාපෘති අධීක්ෂණය සඳහා ගිවිසුම ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුව එකඟතාව පරිදි රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගෙන් සැදුම්ලත් ඒකාබද්ධ ක්‍රියාකාරී කමිටුවක් පත්කර ඇත.

අමාත්‍යාංශයේ විෂය පථයට අනුකූල වෙනත් කටයුතු

01. එක්ස්ප්‍රස් පර්ල් නෞකාව ගිනිගෙන මුහුදුබත් වීම හේතුවෙන් ජීවනෝපාය අහිමි වූ සිවර ක්ෂේත්‍රයට සිදු වූ හානිය සඳහා වන්දි ගෙවීම.

එක්ස්ප්‍රස් පර්ල් නෞකාව ගිනි ගැනීම හේතුවෙන් නැවෙහි කන්ටේනර් වල අඩංගුව තිබූ ජ්ලාස්ටික්, තෙල්, රසායනික ද්‍රව්‍ය ආදිය කාන්දු වීම නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ බටහිර වෙරළ තීරයේ සමුද්‍රීය පරිසර පද්ධතියට දැඩි හානියක් සිදු විය. මෙම පාරිසරික හානිය නිසා කළුතර සිට මීගමුව දක්වා ප්‍රදේශයේ සිවරයින්ගේ, සිවර ආම්පන්න සහ බෝට්ටුවල ආරක්ෂාව සහතික කිරීම සඳහා වහාම සිවර තහනම් කලාපයක් පැනවීමට රජය විසින් පියවර ගන්නා ලදී. මෙම සිවර තහනම් කලාපය පැනවීම නිසා ජීවිකාව අහිමි වූ සෘජු හා වක්‍ර ලෙස සිවර රැකියාවේ යෙදුන සිවරයින් සඳහා වන්දි මුදලක් ලබා දීමටද කටයුතු කරන ලදී.

මෙහිදී අදාළ නාවුක සමාගම විසින් අතුරු වන්දි මුදල් අදියර 3 ක් යටතේ ලබා දුන් අතර 1 වන හා 2 වන අදියර මගින් රුපියල් මිලියන 616ක මුදලක් සිවරයින් අතර බෙදා දීමට කටයුතු කර ඇත. 3 වන අදියර සඳහා රුපියල් මිලියන 911ක මුදලක් මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත ලැබී ඇති අතර එම මුදල් සිවර ජනතාව වෙත බෙදා දීමට කටයුතු කරමින් පවතී.

02. දේශීය ටින් මාළු නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම.

ශ්‍රී ලංකාව මත්ස්‍ය ආශ්‍රිත නිමැවුම් වන ටින් මාළු, කරවල, හාල් මැස්සන් හා උම්බලකඩ ආනයනය සඳහා වාර්ෂිකව ඉතා ඉහළ විදේශ විනිමයක් වැය කරනු ලබයි. 2019 වර්ෂයේදී මෙකී මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන ආනයනය සඳහා රු. මිලියන 71,866ක් පමණ වැයකර ඇති අතර, මින් රු. මිලියන 36,806ක් එනම් 51%ක පමණ ප්‍රමාණයක් ටින් මාළු සඳහා වැයකර ඇත.

ටින් මාළු නිෂ්පාදනය වර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය, එහෙත් රට තුළ නොමැති මත්ස්‍ය විශේෂ ආනයනය කිරීමේ ක්‍රමවේදය සරල කිරීමට ප්‍රතිපත්තිමය තීරණයක් ගනු ලැබ ඇත. ඒ අනුව දේශීය ටින් මාළු කර්මාන්තශාලා සඳහා දේශීය වශයෙන් අමුද්‍රව්‍ය නොමැති හෝ අඩු අවස්ථා වලදී එම ද්‍රව්‍ය බදු සහන යටතේ ආනයනය කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් තවදුරටත් පුළුල් කර ඇත. ඒ අනුව මේ වන විට ටින්මාළු කර්මාන්තශාලා 10 ක් මගින් දේශීය වෙළඳපොළට ටින්මාළු නිකුත් කරනු ලබයි. මේ නිසා 2019 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2021 වර්ෂයේ ආනයනික ටින්මාළු සඳහා වැයකර ඇති ආනයන වියදම රු. මිලියන 8,760කින් පමණ අඩු වී ඇත.

ටින් මාළු නිෂ්පාදකයින් මුහුණ දී තිබෙන ගැටලු පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකාවේ ටී. මාළු නිෂ්පාදකයින්ගේ සංගමයේ නියෝජිතයින් හා සිවර අමාත්‍යවරයා අතර 2022.08.02 දින පැවති සාකච්ඡාව

02

ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව (DFAR)

දැක්ම

ධීවර සහ ජලජ සම්පත් තිරසරභාවයෙන් යුක්තව පවත්වා ගනිමින් ධීවර ප්‍රජාවගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය ශක්තිමත් කිරීම හරහා ජාතික ආර්ථිකයට ප්‍රශස්ථ දායකත්වයක් ලබාදීම

මෙහෙවර

ධීවර කර්මාන්තයෙහි තිරසාර සංවර්ධනය හරහා ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට ඵලදායී දායකත්වයක් ලබාදීමට ජාතික හා ජාත්‍යන්තර සාගර නීති සහ සම්මුතීන්ට අනුකූලව නව තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කරමින් ධීවර සහ ජලජ සම්පත් කළමනාකරණය කිරීම

අරමුණු

- දේශීය, ජාත්‍යන්තර සාගර නීති සහ සම්මුතීන්ට අනුකූලව ධීවර කටයුතු කළමනාකරණය, විධිමත් කිරීම, සංරක්ෂණය සහ තිරසාර සංවර්ධනය
- ධීවර ක්ෂේත්‍රයේ දේශීය හා විදේශීය ආයෝජන දිරිගැන්වීම
- දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර මුහුදේ මත්ස්‍ය සම්පත් නෙලීම සඳහා නව තාක්ෂණය හඳුන්වා දීම
- ධීවර ප්‍රජාවගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය නංවාලීම
- ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව අපනයන මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනයන්හි තත්ත්වය සහ සුරක්ෂිතභාවය සහතික කිරීම
- පසු අස්වනු නාස්තිය අවම කිරීම සහ දේශීය මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම
- අන්තර් ජාතික ප්‍රඥප්ති සහ කලාපීය සම්මුතීන්ට අනුකූලව ධීවර මෙහෙයුම් සිදු කරන බවට සහතික වීම
- වරාය රාජ්‍ය පියවරයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝග මාලාවට අනුව වරාය සේවා ක්‍රියාත්මක කිරීම
- මහ මුහුදේ ධීවර කටයුතු වල යෙදෙන යාත්‍රාවල මෙහෙයුම් අධීක්ෂණය හා ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම
- තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතයෙන් මාර්ග ගත ක්‍රමයට ධීවර ජනතාවට හා අනෙකුත් සේවාදායකයින් හට ප්‍රශස්ත සේවාවක් ලබාදීම
- තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතයෙන් මාර්ගගත ක්‍රමයට ධීවර ක්ෂේත්‍රයට අදාළ දත්ත තොරතුරු කඩිනමින් හා නිරවුල්ව ලබා ගත හැකි වීම

ප්‍රධාන කාර්යයන්

- ධීවර මෙහෙයුම් නියෝග සකස් කිරීම, පැනවීම, යාවත්කාලීන කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම
- ධීවර කළමනාකරණ නියෝග සකස් කිරීම, පැනවීම, යාවත්කාලීන කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම
- ජලජීවී වගා කළමනාකරණ නියෝග සකස් කිරීම, පැනවීම, යාවත්කාලීන කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම
- ධීවර යාත්‍රා ලියාපදිංචි කිරීම, උකස් කිරීම හා ධීවර මෙහෙයුම් බලපත්‍රනිකුත් කිරීම
- සජීවී මසුන් අපනයනය සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම
- විදේශීය ධීවර යාත්‍රා සඳහා මසුන් ගොඩබැඳීම පිණිස බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම
- ධීවර කළමනාකරණය පිළිබඳ ධීවර ජනතාවගේ දැනුවත්භාවය වැඩිදියුණු කිරීම
- ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ ලබාගැනීම සඳහා ආයතනික ණය පහසුකම් සම්බන්ධීකරණය
- ධීවර යාත්‍රා නිෂ්පාදන ආයතන ලියාපදිංචි කිරීම, නියාමනය හා අධීක්ෂණය කිරීම
- ධීවර යෙදවුම් සැපයුම් කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම, නියාමනය සහ අධීක්ෂණය කිරීම
- ධීවර සමුපකාර සමිති කාර්යක්ෂම මට්ටමට ගෙන ඒම සඳහා මාර්ගෝපදේශකත්වය සැපයීම
- ජාතික ධීවර සම්මේලනය යටතේ පිහිටුවා ඇති ග්‍රාමීය ධීවර සංවිධාන සම්බන්ධීකරණය හා අධීක්ෂණය
- ධීවර කර්මාන්තයට අදාළ දත්ත රැස් කිරීම
- විදේශ රටවල් විසින් අත්අඩංගුවට ගැනෙන ධීවර කාර්මිකයින් හා යාත්‍රා ආපසු ලංකාවට ගෙන්වා ගැනීම
- මුහුදේ අතරමං වන ධීවර කාර්මිකයින් හා යාත්‍රා ආපසු ලංකාවට ගෙන්වා ගැනීම
- අපනයන කරනු ලබන මසුන් තත්ත්ව පරීක්ෂණයට භාජනය කිරීම
- මසුන් සකස් කිරීමේ ස්ථාන ලියාපදිංචි කිරීම සහ මත්ස්‍ය අපනයන සඳහා ස්වස්ථා සහතික නිකුත් කිරීම
- දේශීය පරිභෝජනය සඳහා මසුන් වෙළඳාම් කරන ස්ථානවල තත්ත්වය උසස් කිරීම
- මහ මුහුදේ ධීවර කර්මාන්තයට එක් වූ බහුදින යාත්‍රා සඳහා යාත්‍රා නිරීක්ෂණ උපකරණ සවිකිරීම
- ධීවර යාත්‍රා හා ගොඩබිම් අතර ගුවන් විදුලි පණිවිඩ සන්නිවේදන පහසුකම් ලබාදීම
- දේශසීමාවන් උල්ලංඝනය කරමින් ගමන් කරන ධීවර යාත්‍රා පිළිබඳ වාර්තා ලබාගැනීම
- දිනපතා කාලගුණ වාර්තා හා අයහපත් කාලගුණික පූර්ව තොරතුරු දෛනිකව ලබා දීම
- යාත්‍රා නිරීක්ෂණ පද්ධතිය මගින් ලබාදෙන තොරතුරු අනුව යාත්‍රා දැනුවත් කිරීම
- අනවසර විදේශීය ධීවර යාත්‍රා හා කාර්මිකයින් පිළිබඳ අදාළ ආයතන දැනුවත් කිරීම
- ධීවර යාත්‍රාවල සන්නිවේදන කටයුතු සඳහා බලපත්‍ර හා ඇමතුම් සංඥා ලබාදීමට කටයුතු කිරීම
- ධීවර කාර්මිකයින් හා යාත්‍රාවන් සම්බන්ධ අනතුරුවලදී රක්ෂණය සඳහා තොරතුරු සනාථ කරදීම
- අන්තර්ජාතික මුහුදු සීමාවන්හි පාවියමින් තිබෙන යාත්‍රා බේරා ගැනීමට කටයුතු කිරීම
- ධීවර පවුල්වල සාමාජිකයන්ගේ වෘත්තීය අධ්‍යාපනය සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම
- ධීවර කාර්මික රක්ෂණය හා විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමවේද ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් ධීවර සමාජ ආරක්ෂණය
- කලපු සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ධීවර ගම්මානවල යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය
- ධීවර කාන්තාවන් සඳහා විකල්ප ආදායම් උත්පාදන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම

2022 වර්ෂයේ සංවර්ධන වැඩසටහන්වල ප්‍රගතිය

1. සංවර්ධන අංශය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ආර්ථිකයට වැඩි දායකත්වයක් ලබා දීම සඳහා කාර්යක්ෂම සහ පරිසර හිතකාමී නව තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් භාවිතයෙන් ධීවර කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීම, විධිමත් කිරීම මගින් මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම හා ධීවර ප්‍රජාවගේ සමාජීය හා ආර්ථික තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම ධීවර සංවර්ධන අංශයේ ප්‍රමුඛතම වගකීම වේ.

1.1 ධීවර සංවර්ධන අංශයේ මූලික කාර්යභාරය

- ධීවර යාත්‍රා නිෂ්පාදන ආයතන ලියාපදිංචි කිරීම, නියාමනය හා අධීක්ෂණය කිරීම
- ධීවර යාත්‍රා සැලසුම් සඳහා අනුමැතිය ලබා දීම
- ධීවර යෙදවුම් සැපයුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම, නියාමනය සහ අධීක්ෂණය කිරීම
- ධීවර ක්ෂේත්‍රය සඳහා නව තාක්ෂණික ක්‍රමවේද හඳුන්වා දීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- වෙරලාශ්‍රිත ඉදි කිරීම් ව්‍යාපෘතිවලට අදාළව පාරිසරික ඇගයීම් වාර්තා සඳහා නිර්දේශ ලබාදීම
- ධීවර ක්ෂේත්‍රයට අදාළ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය
- විකල්ප ආදායම් උත්පාදන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම
- ධීවර සහනාධාර වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම
- ධීවර ණය යෝජනා ක්‍රම
- ධීවර කාර්මික රක්ෂණය හා විශ්‍රම වැටුප් ක්‍රමවේද ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් ධීවර සමාජ ආරක්ෂණය
- හදිසි ආපදා අවස්ථාවල දී විපතට පත්වුවන් ගලවා ගැනීමේ කටයුතු සහ සහන සැලසීමේ කටයුතු සම්බන්ධීකරණය
- කලපු සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම

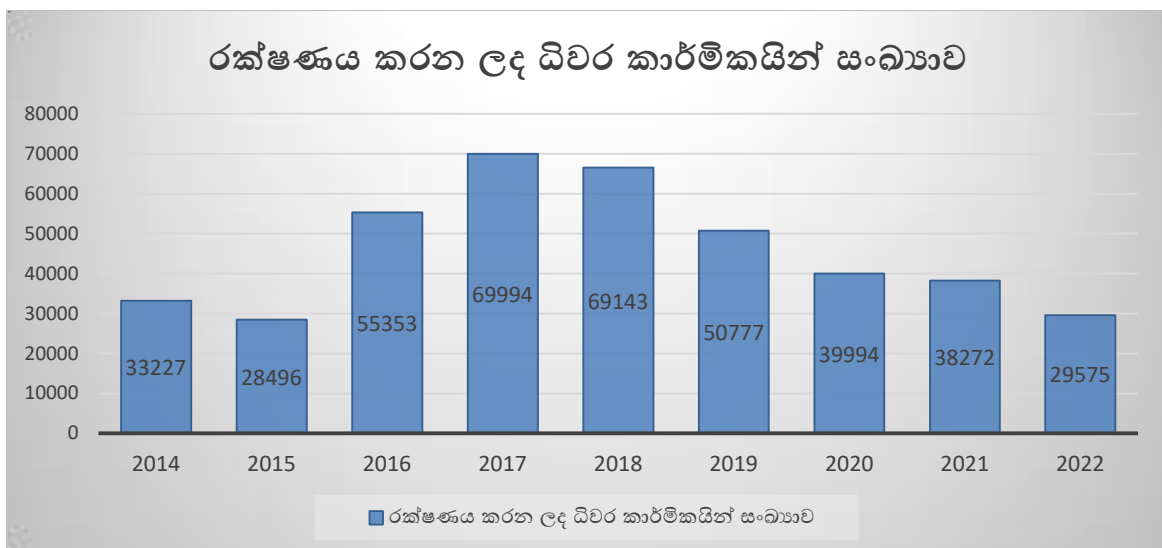
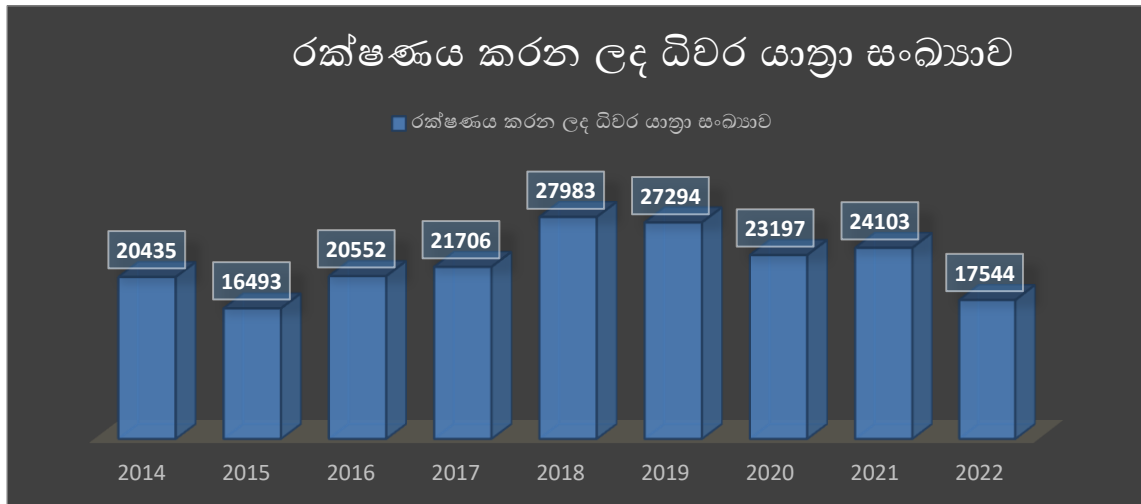
එසේම ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කර ක්‍රියාත්මක කරමින් සියලුම දිස්ත්‍රික් කාර්යාල සම්බන්ධීකරණය කරමින් ප්‍රගති සමාලෝචනය හා විශේෂ ධීවර ගැටළු සම්බන්ධීකරණය ද මෙම අංශය මගින් සිදු කරයි.

1.2 ධීවර කාර්මිකයින්ගේ සුරක්ෂිතතාවය තහවුරුකිරීම

වගුව 1 : ධීවර සුරක්ෂිතතා ප්‍රගතිය

කාර්යය	2022 .03.31 දක්වා ප්‍රගතිය
රක්ෂණය කරන ලද සමස්ථ ධීවර යාත්‍රා සංඛ්‍යාව	17544
රක්ෂණය කරන ලද සමස්ථ ධීවර කාර්මිකයින් සංඛ්‍යාව	29575
ධීවර විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමයට දායක වූ සංඛ්‍යාව	215
මුහුදු යෝග්‍යතා සහතික නිකුත් කිරීම්	11895
ධීවර යාත්‍රාංගන ලියාපදිංචි කිරීම්	48
ධීවර ආම්පන්න සැපයුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම්	10

2014 සිට 2022 මාර්තු මස 31 දක්වා වූ වර්ෂවල ධීවර යාත්‍රා රක්ෂණය කිරීමේ ප්‍රගතිය සහ ධීවර කාර්මිකයින් රක්ෂණය කිරීමේ ප්‍රගතිය සන්සන්දනාත්මකව පහතින් දක්වා ඇත

1.2.1 ස්වාභාවික විපත් සඳහා වන්දි ලබා දීම

මෙම වැඩසටහන ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව සහ මුදල් අමාත්‍යාංශය ඒකාබද්ධව රජයේ සෘජු ප්‍රතිපාදන යටතේ ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. මේ සඳහා ප්‍රතිලාභියාගෙන් අයකිරීමක් සිදු නොකරයි. මේ යටතේ ධීවර කටයුතුවල යෙදී සිටියදී සිදුවන ස්වාභාවික ආපදාවන් හේතුවෙන් මියයන ධීවර කාර්මිකයෙකු සඳහා ඔහුගේ යැපෙන්නන්ට රුපියල් මිලියනයක වන්දි මුදලක් ලබාදෙනු ලබයි. 2022 වසර තුළ ප්‍රතිලාභී පවුල් 2 ක් සඳහා රක්ෂණ වන්දි ලබාදී ඇත. තවද නිර්දේශිත ප්‍රතිලාභීන් තිදෙනෙකු සඳහා වන්දි ලබාදීමට මුදල් අමාත්‍යාංශය දැනුවත් කර ඇත.

1.2.2 දියවර දිරිය ණය යෝජනා ක්‍රමය

නව තාක්ෂණය හඳුන්වා දීම තුළින් ධීවර කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීමත් ගුණාත්මක තත්වයෙන් යුතු වැඩි මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනයක් ලබා ගැනීමත් අරමුණු කර ගනිමින්, ධීවර යාත්‍රා වැඩිදියුණු කිරීම සහ ධීවර ප්‍රජාව සඳහා සහන සැලසීම සඳහා ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව ලංකා බැංකුව සමඟ එක්ව දියවර දිරිය අඩු පොලී ණය යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි.

මේ යටතේ එක් ප්‍රතිලාභියෙකු සඳහා රුපියල් මිලියනක උපරිමයකට යටත්ව ණය ලබාදීම සිදුකරනු ලැබේ.

- ණය මුදල රුපියල් මිලියන 2ට අඩු නම් ණය ලාභියාගෙන් අය කරන පොලී අනුපාතය 5%
- ණය මුදල රුපියල් මිලියන 2ට වැඩි නම් ණය ලාභියාගෙන් අය කරන පොලී අනුපාතය 7%
- එක් ප්‍රතිලාභියෙකු සඳහා රජය මගින් 4%ක පොලී සහනාධාරයක් මෙම ණය යෝජනා ක්‍රමයට ලබා දේ.
- ධීවර යාත්‍රාංගන වැඩි දියුණු කිරීම්, අඩි 55ට වැඩි ධීවර යාත්‍රා නිෂ්පාදනය, නව තාක්ෂණය වැඩි දියුණු කිරීම්(RSW, CSW),මරුවැල් පන්ත හා වින්ච් සවි කිරීම් සඳහා ණය ලබා දීමේදී ප්‍රමුඛතාව ලබා දේ.
- ප්‍රතිලාභීන් 571 ක් සඳහා ණය ලබා දී ඇති අතර, ලබා දී ඇති මුළු ණය ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන 1,431.00කි.

මේ වන විටත් ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් මෙහි 4% ක පොලී වාරික මුදල් ලංකා බැංකුව වෙත යොමු කරන අතර 2027 වන තෙක් ගෙවීම් සිදු කිරීමට ඇත.

2022 වර්ෂයේ ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තු සංවර්ධන අංශය මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන විවිධ වැඩසටහන් සහ එහි ප්‍රගතිය

1.3 ධීවර රැකියා සුරක්ෂිත කිරීම හා ආහාර සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කිරීමට අදාළව ධීවර කර්මාන්තය සඳහා සෘජු ඉන්ධන අවශ්‍යතාවය (ධීවර යාත්‍රා සඳහා) - ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

ශ්‍රී ලංකාවේ ලියාපදිංචි මුළු ධීවර යාත්‍රා සංඛ්‍යාව 48,776 ක් වේ.ඉන් 36% ක් යාන්ත්‍රික නොවන ධීවර යාත්‍රා වන අතර 64 % ක් ඉන්ධන මගින් ක්‍රියාත්මක යාන්ත්‍රික යාත්‍රා වේ. යාන්ත්‍රික නොවන යාත්‍රා වෙරළාසන්න මුහුදේ හා කිවුල්දිය ජලාශ ආශ්‍රිතව ධීවර මෙහෙයුම් සිදුකරයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ධීවර කර්මාන්තයේ යෙදෙන යාන්ත්‍රික ධීවර යාත්‍රා සලකා බැලීමේදී වෙරළාසන්න මුහුදේ රැකියා කරන එංජිම සවි කරන ලද පාරම්පරික යාත්‍රා (MTRB) හා පිටත සවිකරණ එංජිම සහිත එක්දින යාත්‍රා (OFRP) 27,903 කින්ද, දේශීය හෝ අන්තර් ජාතික මුහුදේ ධීවර කර්මාන්තයේ යෙදෙන ඇතුලත එංජිම සහිත බහුදින යාත්‍රා (IMUL) 5,388 කින්ද ,දේශීය මුහුදේ එක්දින රැකියා කරන ඇතුලත එංජිම සහිත එක්දින යාත්‍රා (IDAY) 1,142කින්ද සමන්විත වේ. මෙයට අමතරව යාන්ත්‍රික නොවන ධීවර යාත්‍රා සංඛ්‍යාව 16,000 ක් පමණ වේ.

1.3.1 ධීවර කර්මාන්තය සඳහා ධීවර යාත්‍රා ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඩීසල් අවශ්‍යතාවය

IMUL යාත්‍රා IDAY ධීවරයාත්‍රා ඉන්ධන වශයෙන් ඩීසල් භාවිතා කරන අතර එම යාත්‍රා සඳහා මාසික ඉන්ධන අවශ්‍යතාවය ලීටර් මිලියන 26 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. දැනට ධීවර වරාය නීති ගත සංස්ථාවට අයත් පිරවුම්හල් 20 කින් සහ පුද්ගලික අංශයේ තෝරාගත් පිරවුම්හල් 19කින් ඩීසල් බෙදාහැරීම සිදුකරයි.

1.3.2 ධීවර කර්මාන්තය සඳහා ධීවර යාත්‍රා ක්‍රියාත්මක කිරීමට භූමිතෙල් අවශ්‍යතාවය

පිටත සවිකරන ලද එංජින් සහිත යාත්‍රා වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් ඉන්ධන වශයෙන් භූමිතෙල් භාවිත කරයි. එනම් OFRP හා MTRB යාත්‍රා වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් ඉන්ධන වශයෙන් භූමිතෙල් භාවිතා කරයි. මේ අනුව දිවයින පුරා ඇති පිටත සවිකරණ එංජින් සහිත MTRB හා OFRP ධීවර යාත්‍රා 27,903 ක් මාසය පුරාම ධීවර රැකියාවේ යෙදෙන්නේ නම් දිනකට භූමිතෙල් ලීටර් 1,044,974 ක් අවශ්‍ය වේ. නමුත් සාමාන්‍යයෙන් එක් යාත්‍රාවක් මසකට රැකියාවේ යෙදෙන්නේ දින 25ක් ලෙස සලකා ගන්නා කල විට මසක් සඳහා වැය වන භූමිතෙල් ප්‍රමාණය ලීටර් 26,124,350 (ලීටර් මිලියන 26.12) වේ.

බොරතෙල් තොග ආනයනය කර පිරිපහදු කටයුතු ආරම්භ වීමට සමගාමීව 2022.08.22 දිනෙන් සිට ආරම්භ වූ සතියේ භූමිතෙල් (භූමිතෙල් මිල රුපියල් 87 සිට 340 දක්වා 2022.08.22 දින ඉහළ දමන ලදී) තොග නිකුත් කිරීම ආරම්භ කර ඇති අතර එහිදී ධීවර කර්මාන්තය සඳහා භූමිතෙල් බෙදාහැරීම සඳහා පිරවුම් හල 102 ක් ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් හඳුනා ගෙන ඇති අතර ධීවර කාර්මිකයින්ට අවශ්‍ය භූමිතෙල් තොග අදාළ පිරවුම්හල් හරහා බෙදා හැරීමට අවශ්‍ය සම්බන්ධීකරණ කටයුතු ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදු කරනු ලැබේ

1.3.3 ධීවර කර්මාන්තය සඳහා ධීවර යාත්‍රා ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙට්‍රල් අවශ්‍යතාවය

වෙරළාසන්න මුහුදේ එක්දින රැකියා කරන MTRB හා OFRP යාත්‍රා ධාවනය සඳහා භූමිතෙල් භාවිතා කරන අතර අදාළ යාත්‍රා පණගැන්වීම සඳහා පෙට්‍රල් භාවිතා කරනු ලබයි. ඒ සඳහා යාත්‍රාවකට සතියකට ලීටර් 2 ක් පමණ අවශ්‍ය බව හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව මෙම යාත්‍රා 27,903 පණගැන්වීමට අවශ්‍ය පෙට්‍රල් ප්‍රමාණය සතියකට ලීටර් 2ක් ලෙස සැලකූ විට මසකට අවශ්‍ය මුළු පෙට්‍රල් ප්‍රමාණය ආසන්න වශයෙන් ලීටර් ලක්ෂ 2.25 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

මේ අතර ශ්‍රී ලංකාවේ වෙරළාසන්න මුහුදේ ක්‍රියාත්මක සමහර OFRP හා MTRB යාත්‍රා පෙට්‍රල් වලින් ක්‍රියාත්මක වන අතර පෙට්‍රල් වලින් ක්‍රියාත්මක මුළු යාත්‍රා සංඛ්‍යාව 168 පමණ වේ. ඒ සඳහා අවශ්‍ය මුළු මාසික ඉන්ධන ප්‍රමාණය පෙට්‍රල් ලීටර් 61,750 ක් පමණ වේ.

1.4 NTRB යාත්‍රා හිමියන් වෙත ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය (FAO) මගින් මාසික ජීවනාධාරයක් ලබා දීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම.

රටේ වත්මන් ආර්ථික පසුබිමත් සමඟ බොහෝ මිනිසුන්ගේ ආදායම් මට්ටම් විශාල ලෙස අඩු වී ඇත. ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්තාවලට අනුව වර්තමාන උද්ධමන අනුපාතය සියයට 21.5 දක්වා ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ ගොස් ඇත. උද්ධමනය වැඩිවීමත් සමඟ වෙළෙඳපොළේ හාණ්ඩ හා සේවාවල මිල ගණන් ඉහළ ගොස් තිබේ.

ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තු විසින් අඩු අදායම්ලාභී ධීවර කාර්මිකයින් වෙත සහන සැලසීමේ අරමුණින් ලෝක ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය වෙත ඉදිරිපත් කල ව්‍යාපෘති අතරින් එක් යෝජනාවක් සඳහා අනුග්‍රහය දැක්වීමට එකඟතාවය පලවී ඇත . ඒ අනුව FAO ව්‍යාපෘතිය යටතේ පළමු අදියර ලෙස මඩකලපුව , කිලිනොච්චිය, මුලතිවු ,ත්‍රිකුණාමලය ,කල්මුණේ,තංගල්ල,යාපනය යන ධීවර දිස්ත්‍රික්කවල ලියාපදිංචි NTRB යාත්‍රා හිමිකරුවන් මේ සඳහා තෝරාගන්නා ලදී. මෙහි පළමු අදියරය ලෙස ප්‍රතිලාභීන් 7313 ක් සඳහා මසකට රුපියල් 15,000.00 බැගින් මාස තුනක් සඳහා ජීවනාධාර ලබා දීම ආරම්භ කර ඇත.

දෙවන අදියරය වශයෙන් මාතර, ගාල්ල, කළුතර, කොළඹ, මීගමුව, හලාවත, පුත්තලම සහ මන්නාරම යන ධීවර දිස්ත්‍රික්ක වලට ලබා දීමට අවශ්‍ය පියවර ගනිමින් සිටී.

1.5 මැයි මස 21 වන දින සිදු වූ New X Press Pearl භාණ්ඩ නොකාව ගිනිගැනීමේ සිද්ධිය හේතුවෙන් ධීවර ක්ෂේත්‍රයට සිදුවූ බලපෑම නියාමනය සඳහා ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග

වගුව 02 : බලපෑමට ලක්වූ ධීවරයින් පිළිබඳ තොරතුරු

දිස්ත්‍රික්කය	සෘජු බලපෑමට ලක්වූ ධීවර පරික්ෂක කොට්ඨාශ සංඛ්‍යාව	සක්‍රීය ධීවර කාර්මිකයින් සංඛ්‍යාව	බලපෑමට ලක්වූ ධීවර යාත්‍රා
මීගමුව	13	11,081	IMUL 40 IDAY 60 OFRP 2015 NTRB 1484 MTRB 02
කොළඹ	10	3,250	IMUL 11 IDAY 14 OFRP 446 NTRB 294 MTRB 01
කළුතර	02	701	OFRP 47 NTRB 33

බහුදින ධීවර යාත්‍රා(IMUL), එක්දින ධීවර යාත්‍රා(1 Day) පිටත එන්ජින් සහිත එක්දින ධීවර යාත්‍රා(OFRP),පාරම්පරික ධීවර යාත්‍රා(NTRB), යාන්ත්‍රිකරණය කල (MTRB)

1.5.1 ධීවර අමාත්‍යාංශය විසින් අනුමත කරන ලද වන්දි ප්‍රමාණය

වගුව 03 : ලබා දුන් වන්දි ප්‍රමාණ

දිස්ත්‍රික්කය	ප්‍රතිලාභී සක්‍රීය ධීවර කාර්මිකයින් සංඛ්‍යාව	ලබා දුන් වන්දි ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන		
		1 අදියර	2 අදියර	3 අදියර
මීගමුව	11,081	206.6475	248.7975	520.660
කොළඹ	3,250	61.9425	78.1875	193.210
කළුතර	701	14.1275	16.3925	37.280
එකතුව	15,032	282.7175	343.3775	751.15
				1377.245

1.6 වෙරළාශ්‍රිත මුහුදු තීරයේ මත්ස්‍ය ගහනය වැඩි කිරීම සඳහා අබලි වාහන භාවිතයෙන් අටවුම්

යෙදවීමේ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රගතිය

නව රජයේ අමාත්‍යාංශය සඳහා විෂය පථයන් වෙන් කරන ගැසට් පත්‍රයට අනුව සුවිශේෂී කරුණක් ලෙස වෙරළබඩ ප්‍රදේශවල මත්ස්‍ය ගහනය ඉහළ නැංවීම සඳහා විද්‍යාත්මක ක්‍රම හඳුන්වාදීම දක්වා ඇත .මේ අනුව රජයේ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ධීවර අමාත්‍යාංශයට හා රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශයට මහපෙන්වීම් හා උපදෙස් මත ධීවර ක්ෂේත්‍රයට අදාලව වෙරළාසන්න සමුද්‍රීය පරිසර පද්ධතිය, සමුද්‍රීය ජෛව විවිධත්වය අනාගත පරපුර වෙනුවෙන් ආරක්ෂා කරලීම උදෙසා සමුද්‍රීය ජෛව විවිධත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා වෙරළාසන්න මුහුදු පත්ලෙහි කෘත්‍රිම උපස්ථර මත මත්ස්‍ය අභිජනන ස්ථාන ඇතිකිරීම

අරමුණු කර ගෙන භාවිතයෙන් ඉවත්කළ බහුදින ධීවර යාත්‍රා, දුම්රිය මැදිරි සහ බස් රථ සැකිලි විශාල ප්‍රමාණයක් පරිසරයට හානියක් නොවන සේ සාගරයේ තැන්පත් කර කෘතිම උපස්ථරයක් ලෙස යොදා ගැනීම සිදුකරන ලදී. එම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රගතිය පහත ඡායාරූප මඟින් පෙන්වනු ලබයි

Figure 01. කෘත්‍රිම උපස්ථර මත මත්ස්‍ය අභිජනන ස්ථාන ඇති වී තිබීම

Figure 02. කෘත්‍රිම උපස්ථර මත මත්ස්‍ය අභිජනන ස්ථාන ඇති වී තිබීම

1.7 . කලපු සංවර්ධනය (සංවර්ධන අංශය)

2022 වසර සඳහා කලපු සීමා මායිම් කණු සිටුවීම හා කලපු කළමනාකරණ කමිටු ස්ථාපනය හා ධීවර සහභාගිත්ව කමිටු රැස්වීම් පැවැත්වීම සඳහා රු .මිලියන 10.172 ක ප්‍රතිපාදන වෙන් කර ඇත.

කලපු පරිසර පද්ධති තිරසාර ලෙස කළමනාකරණය කරමින් කලපු සංරක්ෂණය මෙන්ම ආශ්‍රිත ප්‍රජාවගේ ජීවන තත්ත්වය නහා සිටුවීම සඳහා කලපු සංවර්ධන වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ හඳුනා ගෙන ඇති කලපු 116 අතරින් තෝරාගත් කලපු 18 ක් ප්‍රමුඛතා ගත කර මෙම වැඩසටහන යටතේ සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිතය.

1.7.1 කලපු මත්ස්‍ය ගහණය ඉහළ නැංවීම

රුපියල් මිලියන 15 ක ප්‍රතිපාදන වැයකර යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ තොන්ඩිමන් ආරු පානම,ගරාඩුව,මඩකලපුව,වන්ඩිකුලම්,නන්දිකඩාල්,මුරුත්තන්කනි,නායාරු කලපු වල ඉස්සන් පැටවුන් මිලියන 12 ක් තැන්පත් කර ඇත.

1.7.2 කලපු සීමා නිර්ණය කිරීම

කලපු සීමා නිර්ණය කිරීම සඳහා රුපියල් මිලියන 10.172 ක ප්‍රතිපාදන වෙන් කර ඇති අතර මෙතෙක් හලාවත කලපුවේ සිවිල් ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2022 වර්ෂය තුළ මායිම් කණු 65ක් සිටුවා ඇත.

2. කළමනාකරන අංශය

2.1 ධීවර හා ජලජ සම්පත් තිරසාර ලෙස කළමනාකරණය

ධීවර හා ජලජ සම්පත් තිරසාර ලෙස කළමනාකරණය කිරීම හා විධිමත් කිරීම ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූලික කාර්යයක් වන අතර, ඒ සඳහා ධීවර යාත්‍රා, ධීවර මෙහෙයුම් වෙනුවෙන් කළමනාකරන බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම, නිත්‍යානුකූල නොවන, අවිධිමත්, වාර්තා නොවන ධීවර කටයුතු වැළැක්වීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම් සිදු කරන අතර 2022 වර්ෂයට අදාළව පහත සඳහන් පරිදි විවිධ ධීවර මෙහෙයුම් හා යාත්‍රා සඳහා බලපත්‍ර ලබා දී ඇත.

වගුව 04: 2022 වර්ෂයේ 2022.08.31 දිනට අදාළව එක් එක් කාර්යන්හි ප්‍රගතිය

අනු අංකය	ක්‍රියාකාරකම	අපේක්ෂිත ඉලක්කය	2022.8.31 දිනට ප්‍රගතිය
1	ධීවර යාත්‍රා ලියාපදිංචිය	2200	17544
2	මහ මුහුදේ යාත්‍රා මෙහෙයුම් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම	1500	1250
3	යාත්‍රා නියමු බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම	500	417
4	විසිතුරු මසුන් ආනයනය සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම	25	19
5	විසිතුරු මසුන් අපයනය සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම	65	23
6	විසිතුරු මසුන් ප්‍රතිඅපයනය සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම	35	12
7	අපනයනය සඳහා බලපත්‍ර ලබාදීම	120	38
8	කටු පොකිරිස්සන් ළඟ තබා ගැනීම,ප්‍රවාහනය		9
9	හක්බෙල්ලන් ඇල්ලීම සඳහා බලපත්‍ර ලබාදීම	50	0
10	හක්බෙල්ලන් ළඟ තබා ගැනීම, ප්‍රවාහනය සඳහා බලපත්‍ර ලබාදීම	80	47
11	හක්බෙල්ලන් අපනයනය සඳහා බලපත්‍ර ලබාදීම	49	30
12	මුහුදු කුඩාල්ලන් ඇල්ලීම, එකතු කිරීම, ළඟ තබා ගැනීම හා ප්‍රවාහනය සඳහා බලපත්‍ර ලබාදීම	200	128

13	මුහුදු කුඩුල්ලන් ආනයනය, අපනයනය, ප්‍රති අපනයනය සඳහා බලපත්‍ර ලබාදීම	140	95
14	සිප්පි කටු එකතු කිරීම ප්‍රවාහනය සහ විසිතරු භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම	30	15
15	කෘතීම උපස්තර මත වගා කරන ලද කොරල් අපනයනය සඳහා බලපත්‍ර ලබා දීම සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම	4	0
16	මසුන් හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන ආනයනය සඳහා ලියාපදිංචි කිරීම	170	138
17	මසුන් හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන අපනයනය සඳහා ලියාපදිංචි කිරීම	75	104
18	මසුන් හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන ප්‍රතිඅපනයනය සඳහා ලියාපදිංචි කිරීම	15	5
19	නව යාත්‍රා සඳහා ලියාපදිංචි අංක වෙන්කිරීම, අනුමත කිරීම සහ නිකුත් කිරීම	IMUL-150	97
		OFRP-2500	883
		MTRB-150	55
		NTRB-1000	655
		NBSB-50	0
20	නක්ලා (Operculum of <i>Chicoreus ramosus</i>) අපනයනය කිරීම සඳහා බලපත්‍රය	15	5
21	නක්ලා (Operculum of <i>Chicoreus ramosus</i>) සන්තකයේ තබාගැනීම, විකිණීම, ප්‍රදර්ශනය කිරීම සහ ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා අවසරපත්‍ර නිකුත් කිරීම	15	7
22	<i>Chicoreus ramosus</i> මාංශ සන්තකයේ තබා ගැනීම, විකිණීම, ප්‍රදර්ශනය කිරීම සහ ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා අවසරපත්‍ර නිකුත් කිරීම	30	8
23	<i>Chicoreus ramosus</i> මාංශ අපනයන බලපත්‍රය	15	9
24	අජීවී මුහුදු බෙල්ලන්ගේ කවච ප්‍රවාහනය කිරීම, සන්තකයේ තබා ගැනීම සහ ප්‍රදර්ශනය කිරීම සඳහා අවසරපත්‍ර නිකුත් කිරීම	5	0
25	මුහුදු තෘණ, ප්‍රවාහනය කිරීම සහ අපනයනය කිරීම සඳහා බලපත්‍රය නිකුත් කිරීම.		9
26	මුහුදු තෘණ ආනයනය කිරීම සඳහා බලපත්‍රය නිකුත් කිරීම.		0
27	මුහුදු තෘණ ප්‍රති- අපනයනය කිරීම සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම		0
28	ලොග් පොත් නිකුත් කිරීම	2500	1300

2.2 දිවයින පුරා පවතින මාදැල් පාඩු හා වරායන් GPS පාඨක මගින් සීමා නිර්ණයන් සිදු කර නව මාදැල් නියෝග අතුලත් ගැසට් පත්‍රයක් නිකුත් කිරීම.

1984 මාදැල් නියෝග මාලාව අනුව ධීවර කර්මාන්තය සිදු කළ යුත්තේ නියෝග මාලාවේ පවතින නිශ්චිත මාදැල් ධීවර වරායකය .එසේ වුවද වර්තමානය වන විට විවිධ ස්වාභාවික හා මානව ක්‍රියාකාරකම් අනුව එම ස්ථාන වෙනස් වී ඇත. එසේම එම වරාය සීමා මායිම් නිශ්චිතව හඳුනා ගත නොහැක. එබැවින් වර්තමානය වන විට සීමා මායිම් සම්බන්ධව විශාල ගැටළු රාශියකට මුහුණ පෑමට සිදුව ඇත .මේ හේතුවෙන් මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව හා එක්ව කරන ලද සාකච්ඡා වට කිහිපයකින් අනතුරුව මැනුම් කටයුතු සිදු කිරීම ආරම්භ කරන ලදී .ඉන්පසු සියලු ධීවර දිස්ත්‍රික්ක මේ සම්බන්ධව දැනුවත් කර මේ වන විට කළුතර දිස්ත්‍රික්කයට අදාළ මිනුම් කටයුතු සාර්ථකව නිම කර ඇති අතර අනෙක් ධීවර දිස්ත්‍රික්කවල මැනුම් කිරීමට අදාළ කාර්යයන් ආරම්භ කිරීම මේ වන විට කඩිනමින් සිදු කරමින් පවතී.

3. තත්ත්ව පාලන අංශය

3.1 තත්ත්ව පාලන අංශය මගින් මත්ස්‍ය අපනයනයේදී අදාළ ප්‍රමිතීන් පවත්වා ගැනීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම

මත්ස්‍ය අපනයනය මගින් සැලකිය යුතු විදේශ විනිමයක් ලබා ගැනීමේ අවකාශය පවතින අතර එහිදී මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනවල ප්‍රමිතීන් පවත්වා ගැනීම වැදගත් වේ. ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ තත්ත්ව පාලන අංශය මගින් මත්ස්‍ය අපනයනයේදී අදාළ ප්‍රමිතීන් පවත්වා ගැනීමට අදාළව බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම් සහ එම ආයතන පරීක්ෂා කිරීම් සිදු කරන අතර එහි ප්‍රගතිය පහත පරිදි වේ.

ඒ අනුව තත්ත්ව පාලන අංශයේ ලියාපදිංචි මුළු ආයතන සංඛ්‍යාව 82 වේ. ඉන් ආයතන 44 ක් යුරෝපා කොමිසමට අයත් රටවල් වලට අපනයනය සඳහා අවසර ලබා දී ඇති උසස් තත්ත්වයේ ආයතන වේ.

වගුව 05 :2022 වර්ෂයේ 2022.06..31 දිනට අදාළව මත්ස්‍ය තත්ත්ව පාලන කටයුතුවල ප්‍රගතිය

කාර්යය	වාර්ෂික ඉලක්කය Q2	ප්‍රගතිය
මත්ස්‍ය පිරිසැකසුම් ආයතන සහ පරීක්ෂණාගාර සඳහා අනුමැතියන් ලබාදීම	18	29
යුරෝපා රටවල් සඳහා ස්වස්තථා සහතික නිකුත්කිරීම	6000	13129
මසුන් ඇල්ලීමේ සහතික නිකුත්කිරීම	3000	11905
යුරෝපා නොවන රටවල් සඳහා ස්වස්තථා සහතික නිකුත් කිරීම	5000	6622
පරීක්ෂණාගාර පරීක්ෂා කිරීම	02	0
මත්ස්‍ය සැකසුම් ආයතන පරීක්ෂා කිරීම	45	22
මත්ස්‍ය ඇසුරුම් ආයතන පරීක්ෂාව	5	2
පොකිරිස්සන් එක් රැස් කරන ස්ථාන පරීක්ෂාව	4	0
ධීවර වරායන් හා මසුන් ගොඩබැසීමේ ස්ථාන පරීක්ෂාව	4	0
දේශීය හා විදේශීය ධීවර යාත්‍රා පරීක්ෂාව	25	0
මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන පිරිසැකසුම් ආයතන සඳහා නිල සාම්පල පරීක්ෂාව (ජලය අයිස් මත්ස්‍යනිශ්පාදන)	150	51
ධීවර වරාය වල ජලය හා අයිස් පරීක්ෂාව	9	0
ඉස්සන් ගොවිපලවල (ප්‍රතිජීවක ඖෂධ/මැලකයිට් ග්‍රීන් /කාමිනාශකඅවශේෂ) ආදිය පරීක්ෂාව	20	20
අපනයනය සඳහා සැකසූ මසුන්ගේ අහඹු ඉන්ද්‍රිය විභාජක පරීක්ෂාව	20	0
ඉස්සන් ගොවිපල පරීක්ෂාව	10	0
ගුවන්තොටුපලේදී අනයන මත්ස්‍ය තොග ක්ෂණික පරීක්ෂාව	25	0

4. පුහුණු හා විමර්ශන අංශය

4.1 ධීවර ප්‍රජාව, ධීවර නිලධාරීන් හා අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන්ගේ මනා සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනැගීම

ධීවර පනත ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ අරමුණ වන, නව තාක්ෂණය යොදා ගනිමින් ජාත්‍යන්තර සාගර නීති හා සම්මුතීන්ට අනුකූලව සම්පත් කළමකරණය තුළින් ශ්‍රී ලංකා ජාතික ආර්ථිකයට ඵලදායී දායකත්වයක් ලබා දීම සඳහා ධීවර කර්මාන්තය තිරසාර ලෙස සංවර්ධනය කිරීම යන අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීම උදෙසා ධීවර ප්‍රජාව, ධීවර නිලධාරී හා අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන්ගේ මනා සම්බන්ධතාවය ගොඩනැගීම පුහුණු සහ විමර්ශන අංශයේ අරමුණ වී ඇත.

වගුව 06 : පුහුණු හා විමර්ශන අංශයේ ප්‍රගතිය

කාර්යය	ඉලක්කය	භෞතික ප්‍රගතිය	
මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන ආනයන අපනයන ආයතන, මත්ස්‍ය සැකසුම් ආයතන සහ ධීවර ඇම ආනයන ආයතන පරීක්ෂා කිරීම.	65	0	
සංචාන කාලවලදී පොකිරිස්සන් ඇල්ලීමට, සන්තකයේ තබා ගැනීමට, විකිණීමට, ප්‍රවාහනයට එරෙහි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.	10	0	
පොකිරිස්සන් ඇල්ලීම, සන්තකයේ තබා ගැනීම, විකිණීම සහ ප්‍රවාහනය පරීක්ෂා කිරීම.	5	0	
ධීවර බෝට්ටු ගොඩනැගිලි අංගන, ධීවර ආම්පන්න සැපයුම් ආයතන, එන්ජින් සැපයුම්කරුවන්, ධීවර උපකරණ සැපයුම්කරුවන්, ඇල් සිල්ලර වෙළඳසැල් පරීක්ෂා කිරීම.	69	4	
ධීවර නීතිය උල්ලංඝනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් අහඹු ලෙස පරීක්ෂා කිරීම (ධීවර වරායන්, ගොඩබෑමේ ස්ථාන, නැංගුරම් පොළවල් ආදිය)	50	3	
තොරතුරු මත විශේෂ වැටලීම්	10	4	
අභ්‍යන්තර විනය නීති	6	2	
නීතිමය නඩු	14	19	
නීතිමය නඩු ආරම්භ නොකර විමර්ශනය කර උපදෙස් ලබාදීම	9	6	
නීතිමය නඩු ආරම්භ කිරීමකින් තොරව සංකීර්ණ වූ අවස්ථා.	12	1	
යාත්‍රාව මාරු කිරීමට පෙර තත්ත්වය පරීක්ෂා කිරීම	98	224	
යාත්‍රාවේ VMS ඒකකය මාරු කිරීමට පෙර ඕනෑම පරීක්ෂණයකට එරෙහිව යාත්‍රාවේ තත්ත්වය පරීක්ෂා කිරීම	98	88	
මෙහෙයුම් බලපත්‍රය නිකුත් කිරීමට පෙර යාත්‍රාවේ තත්ත්වය පරීක්ෂා කිරීම	98	383	
අත්හිටුවන ලද යාත්‍රා නියමු බලපත්‍ර ගණන	14	3	
නිලධාරීන් සහ පාර්ශවකරුවන් සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්	අභ්‍යන්තර	11	20
	බාහිර	9	2
ධීවර කාර්යාලය පරීක්ෂා කිරීම	8	0	

5 .තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය

5.1 දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවාවන් ජාලගත මෘදුකාංගය මගින් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

Figure 03 : නිල වෙබ් අඩවිය

දෙපාර්තමේන්තු ජාල මෘදුකාංගය සංවර්ධනය කරනුයේ දෙපාර්තමේන්තුවේ ක්‍රියාදාමයන් 30 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් ඩිජිටල් ක්‍රියාවලියක් බවට පරිවර්තනය කිරීමටයි. ධීවරයින් ලියාපදිංචි කිරීම, බෝට්ටු ලියාපදිංචි කිරීම, විද්‍යාත්මක දත්ත එක්රැස් කිරීම යනාදිය හා තවත් බොහෝ ක්‍රියාදාමයන් ඊට ඇතුළත්ය. දෙපාර්තමේන්තු ජාල මෘදුකාංගයට ප්‍රධාන අංග දෙකක් ඇත, ඇන්ඩ්‍රොයිඩ් යෙදුම සහ ජාවා යෙදුම එම ප්‍රධාන අංගයන් වේ. ජාවා යෙදුම දැනට දෙපාර්තමේන්තු සර්වර් පද්ධතිය තුළ ක්‍රියාත්මක වන අතර එය <http://msdfar.com> භාවිතයෙන් ප්‍රවේශවිය හැකිය. ඇන්ඩ්‍රොයිඩ් යෙදුම දැනටමත් ස්මාර්ට් උපාංග 500කට වඩා ස්ථාපනය කර ඇති අතර අනුවාද යාවත්කාලීන කිරීම් කිහිපයක් සිදු කර ඇත. දෙපාර්තමේන්තු ජාල මෘදුකාංගය භාවිතා කරමින් ධීවරයින් 42000 ක්, යාත්‍රාංගන 99ක් (පැරණි දත්ත ඇතුළුව), බෝට්ටු 7000කට වැඩි ප්‍රමාණයක්, නියමුවන් 7300ක් දැනටමත් ලියාපදිංචි කර ඇති අතර මෙහෙයුම් බලපත්‍ර 7000 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් නිකුත් කර ඇත. 2022 වර්ෂය සඳහා මාර්ගගත පිටත් කිරීමේ පද්ධතිය හරහා මාර්ගගත පිටත් කිරීම් 107000කට වැඩි ප්‍රමාණයක් සිදුකරන ලදී. මෙම ක්‍රියාවලිය 2021 වර්ෂය සිට අඛණ්ඩව සිදුකරමින් පවතී. 2022 වර්ෂයේ හොදම ජාලගත මෘදුකාංගය ලෙස MSDFAR පද්ධතිය සඳහා ජාලගත මෘදුකාංග භාවිතා කරන රාජ්‍ය ආයතන තේරීමේ තරඟාවලියෙන් රන් පදක්කමක් හිමි විය.

5.2 දෙපාර්තමේන්තු වේ නිලවෙබ් අඩවියේ නඩත්තුව සහ අන්තර්ගත කළමනාකරණය. www.fisheriesdept.gov.lk.

Figure 04 : නිලවෙබ් අඩවිය

දෙපාර්තමේන්තුවේ නිල වෙබ් අඩවියේ නඩත්තුව සහ අන්තර්ගත කළමනාකරණය පිළිබඳ තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය වගකීම දරයි. දෙපාර්තමේන්තු වෙබ් අඩවිය දිනපතා යාවත්කාලීන වන අතර දෙපාර්තමේන්තු ක්‍රියාදාමයන් පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් වේ. දෙපාර්තමේන්තුවේ සෑම අංශයකටම තමන්ගේම පිටුවක් ඇති අතර එහි එම අංශය වගකිව යුතු ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළත් කර තිබේ. නිලධාරීන්ගේ

සම්බන්ධතා තොරතුරු වෙබ් අඩවියෙන් ලබාගත හැකි අතර ඒවා නිරන්තරයෙන් යාවත්කාලීන වේ. සියලුම ලියාපදිංචි අපනයනකරුවන්, ආනයනකරුවන්, අංගන සහ සැපයුම්කරුවන්ගේ ලැයිස්තුව වෙබ් අඩවිය තුළ පවත්වාගෙන යනු ලබන අතර එය යාවත්කාලීන වේ. වෙබ් අඩවියේ ඇති ප්‍රවේශය හරහා නිලධාරීන්ට දෙපාර්තමේන්තුවේම සියලුම පද්ධතියන්ට ප්‍රවේශය හැකිය. දෙපාර්තමේන්තු වෙබ් අඩවිය හොඳම සිංහල වෙබ් අඩවිය සඳහා රන්පදක්කම සහ 2020 හොඳම වෙබ් තරඟයේ හොඳම රජයේ වෙබ් අඩවිය සඳහා කුසලතා ත්‍යාගය ද දිනාගත්තේය.

5.3 දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන්ගේ ජාලගත මෘදුකාංගය භාවිතය පිළිබඳ ඇගයීම.

දෙපාර්තමේන්තු ජාලගත මෘදුකාංග(MSDFAR) පද්ධතිය භාවිතා කරමින් සිය රාජකාරීන් ඉටු කළ නිලධාරීන් සඳහා ඇගයීමක් ලෙස ලකුණු ලබා දීමේ ක්‍රමවේදයක් ක්‍රියාත්මක කළ අතර ඉන් වැඩි ලකුණු ලබාගත් නිලධාරීන් සඳහා දිරිගැන්වීමක් ලෙස නවතම වර්ගයේ ටැබ්ලට් යන්ත්‍ර ලබාදෙන ලදී. ඒ මගින් සියලුම නිලධාරීන් මෙම පද්ධතිය ඔස්සේ රාජකාරී ඉටු කිරීමට යොමු කරවන ලදී.

5.4 දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන්ගේ ජාලගත මෘදුකාංග භාවිතය පිළිබඳව නිලධාරී පුහුණුව.

ධීවර දිස්ත්‍රික්ක 15 හි මෘදුකාංග පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කරන ආකාරය වෙන වෙනම නිරීක්ෂණය කරන අතර ඒ සඳහා අප අංශයේ නිලධාරීන් කැපවී සිටී. ඔවුන්ට ඇතිවන ගැටළු කඩිනමින් ඉටුකරන අතර පුහුණුවක් අවශ්‍ය බව දන්වන ලද සියලුම දිස්ත්‍රික්ක සඳහා පුහුණුවීම් පවත්වන ලදී.

5.5 SLCERT(Sri Lanka Computer Emergency Readiness Team) සමඟ දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවාදායකයන් සහ ජාල මෘදුකාංගවල ආරක්ෂක තක්සේරුවක් සිදුකිරීම.

Figure 05: SLCERT මගින් ආරක්ෂක තක්සේරුවක්

සර්වර් පද්ධතියෙහි සහ යෙදුම් වල ඇති අවදානම් හඳුනාගැනීම සහ අවම කිරීම සඳහා තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවාදායකයන්, ජාල මෘදුකාංග සහ සියලුම දෙපාර්තමේන්තුවේ ඇන්ඩ්‍රොයිඩ් යෙදුම් පිළිබඳ ආරක්ෂක තක්සේරුවක් සංවිධානය කෙරුණි.

5.6 ඊ- ලොග් පද්ධතියේ භාවිතය වැඩිදියුණු කිරීම.

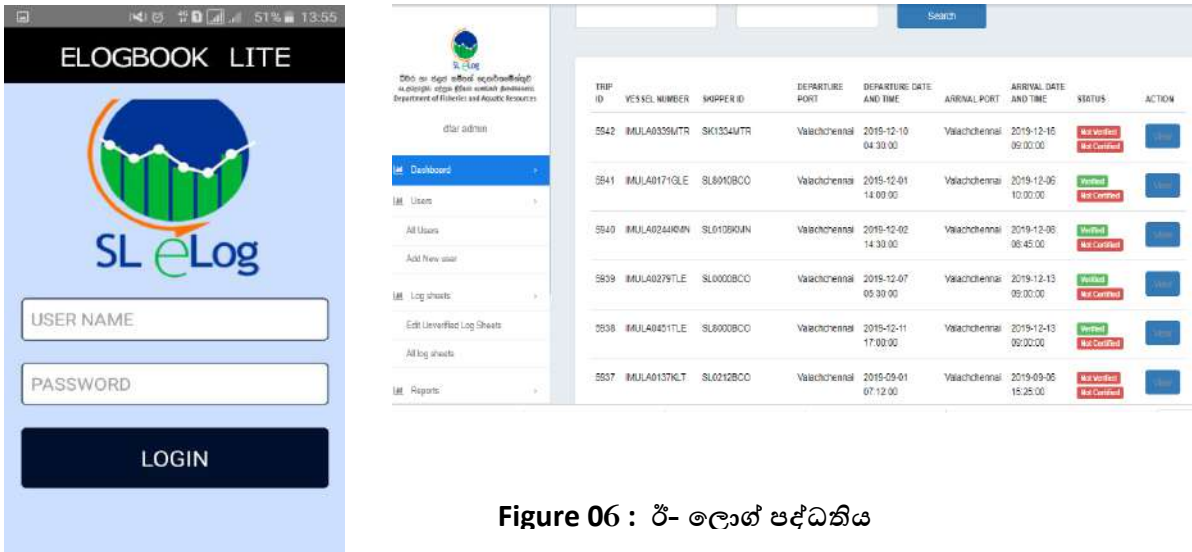

Figure 06 : ඊ- ලොග් පද්ධතිය

මෙහෙයුම් අංශයේ සම්බන්ධීකරණයෙන් තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය වරාය 23ක කාර්යාල සියල්ලටම ඊ-ලොග් පද්ධතිය හඳුන්වාදී ඇත. එදිනෙදා මසුන් ඇල්ලීමේදී ඊ-ලොග් ක්‍රමයේ භාවිතයෙන් දත්ත ලබා දීම සාර්ථකව සිදුවන අතර මීට අමතරව සෑම වරායක් සඳහාම ලොග් පිටු දත්ත ඇතුළත් කිරීම සඳහා මෙම පද්ධතිය ලබා දී ඇත. මේ වන විට මෙය සාර්ථකව සිදුකරන අතර දැනට වසර 2 ක මසුන් ඇල්ලීම් දත්ත වාර්තා සකස් කරන ලද්දේ ඊ-ලොග් පද්ධතියෙන් ලබාගත් දත්ත භාවිතා කිරීම මගිනි. ඉන්දියානු සාගර ධ්‍රැනා කොමිසම (IOCT) සඳහා දත්ත වාර්තා කිරීම සිදු කරනුයේ ඊ-ලොග් පද්ධතිය මගින් ලබාගත් දත්ත භාවිතා කිරීම මගිනි.

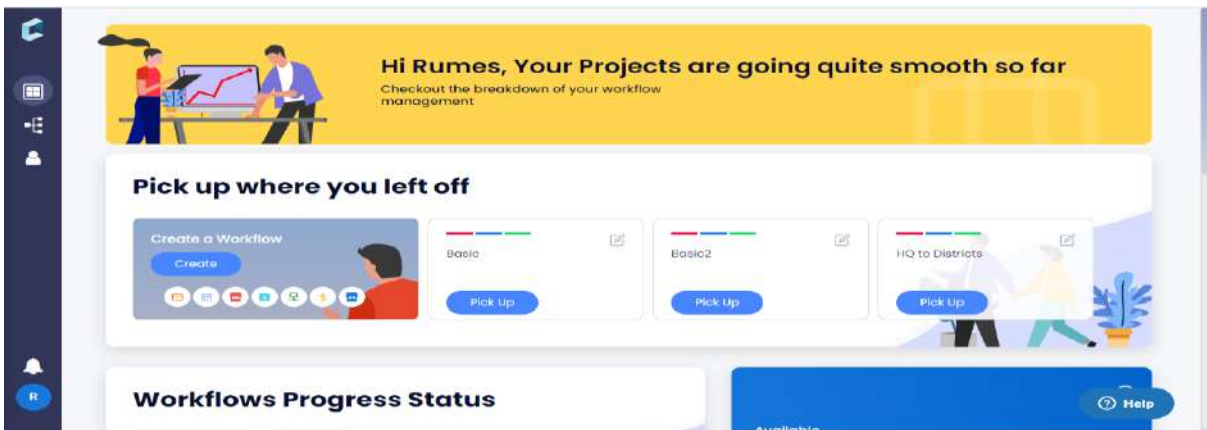

Figure 07: ලේඛන කළමනාකරණ පද්ධතිය (DMS)

5.7 ලේඛන කළමනාකරණ පද්ධතිය (DMS) අධීක්ෂණය, සහාය සහ පුහුණුව.

තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය විසින් ලේඛන කළමනාකරණ පද්ධතිය(Doxpro) සාර්ථකව මිලදී ගෙන ක්‍රියාත්මක කරන ලදී .දෙපාර්තමේන්තුවේ අංශ ප්‍රධානීන්ට ලිපි කළමනාකරණ පද්ධතිය (Doxpro) පිළිබඳ මූලික පුහුණුවක්ද ලබා දී තිබේ. ඔවුන්ගේ යෝජනාවට හා අවශ්‍යතාවයට අනුව තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය විසින් ලිපි කළමනාකරණ පද්ධතිය (Doxpro) මිලදී ගෙන ආයතන වෙත යොමුකර ඇත.

5.8 ගතික වාර්තාකරණ පද්ධතිය හඳුන්වාදීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම.

System	Reference Approval	Drug Order	Total Dispense	Total Refs	Stock Dispense	Stock Update	Stock Dispense	Stock Renewal	Inventory Issues	Inventory Control	Inventory Data	Business Programs	District Office
pharmacy_n	1	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	District Office - Galle
pharmacy_n	1	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	District Office - Galle
pharmacy_n	1	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	District Office - Galle
pharmacy_n	1	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	District Office - Galle
pharmacy_n	2	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	District Office - Galle
pharmacy_n	1	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	District Office - Galle
pharmacy_n	1	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	District Office - Galle
pharmacy_n	2	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	District Office - Galle
pharmacy_n	1	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	Full	District Office - Galle

Figure 08: ගතික වාර්තා කරණ පද්ධතිය

ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව අනාගත ඉලක්ක සැලසුම් කිරීමට , අස්වැන්න පුරෝකථනයට සහ එදිනෙදා තීරණගැනීම සඳහා දත්ත විශාල ප්‍රමාණයක් භාවිතා කරයි.තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය මගින් “Hitachi Pentaho” කමියුනිටි සර්වර් දෙපාර්තමේන්තුවේ සර්වර් පද්ධතිය තුළ ස්ථාපිත කර ක්‍රියාත්මක කරන අතර,දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්ගේ අවශ්‍යතා අනුව වාර්තා 20 කට වැඩිප්‍රමාණයක් ලබා දෙයි. අපගේ දත්ත හුවමාරු ප්‍රතිපත්තියට අනුකූලව තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය විසින් ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව, ශ්‍රීලංකා පොලිසිය වැනි තෙවන පාර්ශවයන්ට ඛනුපරිශීලක පිවිසුම් සහ මුරපද ලබාදී ඇත.

5.9 දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා R භාෂාවේ භාවිතය වැඩිදියුණු කිරීම.

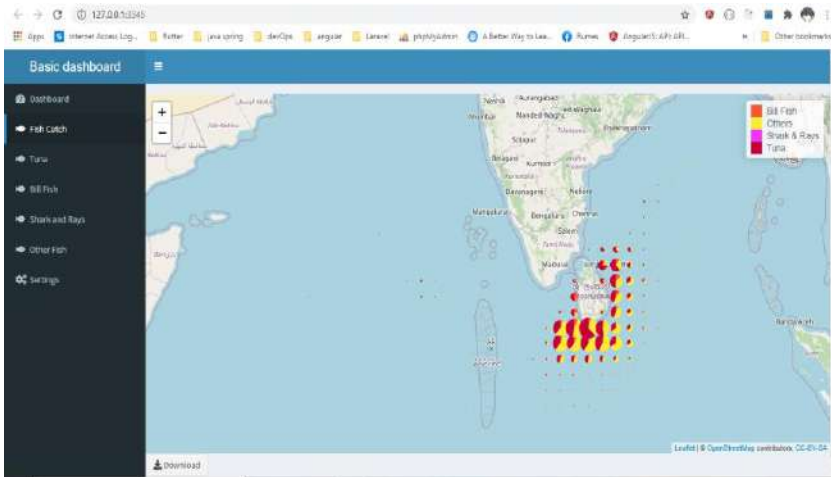

Figure 09 : R-Script සහR –Shiny යන මෘදුකාංග නිර්මාණය

ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය මගින් R-Script සහ R – Shiny යන මෘදුකාංග නිර්මාණය, සංවර්ධනය හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු කරයි. තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය විසින් ඒවා භාවිතා කරමින් සිතියම් හා වාර්තා 50 කට වඩා නිර්මාණය කර ඇති අතර බහුතරයක් දත්ත IOTC වෙත වාර්තා කිරීමට භාවිතා කර ඇත.

6. මෙහෙයුම් අංශය

6.1 ධීවර යාත්‍රා හා ගොඩබිම අතර ගුවන් විදුලි පණිවිඩ හුවමාරුව සඳහා සන්නිවේදන පහසුකම් ලබාදීම

ධීවර යාත්‍රා හා ගොඩබිම අතර ගුවන් විදුලි පණිවිඩ හුවමාරු සන්නිවේදන පහසුකම් ලබාදීමේ කටයුතු ප්‍රාදේශීය ගුවන් විදුලි මධ්‍යස්ථාන හරහා කොළඹ ප්‍රධාන මෙහෙයුම් මැදිරිය විසින් සම්බන්ධීකරණය කරනු ලැබේ. සන්නිවේදන පහසුකම් වැඩි දියුණු කරමින් ගොඩබිම හා ධීවර යාත්‍රා අතර සම්බන්ධතාවක් පැය 24 පුරා තබා ගැනීමට කටයුතු කර ඇත. මෙමගින් ධීවර යාත්‍රා සඳහා කාලගුණ වාර්තා සහ හදිසි අයහපත් කාලගුණ තත්ත්ව පිළිබඳ පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් දෛනිකව ලබාදෙන අතර යාත්‍රා හිමියන් විසින් මුහුදේ ඇති තම යාත්‍රාව සමග සිදුකරනු ලබන අත්‍යවශ්‍ය පණිවිඩ හුවමාරු කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා පහසුකම් සපයනු ලබයි. ධීවර යාත්‍රාවලින් හදිසි පණිවිඩ ලැබුණු අවස්ථාවේ සිට සහන/මුදාගැනීම් කටයුතු සිදුකරන අවස්ථාව දක්වා ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව, වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව සහ කලාපීය සමුද්‍රීය බේරාගැනීමේ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය සමග අවශ්‍ය සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදුකරනු ලබයි. මෙම කාර්යයන් සඳහා කොළඹ ප්‍රධාන කාර්යාලය සමග ප්‍රාදේශීය ගුවන් විදුලි මධ්‍යස්ථාන 19 කටයුතු කරනු ලබයි.

මෑතකදී ආරම්භ කරන ලද මයිලඩ්, වාලච්චේන, දික්ඕවිට, වෙල්ලමන්කරය, කලමැටිය සහ කප්පරතොට යන ධීවර වරායන් වල ප්‍රාදේශීය ගුවන් විදුලි මධ්‍යස්ථාන ආරම්භ කිරීමට යෝජිතව ඇත. ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව සතුව පවතින පැරණි ගුවන් විදුලි යන්ත්‍ර උපයෝගී කරගෙන දැනට සෝදිසි මෙහෙයුම් කටයුතු සාමාන්‍ය පරිදි සිදු කරනු ලබන අතර ඉහත ධීවර වරායන් සඳහා නව ගුවන් විදුලි යන්ත්‍ර වල අවශ්‍යතාවය දැඩි ලෙස ඇති වී ඇත.

6.2 ධීවර යාත්‍රාවල සන්නිවේදන කටයුතු සඳහා බලපත්‍ර ලබා දීමට හා ඇමතුම් සංඥා ලබා දීමට කටයුතු කිරීම.

අන්තර්ජාතික නීති රීතිවලට අනුකූලවීම සඳහා මහ මුහුදේ ධීවර කටයුතුවල නිරත ධීවර යාත්‍රා සඳහා අන්තර්ජාතික ඇමතුම් සංඥා ලබාදීම ධීවර දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය මත විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ අනුමැතියට යටත්ව සිදුකරනු ලබයි. ධීවර යාත්‍රා හිමියන්ගේ අයදුම්පත් ලබාගෙන විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව හා එක්ව කටයුතුකරමින් ධීවර යාත්‍රාවල ගුවන් විදුලි පණිවිඩ හුවමාරුකිරීමේ යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීම කඩිනම් කිරීම සඳහා සෝදිසි මෙහෙයුම් අංශය මැදිහත්වී කටයුතු කරනු ලබයි.

ලබා දෙන ලද ගුවන් විදුලි පණිවිඩ හුවමාරු යන්ත්‍ර බලපත්‍ර සඳහා ඉල්ලුම්පත් ප්‍රමාණය	754
---	-----

6.3. ධීවර යාත්‍රා හා ධීවර කාර්මිකයින්ට වන අනතුරුවලදී රක්ෂණ ආවරණ ලබාගැනීමට අවශ්‍ය තොරතුරු සනාථ කර දීම

ධීවර යාත්‍රාවලට හා ධීවර කාර්මිකයින්ට වන අනතුරුවලදී ඒ සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේදී හා ඔවුන් විසින් රක්ෂණ වන්දි ලබාගැනීමේදීද රක්ෂණ ආයතන වලට ධීවර යාත්‍රාවන් විසින් ලබාදෙන සියලු පණිවිඩ හුවමාරු තොරතුරු අදාල ප්‍රාදේශීය කාර්යාලවලින් හා ප්‍රධාන කාර්යාලයෙන් ලබාගන්නා සටහන් ද භාවිතා කොට සහතික කර ඉදිරිපත් කරනු ලබයි.

මෙම දෙපාර්තමේන්තුව සතුව ආපදාවට ලක්වන ධීවර යාත්‍රා හා ධීවර කාර්මිකයන් බේරා ගැනීම , හදිසි ප්‍රතිකාර ලබා දීමට හා කඩිනමින් ගොඩබිමට රැගෙන ඒමට මුදාගැනීමේ යාත්‍රා නොමැති බැවින් නාවික හමුදාවේ සහ වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සහය ලබා ගනු ලබයි.

මහ මුහුදේදී වාර්තා වූ හදිසි අනතුරු සංඛ්‍යාව	129
හදිසි අනතුරු නිසා මරණයට පත්වූ ධීවර කාර්මිකයින් සංඛ්‍යාව	07
හදිසි අනතුරු නිසා විනාශයට පත් ධීවර යාත්‍රා සංඛ්‍යාව	11

6.4. විදේශීය රටවලදී අත්අඩංගුවට පත් ධීවරයින් හා යාත්‍රා මුදාගැනීම හා මෙරටට ගෙන්වා ගැනීම.

රට	අත්අඩංගුවට පත් ධීවරයින් සංඛ්‍යාව	අත්අඩංගුවට පත් යාත්‍රා සංඛ්‍යාව	මුදාගත් ධීවරයින් සංඛ්‍යාව	මුදාගත් යාත්‍රා සංඛ්‍යාව
ඉන්දියාව	20	05	17	03
මාලදිවයින	25	04	19	02
සිසේල්ස්	06	01	05	-
රි යුනියන්	59	03	19	-

මෙම නිදහස් කර ගැනීම සඳහා විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ කොන්සියුලර් අංශය මගින් ඉන්දියාව, මාලදිවයින, ප්‍රංශය මෙන්ම ලන්ඩනයේ පිහිටි ශ්‍රී ලංකා මහකොමසාරිස් කාර්යාල වල සහය ලබා ගනු ලබයි.

6.5 දේශීය, ජාත්‍යන්තර හා විදේශ රටවලට අයත් මුහුදු සීමාවන්හි පාවී යමින් තිබෙන යාත්‍රා බේරා ගැනීමට කටයුතු කිරීම.

මුදාගත් ධීවරයින් සංඛ්‍යාව	මුදාගත් යාත්‍රා සංඛ්‍යාව	අත්හැර දමන ලද යාත්‍රා සංඛ්‍යාව
351	61	11

එන්ජින් අක්‍රියවීම නිසා ආසන්න රටවල් වල මුහුදු සීමාවන්ට පාවී යන ලද, මුහුදේදී හදිසි අනතුරු වලට ලක් වන ලද ධීවර යාත්‍රා හා හදිසි අසනීප තත්වයන්ට පත් වූ ධීවර කාර්මිකයින් ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාවේ/වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ යාත්‍රා, වෙළඳ නැව් හා ධීවර යාත්‍රා මගින්ම බේරා ගැනීම කටයුතු සිදු කරන ලද අතර වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා කඩිනමින් රෝහල් ගත කරන ලදී.

6.6 කුඩා / එක්දින යාත්‍රා සඳහා සන්නිවේදන පහසුකම් ලබාදීම

වෙරළාසන්න ධීවර රැකියාවේ යෙදෙන කුඩා යාත්‍රා හා ධීවර පිරිස් වෙත හදිසි කාලගුණික වෙනස්වීම්, පූර්ව කාලගුණික අනතුරු ඇගවීම්, ඉක්මණින් ධීවර ප්‍රජාව වෙත ලබා දී ජීවිත හානි වළක්වා ගැනීමේ අරමුණින් යුතුව ඩයලොග් ආයතනය, කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව හා මෙම දෙපාර්තමේන්තුව ගිවිසුම්ගත විය. ඒ අනුව 2022 වට ධීවර කාර්මිකයින් සහ ඔවුන්ගේ පවුල් වල සාමාජිකයන් 60000 ක් පමණ මෙම තොරතුරු සේවාවේ ලියාපදිංචි වී ඇති අතර ඔවුන් මෙහි ප්‍රතිලාභ භුක්ති විදිමින් සිටී.

6.7. ධීවර ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීම.

ධීවර ප්‍රජාව/ ධීවර කාර්මිකයින් හා යාත්‍රා අයිතිකරුවන් දැනුවත් කිරීම් සිදු කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය කරුණක් වුවද ධීවර කාර්මිකයින්ගේ ජීවිත ආරක්ෂාව සඳහා වන උපදෙස් හා හදිසි අනතුරකදී අනුගමනය කළ යුතු ආකාරය මෙන්ම ගොඩබිම හා සම්බන්ධ වී හදිසි උපකාර සේවා ලබා ගන්නා ආකාරයද හදිසි කාලගුණ විපර්යාසයන්ට අනුව ඇතිවන සුළි කුණාටු වලදී ජීවිත ආරක්ෂා කිරීමට අනුගමනය කරන ක්‍රමවේදයන් හා ගුවන් විදුලි යන්ත්‍ර සඳහා බලපත්‍ර ලබා ගන්නා ආකාරය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම් සිදුකිරීමට අත්‍යාවශ්‍ය බව පෙනීගියද පසුගිය වකවානුවේ පැවති කොවිඩ් වසංගත තත්ත්වය මත නිසියාකාරව ඉටුකර ගැනීමට නොහැකිවිය.

යාත්‍රාවල යෙදෙනන්ගේ මත් ද්‍රව්‍ය භාවිතාව ඉහල යාම හා එමඟින් ඇති වූ අහිතකර ප්‍රචණතාවක් ලෙස නැව් මාර්ගයේ අනතුරු සිදුවීම් ඉහල ගොස් ඇති අතර ජීවිත හානි/යාත්‍රා විනාශවීම් වැඩි වී ඇත. එමෙන්ම සංවිධානාත්මක අනවසර සංක්‍රමණ සඳහා යාත්‍රා යොදා ගැනීම බහුල වී ඇත. යාත්‍රා විශාල ප්‍රමාණයක් මහ මුහුදේදී යාන්ත්‍රික දෝෂ සහිත වීම ඉහල ගොස් ඇති අතර විශේෂයෙන්ම වෙනත් රටවල මුහුදු සීමා ආසන්නයේ සිදුවන ආපදා තත්ත්වයන් වැඩි වී ඇති බැවින් වෙනත් රටවල් සමඟින් නිරන්තරයෙන් රාජ්‍යනාතික මැදිහත්වීම් මඟින් ඒ ඒ රටවල බේරා ගැනීමේ මධ්‍යස්ථාන වෙත දන්වා යැවීමට සිදුවී ඇත. එබැවින් යාත්‍රා හිමියන් යාත්‍රා පිටත් කර යැවීමට ප්‍රථම නැවතත් තම යාත්‍රා නාවික ගමන් සඳහා යෝග්‍ය තත්ත්වයක පවතිද යන්න පරීක්ෂා කිරීම සඳහා උනන්දු කරවීමට දැනුවත් කිරීම් කළ යුතුය. එමෙන්ම ධීවර යාත්‍රා හිමියන් හා ධීවර කාර්මිකයින් ගොඩබිම හා සම්බන්ධවීමේ දී ගුවන් විදුලි පණිවුඩ හුවමාරු කිරීම් වලදී මෙම දෙපාර්තමේන්තුවට අනුමත සංඛ්‍යාත භාවිතා නොකර අනවසර සංඛ්‍යාත භාවිතා කිරීම නීති විරෝධී බැවින් එය නතර කිරීමට දැනුවත් කිරීම් කළ යුතුව ඇත.

6.8. එක් එක් වරායෙන් පිටත් වූ ධීවර යාත්‍රා සඳහා ලබා දුන් පිටත්වීම් ගණන-2022.01.01 -2022.08.31

	වරාය	පිටත්වීම් ගණන
1	කල්පිටිය	506
2	මීගමුව	3884
3	දික්ඹවිට	1363
4	බේරුවල	3629
5	අම්බලන්ගොඩ	892
6	හික්කඩුව	671
7	ගාල්ල	4145
8	මිරිස්ස	2403
9	දෙවිනුවර	3866
10	කෝට්ටේගොඩ	1157
11	නිල්වැල්ල	2163
12	කුඩාවැල්ල	4362

	වරාය	පිටත්වීම් ගණන
13	තංගල්ල	1323
14	හම්බන්තොට	1119
15	කිරින්ද	397
16	වාලච්චේන	12834
17	ත්‍රිකුණාමලය	2850
18	පොයින්ට්පේදුරු	366
19	මයිලඩ්	595
20	වෙල්ලමන්කරය	33
21	කප්පරතොට	670
22	ගන්දර	968
23	කලමැටිය	25

6.9. ලොග් වාර්තා සහ යාත්‍රා ඡායාරූප දත්ත ගබඩාවට ඇතුළත් කිරීම හා කළමනාකරණය

1.	මහ මුහුදේ මෙහෙයුම් වලට අදාළව ඒකකය වෙත ලැබුණු ලොග් පිටපත් ගණන	2157
2.	මෙහෙයුම් වලට අදාළව නිකුත් කරන ලද සත්‍යාපන වාර්තා ගණන	2157
3.	ලොග් දත්ත ගබඩාව වෙත ඇතුළු කරන ලද ලොග් පිටපත් ගණන	41076
4.	IOTC අවශ්‍යතා සඳහා පවත්වා ගන්නා යාත්‍රා ඡායාරූප වාර්තා ගණන	3072

2015 වරාය රාජ්‍ය පියවරයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝග මාලාවට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ වරාය පහසුකම් ලබාගැනීමට මසුන් ගොඩබැමට හෝ ප්‍රතිනැව්ගත කිරීමට පැමිණෙන විදේශීය ධීවර යාත්‍රා සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම හා යාත්‍රා පරීක්ෂාවන් සිදු කරනු ලබයි. ඉන්දියානු සාගර ධුනා කොමිසමේ 16/11 සම්මුතියට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ වරායවලට පිවිසෙන විදේශීය ධීවර යාත්‍රා වලින් අවමය 5% කට අදාළව සිදු කරනු ලබන පරීක්ෂණ වාර්තා ඉන්දියානු සාගර ධුනා කොමිසම වෙත ඉදිරිපත් කළයුතුව ඇත.

සේවාවන්	නිකුත් කරන ලද බලපත්‍ර සංඛ්‍යාව	පරීක්ෂාවන් සංඛ්‍යාව
මසුන් ප්‍රතිනැව් ගත කිරීම	03	02
නඩත්තු කටයුතු හා සැපයුම් සේවා	07	01
ආරක්ෂ නිලධාරීන් හා විදේශී ධීවර කාර්මිකයින් හුවමාරු කටයුතු සේවා	06	-
එකතුව	16	03

ඉන්දියානු සාගර ධුනා කොමිසමේ 11/04 සම්මුතියට අනුව මහ මුහුදේ ධීවර කර්මාන්තයේ යෙදෙන ධීවර යාත්‍රා වලින් අවමය 5% ක් වන පරිදි විද්‍යාත්මක ධීවර යාත්‍රා නිරීක්ෂකයින් යොදවා තොරතුරු ඉන්දියානු සාගර ධුනා කොමිසම වෙත ඉදිරිපත් කළයුතුව ඇත.

එලෙස 2021 වර්ෂය තුළ දී මීටර 24 ට වඩා වැඩි දිගින් යතු යාත්‍රා සඳහා යෙදවූ නිරීක්ෂකයින් සංඛ්‍යාවන්, එම යාත්‍රා සිදුකල මෙහෙයුම් සංඛ්‍යාවන් පහත වගුවේ පරිදි වේ.

මුළු ධීවර යාත්‍රා සංඛ්‍යාව > 24m	මුළු ධීවර මෙහෙයුම් ගණන	විද්‍යාත්මක ධීවර යාත්‍රා නිරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව
22	18	03

6.10 ඉන්දියානු සාගර ධුනා කොමිසම (IOTC), ලෝක ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය (FAO), යුරෝපා සංගමය (EU) වැනි ජාත්‍යන්තර ආයතන හා සඳහා කාලීන වාර්තා සැපයීම සහ වාර්ෂික රැස්වීම් සඳහා ශ්‍රී ලංකාව නියෝජනය කිරීම.

- ඉන්දියානු සාගර ධුනා කොමිසම සඳහා වාර්ෂිකව සැපයිය යුතු වාර්තා අදාළ දින වකවානු වලට යටත්ව සපයනු ලබයි.
- ඉන්දියානු සාගර ධුනා කොමිසමෙහි 10/11 සම්මුතියට අනුව සංවර්ධනය වෙමින් පවතින සාමාජික රටවලට කමිටු රැස්වීම් සහ සැසිවාර වලට සහභාගීවීම සඳහා ලබාදෙන අරමුදල් යටතේ අදාළ තාක්ෂණික නිලධාරීන් වාර්ෂික රැස්වීම් සඳහා සහභාගී වන ලදී.
- ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාව 2010 වසරේ සිට පහත පරිදි අනුකූලතා ප්‍රගතිය පෙන්වුම් කර ඇත.

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
5%	18%	47%	51%	60%	74%	77%	82%	87%	90%	86%	76%

6. 11 බහුදින ධීවර යාත්‍රා සඳහා ධීවර යාත්‍රා නිරීක්ෂණ උපකරණ 4200ක් (VMS) සවි කිරීම

ශ්‍රී ලංකාව ධීවර කර්මාන්ත අතින් ඉතා පොහොසත් රටක් වන අතර දැනට පවුල් 300,000 පමණ ධීවර කර්මාන්තයේ යෙදී සිටිති. ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකාවේ එම සම්පත් කළමනාකරණය සහ සංවර්ධනය කිරීමේ වගකීම දරයි. කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ,අධීක්ෂණය අතිශයින් වැදගත් වන අතර DFAR හි ධීවර අධීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයක් (FMC) නිර්මාණය කර වැඩිදියුණු කරනු ලබන්නේ ඉහත කාරණය සඳහා පමණි. FMC ප්‍රධාන වශයෙන් ඉලක්ක කරනු ලබන්නේ බහුදින යාත්‍රා 5200 සහ ඒවායේ ධීවර කටයුතු නිරීක්ෂණ කිරීමයි.

2015 වසරේ සිට යාත්‍රා 1500 ක් මෙම VMS පද්ධතිය හරහා මහ මුහුදේ යාත්‍රා පාලනය සහ අධීක්ෂණය සිදු කෙරුණද, සෙසු යාත්‍රා (යාත්‍රා 4200ක් පමණ) VMS වලින් ආවරණය වී නොමැත. එබැවින් සියලුම බහුදින යාත්‍රා සඳහා VMS සවි කිරීම සඳහා සම්පූර්ණ බහුදින යාත්‍රාව අධීක්ෂණය කිරීමේ කාලෝචිත අවශ්‍යතාවයක් සහ මෙය කිරීමට හොඳම හා ලාභදායී ක්‍රමය විය. කෙසේ වෙතත්, ඔස්ට්‍රේලියානු රජය අවබෝධතා ගිවිසුමක් හරහා ඉහත VMS ඒකක 4200 මිලදී ගැනීම සඳහා අරමුදල් සමඟ සහයෝගය මේ සම්බන්ධයෙන් ඔස්ට්‍රේලියානු රජය IOM (සංක්‍රමණය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර සංවිධානය) ස්වාධීන ආයතනයක් හරහා ජාත්‍යන්තර ලංසුවක් පවත්වා සුදුසු සැපයුම්කරුවෙකු තෝරා ගනු ලැබිණි. ඒ අනුව නව VMS පද්ධතියක් (Blue Tracker VMS) ශ්‍රී ලංකාවේ බහුදින ධීවර අංශයට හඳුන්වා දෙන ලදී. බ්ලූ ට්‍රැකර් ට්‍රාන්ස්පෝන්ඩරය වන්දිකා සේවාවක් ලෙස Iridium භාවිතා කරයි, එය අධීක්ෂණ කාර්යය සඳහා වඩාත්ම ලාභදායී සහ තාක්ෂණිකව පිළිගත හැකි ය. "දෙවන තීරය" ලෙස හැඳින්වෙන VMS පද්ධති මෘදුකාංගය අත්තිකාරම් වාර්තා සහ ඇඟවීම් පහසුකම වැනි බොහෝ අත්තිකාරම් විශේෂාංග හරහා අධීක්ෂණය කිරීමේ හැකියාව ඇත.

VMS පද්ධතිය හරහා ධීවරයින්ට එලදායී සේවා සැපයීමට හැකි වන පරිදි වෙබ් පාදක පද්ධතියක් හරහා වරාය නිලධාරියාට අධීක්ෂණ පහසුකම ලබා දිය හැක. ශ්‍රී ලංකාවේ යාත්‍රා බලඇණියේ ඇති බෝට්ටු වර්ග සඳහා ද මෙම උපකරණ සුදුසු ය. එබැවින් අනාගතයේදී VMS පද්ධතිය කාර්යක්ෂමව ක්‍රියාත්මක වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

2020 අගෝස්තු අග දී VMS ස්ථාපනය ආරම්භ කරන ලද අතර මේ දක්වා ඒකක 2200 ක් පමණ ස්ථාපනය කර ඇත. VMS දිවයින වටා ඇති වරායන් 15 ක පමණ සවි කර ඇත. දෙවන තීර මෘදුකාංග වින්‍යාස කර ඇති අතර සියලුම භූ කලාප උඩුගත කර ඇත. බෝට්ටු හිමිකරුවන්ගෙන් වන්දිකා ගාස්තු අය කර ගන්නා ලද අතර ඒ අනුව DFAR මගින් සමාගමට මාසික බිල්පත් ගෙවනු ලැබේ. බිල්පත් ගෙවීම සහ උපකරණ නඩත්තු කිරීම ද ධීවර දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය විසින් සකස් කරන ලද මෘදුකාංගයක් හරහා සිදු කෙරේ. නිලධාරීන්, බෝට්ටු හිමිකරුවන් සහ ස්කිපර්වරුන් පද්ධතිය සහ එහි ක්‍රියාකාරී අංශ පිළිබඳව දැනුවත් ය. තවද බෝට්ටු විල් හවුස් තුළ ස්ටිකර් සවි කර ඇති අතර එමඟින් යාත්‍රාවේ VMS ක්‍රියාත්මක කිරීමට තාක්ෂණික සහ නීතිමය අවශ්‍යතා පිළිබඳව ස්කිපර් දැනුවත් කෙරේ.

වත්මන් VMS බෝට්ටු හිමිකරුවන්ට ලාභදායී සහ කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීමේ හැකියාව ඇත. මෙහිදී යාත්‍රාවේ සවි කර ඇති ඇන්ටනාව ඉතා අඩු බල අවශ්‍යතාවයකින් (2W) ක්‍රියා කරන අතර ප්‍රධාන බල සැපයුම නොමැති විට දින 3ක් දක්වා එහි උපස්ථ බලය භාවිතා කිරීමට හැකියාව ඇත. මෙම උපකරණ වල වින්‍යාස කිරීම සඳහා යාත්‍රාව වෙත යාම අවශ්‍ය නොවන අතර FMC සිට ස්වයංක්‍රීයව කළහැක . බෝට්ටුව වෙතත් ප්‍රාන්තවල EEZ වැනි පාලිත ප්‍රවේශ ප්‍රදේශ අසල ඇති විට ස්වයංක්‍රීය අනතුරු ඇඟවීම් නිර්මාණය කරයි.

EEZ තුළ ගමන් කිරීම සඳහා මාර්ග භාවිතා කිරීමේදී වාර්තා කිරීමේ වාර ගණන පැය 04 සිට පැය 01 දක්වා වැඩි කර FMC කාර්ය මණ්ඩලයට යාත්‍රාව සම්පව නිරීක්ෂණය කිරීමට ඉඩ සලසයි. විකල්ප අවශ්‍යතා ලෙස සැපයුම්කරු විසින් යාත්‍රා තුළ සවි කිරීමට LED Conbox (සංදර්ශකය) ලබා දෙන අතර VMS පද්ධතිය සමඟ කටයුතු කරනු ඇත, ධීවර දෙපාර්තමේන්තුවට සහ යාත්‍රා හිමිකරුට මාළු සොයා ගැනීම, අනතුරු ඇඟවීම්, දේශගුණය පිළිබඳ දේශීය භාෂාව සමඟ සන්නිවේදනය කිරීමට ඉඩ සලසයි. යාත්‍රාවේ හිමිකරුවන්ට ස්මාර්ට් ජංගම දුරකථනය හරහා තනි තනිව තම යාත්‍රා නිරීක්ෂණය කළ හැකි වන පරිදි විකල්ප සේවාවක් ලෙස බෝට්ටු හිමිකරුට ජංගම අතුරු මුහුණත ලබා දීමට පද්ධතියට හැකියාව ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව බහුවිධ අර්බුදයකට මුහුණ දී සිටියද, පළමු කොවිඩ් 19 වසංගතය සහ වර්තමානයේ ආර්ථික අර්බුදයක් ඇති වුවද, එහි පාර්ශවකරුවන්ගේ සහාය ඇතිව, නීති විරෝධී, වාර්තා නොකළ සහ නියාමනය නොකළ (IUU) මසුන් ඇල්ලීම අවම කිරීම සහ මුහුදේ ධීවර ආරක්ෂාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා එහි අධීක්ෂණ හැකියාවන් යටතේ තවත් යාත්‍රා 2000 ක් එක් කිරීමට DFAR සැලසුම් කරයි.

VMS පද්ධතියට අදාළ සියලුම වරාය කාර්යාල හරහා ප්‍රවේශ විය හැකි අතර DFAR හි ප්‍රධාන කාර්යාල පරිශ්‍රයේ පිහිටා ඇති ධීවර අධීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය (FMC) මගින් මධ්‍යගතව කළමනාකරණය කරයි. දැනට FMC යාත්‍රා පැය 24 x දින 7 නිරීක්ෂණය කරයි. විදේශ රටවලට ඇතුළු වීම, VMS හානි කිරීම වැනි සැක කටයුතු හැසිරීම් හඳුනා ගැනීම FMC හි ප්‍රධාන රාජකාරි වලින් එකකි. FMC දිනපතා සංඥා නොමැති හෝ අඩු සංඥා සහිත යාත්‍රා (නිහඬ යාත්‍රා ලෙස හැඳින්වේ) යාත්‍රා හඳුනාගෙන ඔවුන්ගේ යාත්‍රාව නැවත අදාළ ක්‍රමවේදයට ඇතුළත් වන තුරු යාත්‍රා පිටත්වීම අවලංගු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.

දීර්ඝ කාලසීමාවක් සහිත VMS අක්‍රිය යාත්‍රා ඇතුළු සියලු සැක කටයුතු යාත්‍රා පිළිබඳ තොරතුරු පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සඳහා විමර්ශන අංශය වෙත යොමු කරනු ලැබේ. මිනිස් ජාවාරම්, මත්ද්‍රව්‍ය ජාවාරම් සහ දේශසීමා තරණය වැනි නීතිවිරෝධී ක්‍රියාකාරකම් සඳහා යොදා ගත හැකි අවදානම් යාත්‍රා හඳුනාගැනීම සඳහා ආදර්ශයක් සකස් කිරීම සඳහා අඛණ්ඩ සමීක්ෂණ පවත්වන ලදී. නීතිවිරෝධී ක්‍රියාකාරකම් සඳහා භාවිතා කළ හැකි යාත්‍රා හඳුනාගැනීම සඳහා රටා හඳුනාගැනීම් හඳුන්වා දීමට FMC අපේක්ෂා කරයි.

ඔස්ට්‍රේලියාව-ශ්‍රී ලංකා VMS ව්‍යාපෘතිය යටතේ FMC සියලු නවීන තාක්ෂණයෙන් ද නවීකරණය කර ඇති අතර ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා FMC ආසියාවේ අති නවීන අධීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

Figure 10 : යාත්‍රා අධීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය

03

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය (NAQDA)

දැක්ම

ජලජීවී වගාව සහ මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තයෙහි තිරසාර සංවර්ධනය සහ කලමණාකාරීත්වය තුළින් ජනතාවගේ ආහාර සුරැකිතාවය සහ ජීවන තත්ත්වය උසස් කිරීම ප්‍රමුඛතම ආයතනය බවට පත් වීම

මෙහෙවර

කුඩා, මධ්‍යම සහ විශාල පරිමාණ ජලජීවී ව්‍යවසායන් සංවර්ධනය දිරිමත් කිරීම හා විරස්ථායී ලෙස ජලජ සම්පත් කළමනාකරණය තුළින් මිරිදිය හා කිවුල්දිය මසුන් සුලභ කිරීමට පහසුකම් සැලසීමත් ග්‍රාමීය සමාජයේ දුප්පත්කම තුරන් කිරීම සහ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වයන් දියුණු කිරීමට දායක වීම.

කාර්යභාරය

- ජලජීවී වගාව, ජලජීවී වගා මෙහෙයුම් සහ නිත්‍ය සහ කාලීන ජලාශයන්හි වගාව පදනම් කරගත් සංවර්ධනය තුළින් මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය සහ මත්ස්‍ය පරිභෝජනය වැඩි කිරීම.
- මිරිදිය සහ කිවුල්දිය ජලජීවී වගාව සංවර්ධන කිරීම තුළින් ධීවර ක්ෂේත්‍රයේ රැකියා අවස්ථා සුලභ කිරීම.
- අපනයනය සඳහා වැඩි වටිනාකමක් ඇති ආහාරමය මත්ස්‍ය වගාව, විසිතුරු මත්ස්‍ය සහ ජලජ පැළෑටි වගාව දියුණු කිරීම.
- පරිසර හිතකාමී ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කරමින් ජලජීවී සම්පත් උපරිම ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීම.
- කුඩා, මධ්‍යම, සහ විශාල පරිමාණයේ ජලජීවී ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කිරීම, පහසුකම් සැලසීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම.
- ජෛව විවිධත්ව ආරක්ෂා වන පරිදි ජලජීවී වගාව, ජලජ සම්පත් හා වගාව පදනම් කරගත් ධීවර කර්මාන්තය කළමනාකරණය, සංරක්ෂණය සහ සංවර්ධනය සඳහා කටයුතු කිරීම.
- ජලජ සම්පත් ආනයනය, අපනයනය, විකිණීම සහ බෙදාහැරීම පිළිබඳ ව්‍යාපාරිකයෙකු, පහසුකම් සපයන්නෙකු සහ බෙදාහරින්නෙකු ලෙස කටයුතු කිරීම සහ ඒ කටයුතු වලට සහාය වීම.
- ජලජීවී වගාව, ජලජීවී වගා මෙහෙයුම් සහ වගාව පදනම් කරගත් ධීවර කර්මාන්තය සංවර්ධනය සඳහා සැලසුම් හා වැඩසටහන් සකස් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම.

මිරිදිය මත්ස්‍ය හා ජලජීවී වගා නිෂ්පාදනය

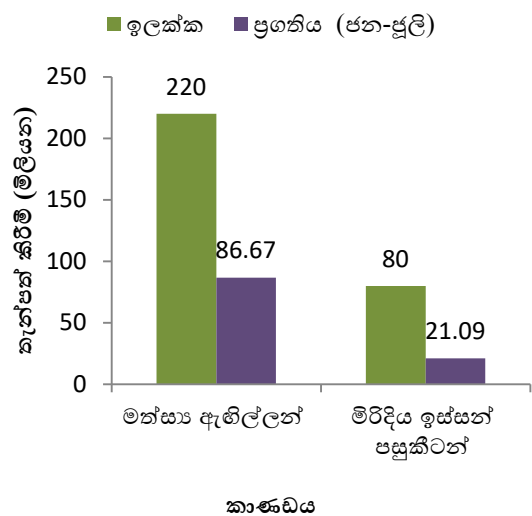
2021 ඉලක්කය (මෙ.ටොන්)	මිරිදිය මත්ස්‍ය හා ජලජීවී වගා නිෂ්පාදනය ජනවාරි-ජූනි	ඉලක්ක සපුරාලීම
158,000	59,760	38%

2022 ජූලි මස වන විට නිත්‍ය ජලාශ වල වගා පාදක ධීවර කර්මාන්තයෙන් හා මිරිදිය ජලජීවී වගාව තුළින් මෙ.ටොන් 49,284ක මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනයක් ලබා ගෙන ඇත. එමෙන්ම කිවුල්දිය ඉස්සන් ඇතුළුව වෙරළබඩ ජලජීවී වගාව තුළින් මෙ.ටොන් 10,476ක මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනයක් ලබා ගෙන ඇත.

මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් හා මිරිදිය ඉස්සන් පසුකීටන් ජලාශ වල තැන්පත් කිරීම

ජූලි මස දක්වා මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් හා මිරිදිය ඉස්සන් පසුකීටන් තැන්පත් කිරීමේ ඉලක්ක සහ ප්‍රගතිය රූපසටහන් 1 මඟින් පෙන්වා ඇත

රූපසටහන් 1: මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් හා මිරිදිය ඉස්සන් පසුකීටන් තැන්පත් කිරීමේ ඉලක්ක සහ ප්‍රගතිය

මත්ස්‍ය බීජ තැන්පත් කිරීම සඳහා රජයේ විශේෂ ආධාර වැඩසටහන (අයවැය යෝජනා)

2022 වර්ෂය සඳහා වූ අයවැය යෝජනාවලින් මත්ස්‍ය බීජ තැන්පත් කිරීමේ වැඩසටහන සඳහා වෙන් කර ඇති මුදල රු. මිලියන 490.00කි. ඒ අනුව, මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් මිලියන 140 ක්, මත්ස්‍ය ඇසිත්තන් මිලියන 101 ක් සහ මිරිදිය ඉස්සන් පසුකිටන් මිලියන 50 ක් තැන්පත් කිරීම සඳහා සැලසුම් කර ඇත (වගුව 1).

වගුව 1: නොමිලයේ මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් හා මිරිදිය ඉස්සන් පසුකිටන් තැන්පත් කිරීම

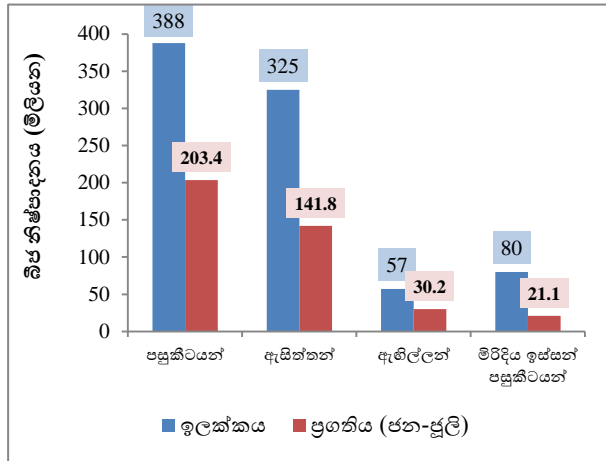
කාණ්ඩය	2022 ඉලක්කය	තැන්පත් කිරීම (මිලියන) ජන-පුලි	වියදම (රු.මි)
මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් (මිලියන)	140	62.41	184.62
මත්ස්‍ය ඇසිත්තන් (මිලියන)	101	34.42	19.18
මිරිදිය ඉස්සන් පසුකිටන් (මිලියන)	50	17.22	28.00
ප්‍රවාහන ගාස්තු (රු.මි)	14.5	-	7.67
එකතුව (රු.මි)	490.00		239.47

මිරිදිය මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදනය

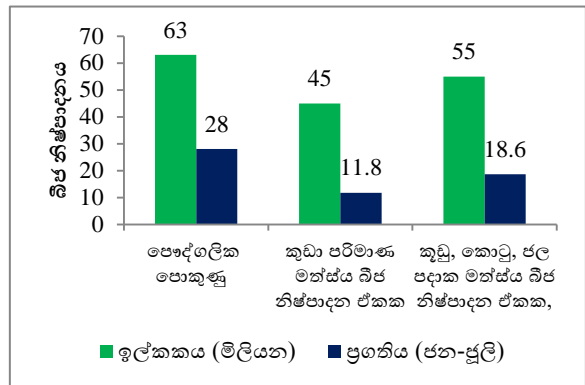

මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම සඳහා ජලාශ වල තැන්පත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදනය කිරීම අධිකාරියේ ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් වේ. උඩවලව, දඹුල්ල, ඉහිනියාගල, ඉරණමඩු, කලාවැව, නුවරඑළිය, පොළොන්නරුව සහ මුරුතවෙල යන ජලජීවී වගා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන වල නිෂ්පාදනය කරන මත්ස්‍ය ඇසින්තන් මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් දක්වා වර්ධනය කිරීමට පෞද්ගලික පොකුණු, කොටු, කුඩු, ප්‍රජා මූලික කුඩා පරිමාණ මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදන ඒකක සඳහා ලබා දේ. එමෙන්ම පම්බල, කහදමෝදර හා කල්ලරාව මධ්‍යස්ථාන වල මිරිදිය ඉස්සන් පසුකීටයන් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ.

ජූලි මාසය දක්වා වන මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදනය රූපසටහන 2 හා රූපසටහන 3හි දක්වා ඇත.

රූපසටහන 2: ජලජීවී මධ්‍යස්ථාන වල මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදනය

රූපසටහන 2: පෞද්ගලික පොකුණු , කුඩා පරිමාණ මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදන ඒකක, කුඩු, කොටු වල මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් නිෂ්පාදනය

නිත්‍ය හා කාලීන ජලාශ 12,000 වැඩි ප්‍රමාණයක් රටපුරා විසිරී ඇත. කෙසේ වෙතත් මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදනය ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා ජලජීවී වගාව සහ වගා පාදක ධීවර කටයුතු සඳහා ඇති සියලු ජලජ සම්පත් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට අපට තවමත් නොහැකි වී තිබේ. මෙරට මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සඳහා පහත සඳහන් උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කර ඇත.

අ) ප්‍රජා මූලික මත්ස්‍ය අභිජනන ඒකක පිහිටුවීම

ජලාශවල තැන්පත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මත්ස්‍ය බීජ සැපයුම වැඩි කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අභිජනන තාක්‍ෂණය ප්‍රජාවට හඳුන්වා දීමට සැලසුම් කර ඇත. එමඟින් වාර්ෂිකව කාප් ඇඟිල්ලන් තිරසාරව සැපයීමට හැකි වේ. ප්‍රජා මූලික අභිජනන ඒකක තුනක් සම්පූර්ණ කරන ලද අතර ඒකක පහත පරිදි වේ;

- i. එක්ගල් ඔය, අම්පාර
- ii. පරෙයිපඤ්ඤං, ත්‍රිකුණාමලය
- iii. පුදුමුරිප්පු, කිලිනොච්චි

ආ) පසුකීටයන් නිෂ්පාදනය සඳහා දැනට පවතින කුඩා පරිමාණ මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදන ඒකක වැඩි දියුණු කිරීම

දැනට, කුඩා පරිමාණ මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදන ඒකක බොහොමයක් ක්‍රියාත්මක වන්නේ නැක්ඩා අභිජනන මධ්‍යස්ථාන වලින් ලබා ගන්නා මත්ස්‍ය ඇසින් තත් මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් දක්වා වර්ධනය කිරීම සඳහාය. මත්ස්‍ය බීජ සඳහා ඇති ඉල්ලුම නැක්ඩා සතු අභිජනන මධ්‍යස්ථාන වලින් පමණක් සැපයීම දුෂ්කර බැවින් කුඩා පරිමාණ මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදන ඒකක 10 ක් පසු කීටයන්, මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් දක්වා වර්ධනය කිරීමට හැකි වන පරිදි වැඩිදියුණු කිරීමට කටයුතු කර ඇත. මෙමඟින් නැක්ඩා හා කුඩා පරිමාණ මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදන ඒකක වල මත්ස්‍ය බීජ නිෂ්පාදනය / මත්ස්‍ය අභිජනනය වැඩිදියුණු වේ. වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු මේවන විට අවසන් කර ඇත. වැඩි දියුණු කරන ලද ඒකක වගුව 2 හි දක්වා ඇත.

වගුව 2: වැඩි දියුණු කරන ලද ඒකක

දිස්ත්‍රික්කය	ස්ථානය
බදුල්ල	නවමැදගම
අම්පාර	කිරිවාන
පොලොන්නරුව	සෙවනපිටිය
මොණරාගල	ඩෝස්ඊවුව
	කෙසෙල්ලන්ද
හම්බන්තොට	ආඩියන්ගම
පුත්තලම	විජේකටුපොත
	දේවාලහන්දිය
කුරුණෑගල	හක්වටුණාඔය
කිලානොච්චි	මුතුකණ්ඩිය

ඇ) මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීම සඳහා ජලජීවී වගා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන වැඩිදියුණු අධිකාරිය සතු ජලජීවී වගා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන වල මත්ස්‍ය අභිජනන කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු සිදුකරමින් පවතී. දැනට පවතින පොකුණු ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, යටිතල පහසුකම්, විද්‍යාගාර පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම රට තුළ පවතින මත්ස්‍ය ඇඟිල්ලන් හා මිරිදිය ඉස්සන් පසුකිටයන් අවශ්‍යතාවය සපුරාලීමට බලාපොරොත්තුවේ.

වෙළඳ ජලජීවී වගා සංවර්ධනය

කිවුල්දිය ඉස්සන් වගාව

මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ විශාලතම වාණිජ ජලජීවී වගා ක්‍රියාකාරකම වේ. අධිකාරියෙහි අඛණ්ඩ නිරීක්ෂණ සහ අධීක්ෂණ කටයුතු හේතුවෙන් අද ඉස්සන් කර්මාන්තය ඵලදායී මට්ටමකට පැමිණ ඇත. 2022 වසරේ ජූලි මස වන විට මෙ.ටොන් 9590ක අස්වැන්නක් ලබා ගෙන ඇත.

ඉස්සන් නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම සඳහා ජල ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීම සහ වගා කරන ප්‍රදේශවල ජෛව සුරක්ෂිතතාව ඉහළ නැංවීම තුළින් ඉස්සන් වගා ක්‍රියාකාරකම් තීව්‍ර කිරීමට අධිකාරිය සැලසුම් කර ඇත.

- ඉස්සන් ගොවිපල සඳහා පොදු වීදුලි සැපයුමක් ස්ථාපිත කිරීම
පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ ඉස්සන් ගොවිපල සඳහා පොදු වීදුලි සැපයුමක් ලබා දීම

පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ ඉස්සන් ගොවිපල 64 ක් සඳහා පොදු විදුලි සැපයුමක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා 2022 වර්ෂයේ රුපියල් මිලියන 90 ක් වෙන් කර ඇත.

• **ලන්දේසි ඇල හැරීම**

පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ ඉස්සන් ගොවිපල වල ඵලදායීතාවය වැඩිකිරීමේ අරමුණින් ලන්දේසි ඇල කැණීම් කටයුතු සඳහා 2022 වර්ෂය සඳහා රුපියල් මිලියන 130 වෙන්කර ඇත. ඉඩම් ගොඩකිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව මගින් මෙම හැරීමේ කටයුතු සිදු කර ගැනීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගෙන ඇති අතර හැරීමේ කටයුතු සිදුකරමින් පවතී .

හම්බන්තොට රැකව ඉස්සන් ගොවිපළ

රැකව ඉස්සන් ගොවිපළ අධිකාරිය සමඟ රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වයක් යටතේ තැප්‍රොබේන් සිලිබ් පුද්ගලික සමාගම (Taprobane Seafoods (Pvt) Ltd) විසින් මෙහෙයවීම සහ කළමනාකරණය කරනු ඇත. මෙය දකුණු පළාතේ ස්ථාපිත කළ පළමු නවීන ඉස්සන් ගොවිපළයි. ඉස්සන් ගොවිපළ 2022 ජනවාරි මාසයේදී සිය මෙහෙයුම් ආරම්භ කළ අතර 2022 ජූලි දක්වා අස්වැන්න මෙට්‍රික් ටොන් 77ක් විය.

මුහුදු කුඩැල්ලන් අභිජනනය හා වගාව

පුද්ගලික අභිජනනාගාරවල මුහුදු කුඩැල්ලන් අභිජනනය කිරීම සඳහා අධිකාරිය විසින් තාක්ෂණික දැනුම ලබා දෙන ලදී. යාපනයේ එක් අභිජනනාගාරයක් ක්‍රියාත්මක වේ. පෞද්ගලික අංශය විසින් මන්නාරම, කිලිනොච්චිය, හා යාපනය යන දිස්ත්‍රික්ක වල මුහුදු කුඩැල්ලන් වගාව ක්‍රියාත්මක අතර 2022 වසරේ ජූලි මස වන විට මෙ.ටොන් 236 (තෙත් බර) අස්වැන්නක් ලබා ගෙන ඇත. මුහුදු කුඩැල්ලන් අපනයනය ඉහළ නැංවීම සඳහා මුහුදු කුඩැල්ලන් ගම්මානය කිලිනොච්චියේ වලෙයිපාඩු ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාත්මක වේ. එමෙන්ම යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ මුහුදු කුඩැල්ලන් වගාව සඳහා අක්කර 1900ක් හඳුනාගෙන ඇත.

මොදා මත්ස්‍ය වගාව

ගම්පහ, මන්නාරම, පුත්තලම, කිලිනොච්චි, මඩකලපුව හා යාපනය යන දිස්ත්‍රික්කවල මොදා මත්ස්‍ය වගාව සඳහා පුද්ගලික අංශය යොමු වී ඇත. මහා පරිමාණ කුඩු තුල මොදා මත්ස්‍ය වගා ව්‍යාපෘතියක් පෞද්ගලික සමාගමක් විසින් ත්‍රිකුණාමල මුහුදේ පවත්වා ගෙන යයි. 2022 වසරේ ජූලි මස වන විට මෙ.ටොන් 423 අස්වැන්නක් ලබා ගෙන ඇත.

මුහුදු පැළෑටි වගාව

උතුරු හා වයඹ පළාත් මුහුදේ මුහුදු පැළෑටි වගාව ප්‍රජා සහභාගීත්වයෙන් සිදුකිරීමට අධිකාරිය විසින් පියවර ගෙන ඇත. 2022 වසරේ ජූලි මස වන විට මෙ.ටොන් 65 අස්වැන්නක් ලබා ගෙන ඇත.

වෙරළබඩ ජලජීවී වගාව දියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාත්මක අනෙකුත් සංවර්ධන කටයුතු

කිවුල්දිය ජලජීවී වගා කටයුතු ක්‍රියාත්මක සඳහා අභිලාශ ප්‍රකාශ කිරීම (EOI)

අ) යාපනය හා කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික්ක වල මුහුදු කුඩැල්ලන් අපනයන ගම්මානයේ පොකුරු ක්‍රමයට මුහුදු කුඩැල්ලන් ගොවිපලවල් ක්‍රියාත්මක කිරීම

ආ) මන්නාරම, ඉලුප්පකඩවෙයි හි ජලජීවී වගා කලාපය

ඇ) හම්බන්තොට, ගල්මුල්ලහි හා මඩකළපුව, කොක්කඩ්වෝලේ හි ජලජීවී වගාව සඳහා වෙන් කර ඇති ප්‍රදේශයේ ජලජීවී වගාව ක්‍රියාත්මක කිරීම

ඈ) මඩකළපුව, මාන්කර්නි හි හෙක්. 950 වන ඉඩමෙහි ජලජීවී වගාව

ඉ) පුත්තලම, බංගදෙනියෙ හි අක්කර 65 වන ඉඩමෙහි ජලජීවී වගාව

විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව

නැක්ඩා ආයතනය විසින් මසුන්ගේ නව ප්‍රභේද බිහිකිරීම, තාකෂණ සංවර්ධනය, මව් මසුන් සැපයීම, මත්ස්‍ය රෝග නිර්ණයන, පුහුණුව සහ තාකෂණ උපදෙස් සැපයීම යනාදිය මඟින් විසිතුරු මසුන් හා ජලජ පැළෑටි වගාව මෙන්ම අපනයන සඳහා සහාය වෙනු ලබයි.

රම්බඩගල්ල, ගිණිගත්හේන සහ සෙවනපිටිය ජලජීවී වගා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන විසිතුරු මසුන් සහ ජලජ පැළෑටි වගාව සංවර්ධනයට අදාළ කාර්යයන් සඳහා වෙන්කර ඇත. මෙම මධ්‍යස්ථාන මඟින් 2022 වර්ෂයේ ජූලි මස වන විට විසිතුරු මසුන් මිලියන 2.57 ක් ගොවීන්ට හා අපනයනකරුවන්ට අලෙවිකර ඇත. තව ද රම්බඩගල්ල විසිතුරු මත්ස්‍ය අභිජනන හා පුහුණු මධ්‍යස්ථානය මඟින් 762 දෙනෙකු සඳහා පුහුණු පාඨමාලා පවත්වා ඇති අතර පැවති ඉන්ධන අර්බුදය හේතුවෙන් සැලසුම් කල පරිදි පුහුණු පාඨමාලා පැවැත්වීමට නොහැකි විය.

මිරිදිය විසිතුරු මසුන් වඩාත් වර්ණවත් හා කැපී පෙනෙන ගජපි, ස්වෝඩ්ටෙල්, ජලේටි, බාර්බ්ස්, ටෙට්‍රා, ඒන්ජල්, ගුරමි සහ කැට්‍රිෂ් විශේෂ වලින් සමන්විත වේ. ශ්‍රී ලංකාවෙන් අපනයනය කරන ලද මෙම මිරිදිය විශේෂ අතුරින් 50-60% පමණ ගජපි වලින් සමන්විත වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ නිත්‍ය අපනයන සමාගම් 45 ක් පමණ ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ විසිතුරු මසුන් සඳහා ප්‍රධාන ගැනුම්කරුවන් වන්නේ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය, එක්සත් රාජධානිය, ජර්මනිය, චීනය, ඕස්ට්‍රේලියාව, පෝලන්තය, ප්‍රංශය, ජපානය, එක්සත් අරාබි එමීර් රාජ්‍යය සහ ඉතාලිය.

මිරිදිය විසිතුරු මසුන් හා සසඳන විට කරදිය විසිතුරු මත්ස්‍යයන්ට ඉතා ඉහළ මිලක් හිමිවන අතර ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතී. විසිතුරු මත්ස්‍ය නිෂ්පාදන පරාසය වැඩිකිරීම, කරදිය විසිතුරු මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීම තුළින් අපනයන ආදායම වැඩිකිරීම, තාක්ෂණික දැනුම ලබා දීමේ අරමුණු ඇතිව පුත්තලම බංගදෙනියෙහි කරදිය විසිතුරු මත්ස්‍ය අභිජනන මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීමට කටයුතු කර ඇත. කරදිය විසිතුරු මත්ස්‍ය අභිජනන මධ්‍යස්ථානය ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා අභිලාශ ප්‍රකාශ කිරීම (EOI) කැඳවීමට අධිකාරිය පියවර ගෙන ඇත.

ජලජීවී නිෂ්පාදන අපනයනය

වගුව 5: අපනයන ප්‍රමාණය හා වටිනාකම

මත්ස්‍ය විශේෂය	(ජනවාරි - ජූලි)	
	අපනයන ප්‍රමාණය (මෙ.ටොන්)	අපනයන වටිනාකම (රු.මි)
ඉස්සන්	3,595.2	8,370.1
විසිතුරු මසුන්	-	3,430.2
මුහුදු කුඩැල්ලන්	206.0	1,762.8
කකුළුවන්	973.4	4,511.1

04

ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය (NARA)

දැක්ම

කලාපයෙහි ජලජ සම්පත් සංරක්ෂණය, කළමනාකරණය සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ සිදුකරන ප්‍රමුඛ ආයතනය වීම.

මෙහෙවර

විද්‍යා හා තාක්ෂණ දැනුම සහ සම්පත් පදනම උපයෝගී කර ගනිමින් ජලජ සම්පත් අංශයෙහි ජාතික සංවර්ධන ගැටළු සඳහා නවෝත්පාදන විසඳුම් සම්පාදනය කිරීම.

කාර්යභාරය

- ජාතික සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහිලා විද්‍යාත්මක සහ තාක්ෂණික විශේෂඥ දැනුම නිසි සේ යොදවනු ලබන බවට සහ ප්‍රයෝජනයට ගනු ලබන බවට වග බලා ගැනීම.
- සජීවී හා අජීවී ජලජ සම්පත් හඳුනා ගැනීම, ඇස්තමේන්තු ගත කිරීම, කළමනාකරණය සහ සංවර්ධනය වෙත යොමු වූ පර්යේෂණ කටයුතු පැවැත්වීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- ජලජ සම්පත් වල උපයෝජනය, කළමනාකරණය සහ සංවර්ධනයට අදාළ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය උපදෙස් සහ විශේෂඥ දැනුම සැපයීම සහ සම්බන්ධීකරණය කිරීම.
- ජලජ සම්පත් සහ අදාළ විෂයන් පිළිබඳ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ සහ තොරතුරු එකතුව, ව්‍යාප්තිය සහ ප්‍රකාශයට පත් කිරීම.
- නියෝජිතායතනයේ කටයුතු කරගෙන යාමට හෝ සහාය වීමට අවශ්‍ය පුද්ගලයින් සඳහා පුහුණුව ලබා දීම

සමුද්‍ර ජීව සම්පත්

1.1 වෙරළබඩ කුඩා සමුද්‍රික මසුන් හා විශාල සමුද්‍රික මසුන්ගේ ධීවර සම්පත් අධීක්ෂණය සහ තක්සේරු කිරීම

2000 වසරේ සිට එකතු කරන ලද ඓතිහාසික ධීවර දත්ත බටහිර වෙරළ තීරයේ ඇති ප්‍රධාන කුඩා සමුද්‍රික මත්ස්‍ය තොග තත්ත්වය තක්සේරු කිරීම සඳහා යොදා ගැනේ. ඒ අනුව, බටහිර වෙරළ තීරයේ පිටත එන්ජිම සවිකල බෝට්ටු (OFRP බෝට්ටු) සමඟ ක්‍රියාත්මක වන කුඩා දැල් සහිත කරමල් දැල් ධීවර කර්මාන්තයේදී සාලයා මසුන් (Gold striped sardinella) ඒකක එකකට අල්ලා ගැනීම (CPUE) ප්‍රමිතිගත කරන ලදී. CPUE ප්‍රමිතිකරණයේ ප්‍රතිඵල මත්ස්‍ය ගහන තක්සේරුව සඳහා භාවිත කෙරේ. නෝර්වේ විශේෂඥයන්ගේ උපදෙස් සහ මගපෙන්වීම් මත ඡායාරූප මගින් මත්ස්‍යයින් හඳුනාගැනීම, මත්ස්‍යයාගේ දිග පරාමිති වාර්තා කිරීම යනාදිය සඳහා තාක්ෂණික ක්‍රම ඉක්මනින්ම හඳුන්වා දීමට නියමිතයි.

(අ)

(ආ)

රූපය: පරිණත විශ්ලේෂණය සඳහා විච්ඡේදනය කල (අ) *Selar crumenophthalmus* සහ (ආ) *Rastrelliger kanagurta*.

විශාල මත්ස්‍යයින් යටතේ ප්‍රධාන වශයෙන් ධූනා (කහ වරල් කෙලවල්ලා, ඇස් ගෙඩි කෙලවල්ලා, බලයා, කවකාවා, ප්‍රිගෙට් ධූනා, බුලට් ධූනා) සහ ධූනා වැනි මත්ස්‍යයින්ගෙන් සමන්විත වේ. මෙම දත්ත එක්රැස් කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ විශාල ප්‍රමාණයේ ඉහළ සහ විශාල ප්‍රමාණයේ පහළ ධීවර වරායන් සහ ධූනා මාළු ගොඩබැමේ ස්ථාන නිරීක්ෂණයට යොදා ගන්නා ලදී. ඉන්දියානු කලාපීය මත්ස්‍ය ගහණය රටවල් අතරේ කලමණාකරනය සඳහා ඉන්දියානු සාගර ධූනා කොමිසම සඳහා දත්ත සැපයීම අවශ්‍යතාවයකි. 2021 දී ශ්‍රී ලංකාවේ ධූනා සහ ධූනා වැනි නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 75 501 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, එයින් 82.2% ක් ශ්‍රී ලංකාවේ අන්‍ය ආර්ථික කලාපය (EEZ) තුළ ගනු ලබන වෙරළබඩ නිෂ්පාදනයෙන් සමන්විත වේ. EEZ හි ඉහළම නිෂ්පාදනය gillnet මත්ස්‍ය කර්මාන්තයෙන් නිරීක්ෂණය වූ අතර පසුව longline මත්ස්‍ය කර්මාන්තයෙන්ද මහ මුහුදේ දී වැඩිම මසුන් ඇල්ලීම Longline ධීවර කර්මාන්තයෙන්ද වාර්තා විය. බලයා (Skipjack tuna) සහ කෙලවල්ලා (yellowfin tuna) සහ තලපත් (swordfish) පිළිවෙලින් නිෂ්පාදනයට වැඩි දායකත්වයක් දැක්වූහ.

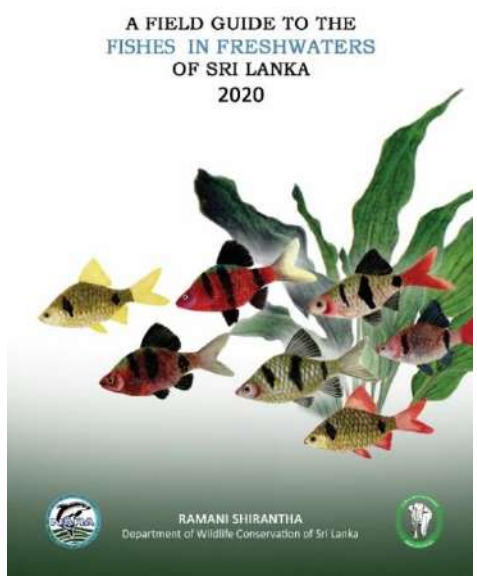
කෙලවල්ලා, ඇස්ගෙඩි කෙලවල්ලා සහ මෝරුන් සම්බන්ධ ඓතිහාසික කාල ශ්‍රේණියේ දත්ත විශ්ලේෂණය දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ මෝර වරල් වෙළඳාම සම්බන්ධයෙන්ද සම්පූර්ණ දත්ත විශ්ලේෂණයක් ආරම්භ කර ඇත. සමුද්‍ර ක්ෂීරපායීන්ගේ සහ තවත් විශේෂ කිහිපයක් වන Deacapaterus සහ Lethrinus විශේෂ වල අණුක විද්‍යාත්මක හඳුනාගැනීමේ පරීක්ෂණ ප්‍රතිඵලද ධීවර සම්පත් අධීක්ෂණය සහ තක්සේරු කිරීම සඳහා යොදා ගැනේ.

2. අභ්‍යන්තර ජලජ සම්පත් සහ ජලජීවී වගා අංශය

2.1 ශ්‍රී ලංකාවේ මිරිදිය මත්ස්‍යයන් සඳහා ක්ෂේත්‍ර මාර්ගෝපදේශයක් සකස් කිරීම

දිගුකලක් තිස්සේ අවශ්‍යතාවයක් පැවති ශ්‍රී ලංකාවේ මිරිදිය මසුන් සඳහා ක්ෂේත්‍ර මාර්ගෝපදේශයක් ප්‍රකාශයට පත්කිරීමට නාරා ආයතනය මගින් ඉටු කරන ලදී. දිවයිනේ ධීවර හා මත්ස්‍ය ජෛව විවිධත්ව කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් අදාළ නිලධාරීන්, නීතිය බලාත්මක කිරීමේ නිලධාරීන්, ධීවර කළමනාකරණ නිලධාරීන්, සංරක්ෂණවේදීන්, පර්යේෂකයන්, සිසුන්, සෞඛ්‍යදායී ආදරය කරන්නන් සහ අනෙකුත් උනන්දුවක් දක්වන පුද්ගලයින්ට මගපෙන්වීම සඳහා මෙම මාර්ගෝපදේශ පොත ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. අලංකාර වර්ණවත් විද්‍යාත්මක රූප සටහන් 160 ක්, සජීවී මසුන්ගේ ඩිජිටල් ඡායාරූප 200 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් සහ ඔවුන්ගේ ස්වාභාවික වාසස්ථාන සමඟ මත්ස්‍ය විශේෂ 147 ක සියලුම තොරතුරු එයට ඒකාබද්ධකර ඇති අතර රේඛා රූප සටහන් සාමාන්‍ය ජනතාවට පහසු අවබෝධයක් ලබා දෙයි. මේ අනුව මෙම පොත දිගුකාලීනව පවතින හිඩැසක් පුරවයි. නාරා ආයතනය මගින් වසර ගණනාවක් පුරා සිදුකරනු ලැබූ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයන් මෙන්ම ස්ථානීය අත්හදා බැලීම් මගින් රැස්කරගත් තොරතුරු, මත්ස්‍ය ව්‍යාප්තිය, විවිධත්වය, ඔවුනට ඇති තර්ජන සහ සංරක්ෂණ අවශ්‍යතා පිළිබඳ තොරතුරු අමතරව විවිධ මත්ස්‍ය කලාප පිළිබඳ පුළුල් දැනුමක් ලබා දේ. මෙම පොතේ I කොටස ශ්‍රී ලංකාවේ භූගෝලීය තොරතුරු, විවිධ මිරිදිය පරිසර, මත්ස්‍ය වර්ගීකරණය සහ ක්‍රමානුකූලව සකස්කර ඇති මත්ස්‍ය ලැයිස්තුවක්ද සපයයි. ඒවා අධුනිකයෙකුට පවා උනන්දුවක් දැක්වීමට ප්‍රමාණවත්ය. දෙවන කොටස යනු පාඨකයාට අදාළ පිටු සොයාගැනීමට පහසු මගපෙන්වීමක් ලබා දෙන රේඛා ඇඳීම් මගින් පරිපූරණය කරන ලද මත්ස්‍ය දෙබුදුම් සුවයයි. III කොටසින් සත්‍ය මිරිදිය මත්ස්‍ය විශේෂ පිළිබඳ විද්‍යාත්මක ඇඳීම් සහ කෙටි තොරතුරු ලබා දෙන අතර IV වන කොටස සාමාන්‍යයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ මිරිදිය ජලයට ඇතුළුවන ලවණ සහිත පරිසරවල සිටින මසුන් පිළිබඳ තොරතුරු වේ. අවසාන කොටස ශ්‍රී ලංකාවේ නියාමනය කරන ලද මිරිදිය මත්ස්‍යයන් පිළිබඳ සඳහනක් වන අතර එය නීතිය බලාත්මක කිරීමේ කාර්යයේ දී වැදගත් වේ.

මෙම පොත වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සහ නාරා ආයතනය සහයෝගීතා ප්‍රකාශනයකි. එය නාරා පර්යේෂණ සොයාගැනීම් සහ දැනුම ප්‍රචාරය ප්‍රකාශ කිරීමත් රේඛීය අමාත්‍යාංශවල ඉලක්කයට ළඟා කරගැනීමටත් දායක වේ. මෙම ග්‍රන්ථයේ කතෘත්වය නාරා ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාඥ රමණ ශිරන්තා මෙනෙවිය විසිනි.

2.2 විසිතුරු ජලජ ශාක කර්මාන්ත සංවර්ධනය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජලජ පැලෑටි අපනයන කර්මාන්තයට ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා උසස් තත්ත්වයේ පැල අඛණ්ඩව සැපයීම අවශ්‍ය වේ. ශාක විශාල වශයෙන් ප්‍රචාරණය කිරීම වනාන්තරවලින් එකතු කිරීම් වළක්වන අතර ජලජ පරිසර පද්ධතිය සංරක්ෂණය කරයි. පටක සහ ජලාධර වගා ශිල්පීය ක්‍රම දියුණු කිරීම සහ දැනුම බෙදා හැරීම සඳහා පර්යේෂණ අඛණ්ඩව සිදු වෙමින් පවතී. ප්‍රජාවන් සමඟ පවත්වන ලද පුහුණු සහ නියමු ව්‍යාපෘතිය සාර්ථක ප්‍රගතියක් පෙන්නුම් කළේය.

NARA විසින් ධීවර අමාත්‍යාංශය, NAQDA සහ අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය සමඟ සහයෝගීතාවයෙන් මාර්ගගත webinar පවත්වා ඇත. ආරම්භකයින්, කර්මාන්තකරුවන් සහ අපනයනකරුවන් සඳහා. 2022 අගෝස්තු 24 වැනි දින webinar සමඟ සහභාගිවන්නන් තුන්සිය විසිපහක් සහභාගී විය.

3. ධීවර තාක්ෂණය සංවර්ධනය

3.1 ඉන්දියානු සාගර ධුනා කොමිසමේ (IOTC) නිර්දේශ සපුරාලමින් බලයන් ඇල්ලීම සඳහා බිලිපිති පන්න ක්‍රමය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ පවතින කරමල්දැල් වල පිරිවිතර වෙනස් කිරීම පිළිබඳ අධ්‍යයනය.

ඉන්දියන් සාගරය ඉතා ඉහළ ආර්ථිකමය වටිනාකමක් ඇති මත්ස්‍ය සම්පතකින් පොහොසත් වන අතර, එහිදී විශේෂයෙන්ම බලයා (Skip Jack Tuna) මත්ස්‍ය සම්පත නිසි ලෙස අස්වනු නෙළාගැනීම කළ යුතුය. කරමල් දැල, බලයා සහ එවැනි මත්ස්‍යයන් ඇල්ලීම සඳහා භාවිතා කරන ජනප්‍රිය මසුන් ඇල්ලීමේ ධීවර පන්න ක්‍රමයකි. විශේෂයෙන් මෙම පන්න ක්‍රමය, ඉන්දියන් සාගරයේ වෙරළබඩ කලාප රාජ්‍යයන්වල, කුඩා පරිමාණ ධීවරයින් විසින් බලයන් අල්ලා ගැනීම සඳහා භාවිතා කරන ජනප්‍රිය ධීවර පන්න ක්‍රමයක් වුවද, එමගින් ඉලක්කගත නොවන මත්ස්‍ය විශේෂ හසුවීම නිසා වර්තමානයේදී මෙය විනාශකාරී ධීවර ආම්පන්නයක් ලෙස සැලකේ.

එබැවින්, වෙරළබඩ රාජ්‍යයන් ගැඹුරු මුහුදේ කරමල් දැල් යොදා ගනිමින් මසුන් ඇල්ලීමේදී අනුගමනය කල යුතු ක්‍රියාමාර්ග ඇතුළත්, ගැඹුරු මුහුද සඳහා වන කරමල්දැල් යෝජනාව (IOTC 19/01) ඉන්දියානු සාගර ධුනා කොමිසම (IOTC) විසින් වර්ෂ 2019 දී හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ තුළින් IOTC ප්‍රදේශයේ සාගර කලාපවල කහවරල් ධුනා මත්ස්‍ය සම්පත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම සහ සෑම විටම එය ඉහළ සම්භාවිතාවකින් පවත්වා ගැනීම තුළින් තිරසාර මත්ස්‍ය අස්වැන්නක් ලබා ගැනීම අරමුණ විය.

ශ්‍රී ලංකාව ද එම IOTC 19/01 නිර්දේශ ක්‍රියාවට නැංවිය යුත්තේ, කරමල් දැල්වල පාරිසරික බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා එක් විකල්පයක් ලෙස, මතුපිට සිට මීටර් 2 ක් ගැඹුරට ගිලී පවතින ලෙස කරමල් දැලක් සකස් කිරීමට සුදුසු යාන්ත්‍රණයක් සංවර්ධනය කිරීමෙනි. එසේම, එම කරමල් දැල් ගැඹුරු මුහුදේ මෙන්ම EEZ තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී, 2022 සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි එය කිලෝමීටර් 2.5 ක් දක්වා සීමාවක් තුළ එළන ලෙසින් දැලෙහි දිග සකස්විය යුතුය. ධීවර හා ජලජ සම්පත් අමාත්‍යාංශය විසින් කරන ලද ඉල්ලීමට අනුව, වසර සිය ගනනක පටන් ධීවරයින් අතර ප්‍රචලිත, බලයන් ඇල්ලීම සඳහා භාවිතා කළ “බලපිති ධීවර පන්න ක්‍රමය” ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ හැකියාව මෙන්ම, ඉහත IOTC සඳහන් කළ පිරිවිතරයන්ට අනුව කරමල් දැල් වෙනස් කිරීමට ඇති හැකියාව පිළිබඳව NARA ආයතනය විසින් ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කරනු ලබයි.

මෙහිදී, බෙරුවල සහ මිගමුව ප්‍රදේශවල දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් දෙකක් පවත්වන ලද අතර, බෙරුවල යාබද මුහුදේදී දැනට ධීවරයින් භාවිතා කරනු ලබන කරමල් දැල් මීටර 02ක් වන ලෙස සකසා පරීක්ෂා කිරීම සිදු කරන ලදී. එහිදී, දැලෙහි උඩුමන්ද හරියටම මීටර් 2 ක් ගැඹුරට ගිලී ඇති බව දිය යට කිමිදී සිදුකරන ලද නිරීක්ෂණ මගින් තහවුරුවූ අතර, IOTC විසින් දෙන ලද නිර්දේශ සහ පිරිවිතර දැනටමත් බෙරුවල ප්‍රදේශයේ භාවිතා කරන කරමල් දැල් ධීවර කර්මාන්තය සමඟ සමපාත වී ඇති බව සිදු කරන ලද නිරීක්ෂණ මගින් වැඩි දුරටත් තහවුරු විය. කෙසේ වෙතත්, නැගෙනහිර වෙරළබඩ ප්‍රදේශයේ භාවිතා කරනු ලබන කරමල් දැල් පිළිබඳවද වැඩිදුර පරීක්ෂණ / නිරීක්ෂණ සිදු කරනු ලබන අතර, ඉන් පසුව, නිර්දේශ නිකුත් කරනු ලැබේ.

මේ අතර, නැවතත් බලපිති පන්න ධීවර කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීමෙහිලා ඇති හැකියාව, ඒ සඳහා ඇම මසුන් ලබා ගැනීමේ හැකියාව සහ මතුපිට ජලයේ බලයා මසුන් බහුලව ගැවසෙන ස්ථාන සම්බන්ධයෙන්ද විමර්ශනය කරන ලදී. දැනට ධීවර කර්මාන්තය පවතින මාතර සුදුවැල්ල, කෝට්ටේගොඩ සහ ත්‍රිකුණාමලයේ සිරිමාපුර ප්‍රදේශවලින් මසුන් අල්ලා ගැනීමේ තොරතුරු, ආම්පන්න සහ ධීවර යාත්‍රා පිළිබඳ විස්තර, සමාජීය පැතිකඩ සහ අල්ලාගත් මසුන්ගේ භෞතික දත්ත එක්රැස් කරන ලද අතර, ඇම මසුන්ගේ (හිඟුරා) විභවයන් පිළිබඳව, වැඩිදුර තොරතුරු 2018 දී සිදුකල R/V Dr.Fridtjof Nansen සමීක්ෂණය තුලින් සාකච්ඡා කරන ලදී.

4. පසු අස්වනු තාක්ෂණික අධ්‍යයනය

4.1 උම්බලකඩ කර්මාන්තය සඳහා නව තාක්ෂණය හඳුන්වාදීම

උම්බලකඩ සහ කරවල දේශීය වෙළඳපොළේ සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බව සහතික කිරීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය දියත් කරන ලද්දේ දැනටමත් තාක්ෂණික පරිවර්තනයට අදාළව කර්මාන්තයේ නියැලී සිටින ජනතාවට නව තාක්ෂණය හඳුන්වා දීමෙනි. NARA, NERD සහ සීමාසහිත Cey-nor Foundation නව උපකරණ කට්ටලයක් හඳුන්වා දීම සඳහා විශේෂඥ දැනුම ලබා දෙන ලදී. ලෝක බැංකුවේ කෘෂිකාර්මික නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ දායකත්වය මුළු අයවැයෙන් 60% ක් පමණක් වන බැවින් උනන්දුවක් දක්වන අයදුම්කරුවන් ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන ධාරිතාවය, ඔවුන් සතුව ඇති ඉඩම් සහ මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා වියදම් කළ හැකි මුදල් ප්‍රමාණය මත පදනම්ව තෝරා ගන්නා ලදී. දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සඳහා පුද්ගලයින් 300 කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් සහභාගී වූ අතර 130 කට වැඩි පිරිසක් ව්‍යාපෘතිය සඳහා උනන්දු වූ අතර, කෘෂිකාර්මික අංශය නවීකරණ ව්‍යාපෘතියේ මූලික මාර්ගෝපදේශ (අත්දැකීම්, ඉඩම් ලබා ගැනීමේ හැකියාව, දායකත්වය සඳහා මූල්‍යමය හැකියාව) ඉටු කළ හැකි පුද්ගලයින් 46 දෙනෙකු පමණ තෝරා ගන්නා ලදී.

මත්ස්‍ය ගබඩා පෙට්ටි සහ මාළු වියළන මේස සැලසුම් කිරීම සි-නෝර් ෆවුන්ඩේෂන් ලිමිටඩ් විසින් සිදු කරන ලද අතර දුම්වැටි ඒකකය, ජෛව ස්කන්ධ වියළන යන්ත්‍රය සහ සූර්ය වියළන යන්ත්‍ර සැලසුම් කිරීම ඉංජිනේරු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය (NERDC) විසින් නාරා ආයතනය විසින් සපයනු ලබන පිරිවිතරයන්ට අනුව සිදු කරන ලදී.

අනුමත පුද්ගලයන් 46 දෙනා සඳහා මිලියන 66 ක් පමණ වූ අතර අවසානයේ අයදුම් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සාර්ථකව නිම කළ පුද්ගලයන් 9 දෙනා සඳහා නව උපකරණ මිලදී ගැනීමට රුපියල් මිලියන 17 ක් ප්‍රදානය කරන ලදී.

5. ජලජ පරිසර කලමනාකරනය හා අධ්‍යයන

5.1 තෙල් කාන්දුවීම් ඇල්ගී පිපීම සහ මාළු මැරීම වැනි හදිසි සිදුවීම් සඳහා හේතු විමර්ශනය කිරීම (හදිසි අධ්‍යයන)

හදිසියේ මසුන් මැරීම, තෙල් කාන්දුවීම්, විෂ ද්‍රව්‍යවලින් ජල කඳ අපවිත්‍ර වීම, මාළු සහ කැස්බෑවන් අතරමං වීම, ඇල්ගී පිපීම ඇතුළු පාරිසරික හදිසි අවස්ථා ශ්‍රී ලංකාවේ ජලජ පරිසරවල බහුලව දක්නට ලැබේ. මෙවැනි සිදුවීම් වැඩි වශයෙන් වාර්තා වූයේ සංවේදී මාධ්‍ය සිරස්තල සහ මහජන විරෝධතා සමඟිනි. ඒවායේ බලපෑම් නොවැළැක්විය හැකි සහ දිගු කල් පවතින ඒවා විය හැකි අතර, ඒවා නැවත ඇතිවීම වැළැක්වීම සහ ඒවා සිදු වූ විට ඒවා සමඟ ඵලදායී ලෙස කටයුතු කිරීම අපගේ පරම වගකීමකි. නාරා හදිසි අවස්ථා පිළිබඳ තොරතුරු මහජන, මාධ්‍ය සහ අදාළ බලධාරීන් වැනි විවිධ තොරතුරු මූලාශ්‍ර හරහා ලබා ගනී. සාමාන්‍යමය බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා ස්ථාන පරීක්ෂාව, ක්ෂේත්‍ර විමර්ශනය සහ රසායනාගාර විශ්ලේෂණය මත පදනම්ව විමර්ශනය කර විද්‍යාත්මක වාර්තා ලබා දෙන ලෙස නාරා ආයතනයට මහජනතාවගෙන්, රාජ්‍ය ආයතන ඇතුළු විවිධ පාර්ශවයන්ගෙන් බොහෝ ඉල්ලීම් ලැබේ. 2022 ජනවාරි සහ අගෝස්තු අතර හදිසි අධ්‍යයන හතරක් සිදු කරන ලදී.

හෝමාගම මසුන් මියයාමේ සිද්ධියේ අධ්‍යයන ඡායාරූප

අගෝස්තුවේ කොලොන්නාව මාළු සිද්ධියේ අධ්‍යයන ඡායාරූප

මාර්තු මාසයේ දියවන්නා වැවේ මසුන් මියයාමේ සිද්ධිය පිළිබඳ ක්ෂේත්‍ර විමර්ශනයේ ඡායාරූප

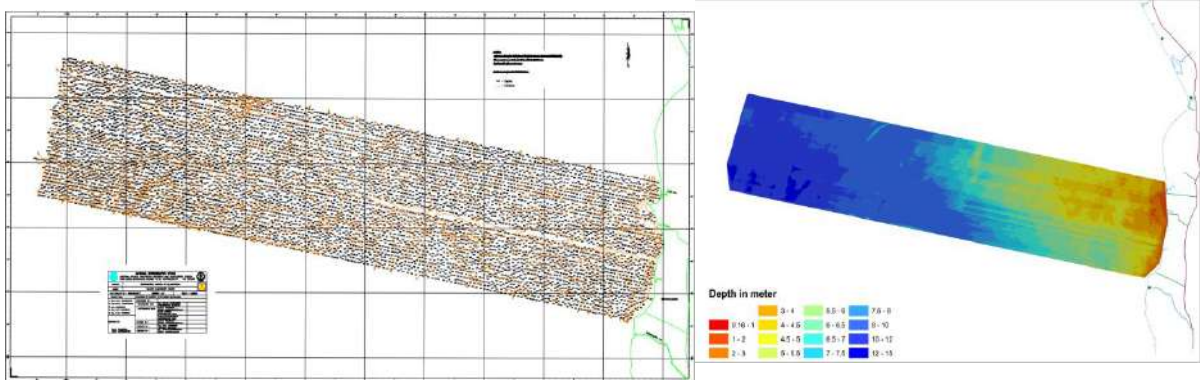
6. ජාතික ජලශාස්ත්‍රීය ක්‍රියාකාරකම්

6.1 ජාතික ප්‍රස්ථාර වැඩසටහන - කොළඹ සිට මීගමුව දක්වා නාවික සිතියම්

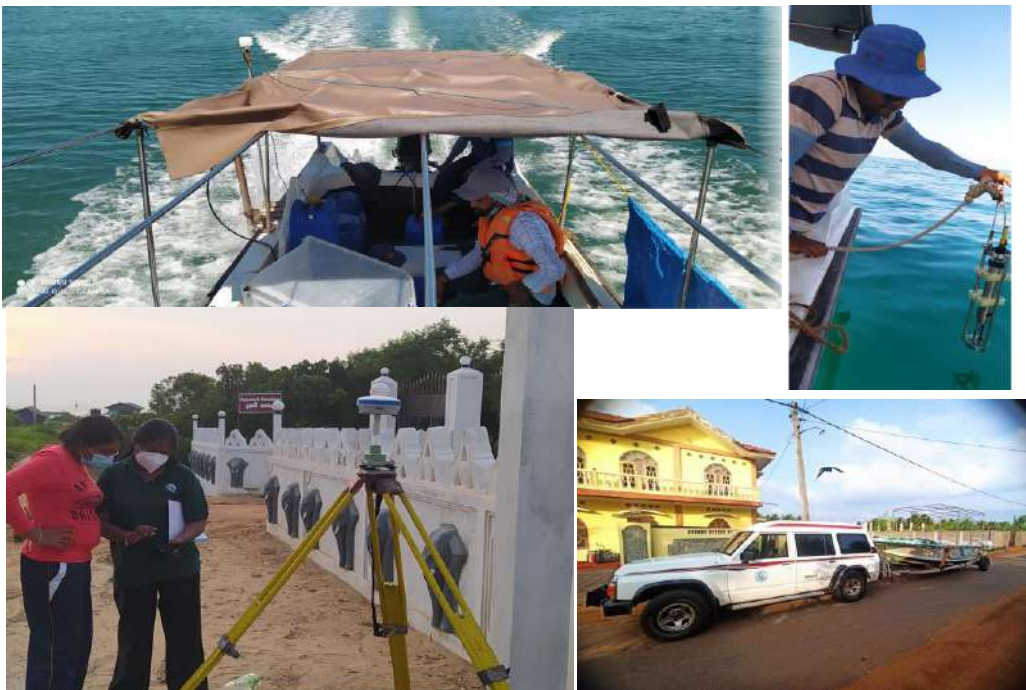
ඉන්දියන් සාගරයේ කේන්ද්‍රීය ස්ථානයක පිහිටා ඇති දූපත් රාජ්‍යයක් වීම නිසා නිල් ආර්ථික උපාය මාර්ගයක් අනුගමනය කිරීම ශ්‍රී ලංකාවට අනිවාර්ය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ජල විද්‍යා කාර්යාලය මුහුදේ ආරක්ෂාව වැඩිදියුණු කිරීම, සමුද්‍ර පරිසරයේ ආරක්ෂාව වැඩි කිරීම සහ වඩාත් කාර්යක්ෂම සහ ආරක්ෂිත සමුද්‍රීය ප්‍රවාහනය සඳහා ප්‍රමුඛ ජාතික සංවර්ධනය ප්‍රවර්ධනය කරයි. නාවික සිතියම් තිබීම නාවික ගමනාගමනයේ ආරක්ෂාව සහ සාගර සම්පත් සාමකාමී සහ තිරසාර භාවිතය ප්‍රවර්ධනය කරයි.

6.2 විදුලිබල මණ්ඩලය සඳහා සිලාවතුර නානමිතික සමීක්ෂණය

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (CEB) මුල්ලිකුල ප්‍රදේශයේ සුළං බලාගාරයක් තැනීම, කුළුණු ඉදිකිරීම සඳහා සුදුසු ස්ථානය හඳුනා ගැනීම සඳහා වන අවශ්‍යතා සඳහා සුළං ටර්බයින් කොටස් ප්‍රවාහනය කිරීමට බාඪ් ප්‍රවාහනය පහසු කිරීම සඳහා අවම වශයෙන් මීටර 5 ක ගැඹුර මුහුදේ ඇළ මාර්ග හඳුනා ගැනීම

අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ අවසාන නානමිතික සිතියම්.

සිලාවතුරේ ක්ෂේත්‍ර ඡායාරූප

6.3 MV X-Press පර්ල් නැව ගිනිගැනීමේ සිද්ධිය සඳහා පැති ස්කෑන් සෝනාර් සමීක්ෂණය

MV X-Press පර්ල් නෞකාව කොළඹ වරායේ සිට නාවික සැතපුම් 9.5 ක් පමණ දුරින් ගිලී ඇති අතර එහි අන්තරායකර රසායන ද්‍රව්‍ය, රූපලාවන්‍ය ද්‍රව්‍ය සහ ඇලුමිනියම් නිෂ්පාදන සඳහා අමුද්‍රව්‍ය සහ බංකර් තෙල් ටොන් 300 ක් රැගෙන යමින් තිබුණි. නෞකාව ගිලී යාමත් සමඟ එම රසායන ද්‍රව්‍ය මුදා හැරීම සාගරයට සහ වෙරළාසන්න පරිසර පද්ධතියට දැඩි අවදානමක් ඇති කරයි. සෘජු බලපෑමට ලක්වන ප්‍රදේශ වන්නේ බටහිර වෙරළේ වරායන් වන අතර වෙරළාසන්න මසුන් ඇල්ලීම සහ කළු මසුන් ඇල්ලීම සහ ධීවරයින් දහස් ගණනකට සිය ජීවනෝපාය අහිමි වී ඇත.

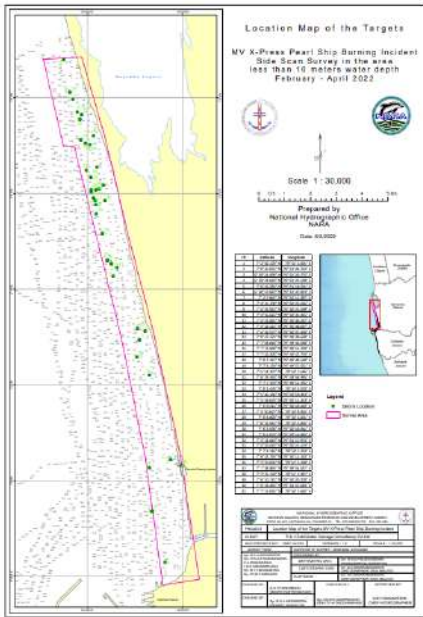
තවද, ශ්‍රී ලංකාව, දකුණු ආසියාව, ඇත පෙරදිග, යුරෝපය සහ ඇමරිකා මහාද්වීප වෙත ප්‍රධාන නැව් මාර්ගවල සන්ධිස්ථානයක උපායමාර්ගිකව පිහිටා ඇති අතර, රට නැව් මාර්ග සඳහා පහසු වරායක් බවට පත් කරයි. එබැවින් ආරක්ෂිත නාවික ගමනාගමනයට පහසුකම් සැලසීම සඳහා සිද්ධිය පාදක කර ගනිමින් සුන්වූත් සෙවීම සඳහා කොළඹ සිට පානදුර ප්‍රදේශය දක්වා වෙරළ තීරය ආවරණය කරමින් පැති ස්කෑන් සෝනාර් යන්ත්‍රය සිදු කරන ලදී. විසිරී ඇති සුන්වූත් ව්‍යාප්තිය සිතියම්ගත කර ඇති අතර සුන්වූත් ඉවත් කරනු ලබන ඉලක්කගත ස්ථාන 300කට වඩා හඳුනාගෙන ඇත.

MV X-Press Pearl නෞකාව ගිනි ගැනීම

MV Xpress Pearl නෞකාවේ සුන්වූත් සෙවීම සඳහා පැති ස්කෑන් සෝනාර් සමීක්ෂණය

විසිරී ඇති සුන්බුන් ව්‍යාප්තිය සිතියම

6.4 ලන්දේසි ඇල සඳහා සමීක්ෂණය

පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ පුත්තලම සහ මුන්දලම කලපුවේ ඉස්සන් වගාව සඳහා ලන්දේසි ඇලේ ජලය යොදා ගනී. ඕලන්ද ඇලේ වැලි තැන්පත් වී ඇති බැවින් ඒවා ඉවත් කිරීම සඳහා කැණීම අවශ්‍ය වන අතර NAQDA සඳහා හරස්කඩ සහ දික්කඩ සමීක්ෂණය සිදු කර ඇත.

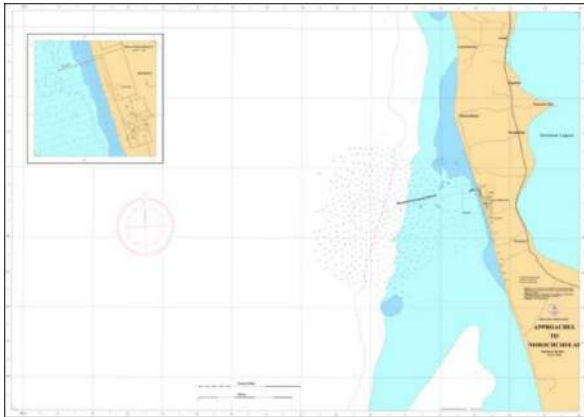

ක්ෂේත්‍ර රාජකාරි - ලන්දේසි ඇල

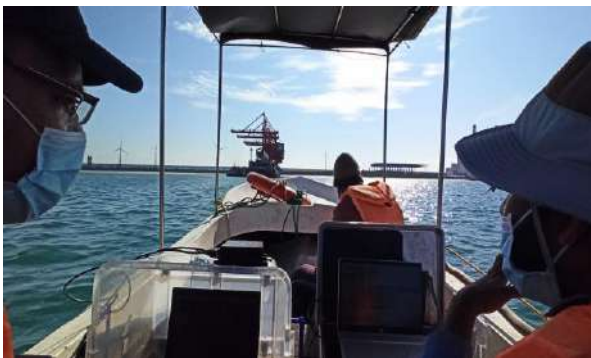
6.5 නානමිතික සමීක්ෂණය නොරොච්චෝල

ගල් අඟුරු බලාගාරවලින් නිපදවන බලශක්තිය අනෙකුත් බලශක්ති ප්‍රභවයන්ට වඩා ලාභදායී සහ දැරිය හැකි මිලකට. නොරොච්චෝලේ බලාගාරය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් ලබන ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයේ දියුණුවට අත්‍යවශ්‍ය වන අතර ජාතික ආර්ථිකයට සැලකිය යුතු ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කරයි. 2011 දී, නොරොච්චෝලේ බලාගාරය දක්වා ගල් අඟුරු ප්‍රවාහනය සඳහා නිර්දේශිත බාර්ජ නාලිකාව හඳුනාගෙන “නොරොච්චෝලේ වෙත ප්‍රවේශය” යන නාවික සිතියම් නිෂ්පාදනය කරන ලදී. එම

සිතියම් යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබා දී ඇති අතර පුත්තලම වරායේ නාවික සිතියම් පුත්තලම වරායේ වරාය සීමාවන් ඇතුළුව නිෂ්පාදනය කෙරේ. මේ සඳහා දත්ත සැකසීම සහ සිතියම්ගත කිරීම සිදු වෙමින් පවතී.

“නොරොච්චෝලේ වෙත ප්‍රවේශය” යන නාවික සිතියම්

ක්ෂේත්‍ර රාජකාරි - නොරොච්චෝලේ ගල් අඟුරු බලාගාරය

6.6 උතුරු පළාතේ මුහුදු කුඩැල්ලන් අපනයන ගම්මානය සඳහා යාපනය අර්ධද්වීපයේ ප්‍රදේශ සිතියම්ගත කිරීම

විදේශ වෙළෙඳපොළ සඳහා තිරසාර මුහුදු කුඩැල්ලන් වගාවන් දිරිමත් කිරීමට යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ වගා කලාප පිහිටුවීම සඳහා මුහුදු බිම් මායිම් සලකුණු කිරීම සිදු කරමින් පවතී. මෙම සිතියම් ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරිය (NAQDA) මඟින් උතුරු පළාතේ ඇති කරනු ලැබූ මුහුදු කුඩැල්ලන් අපනයන ගම්මාන සඳහා යොදා ගැනේ.

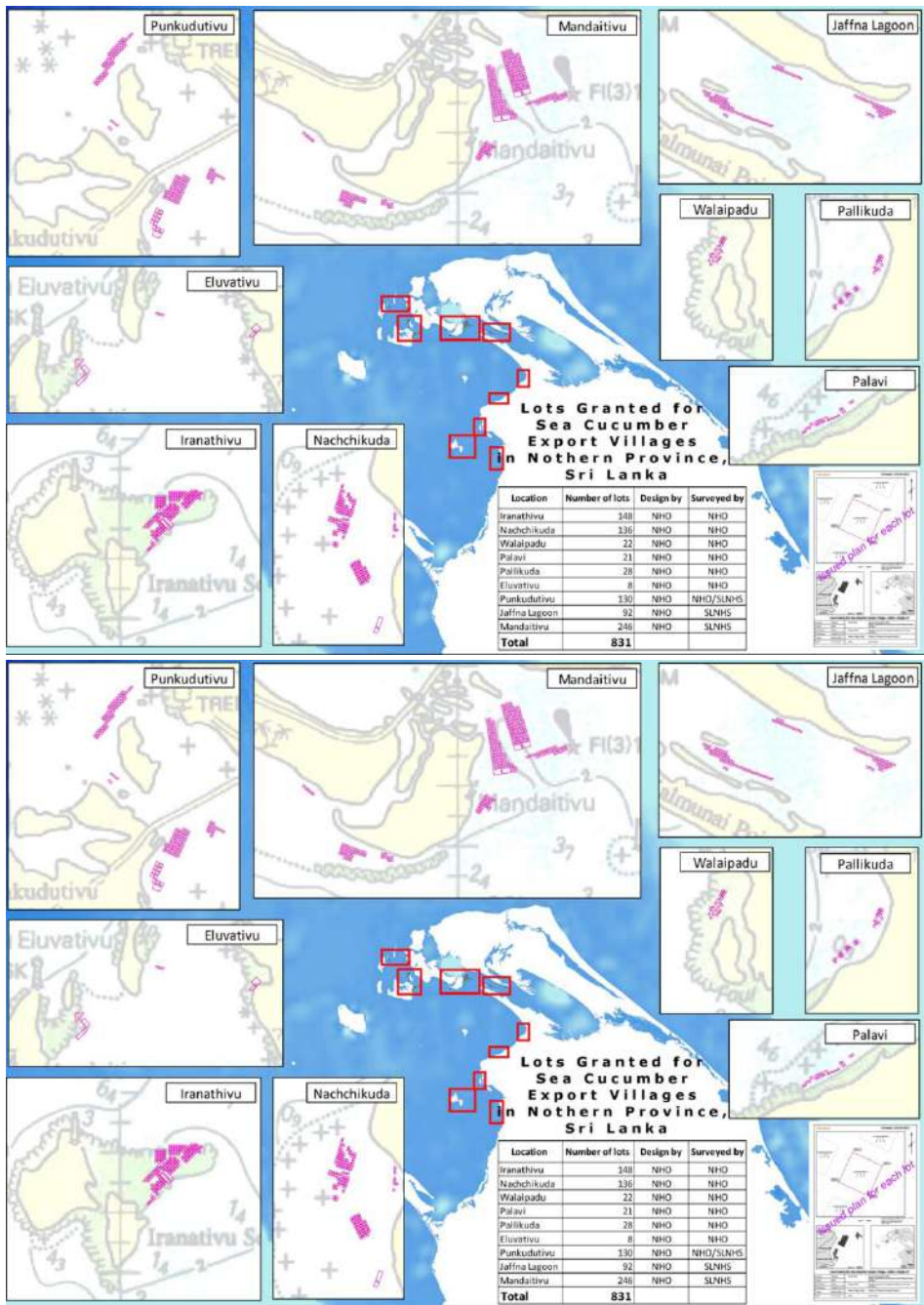
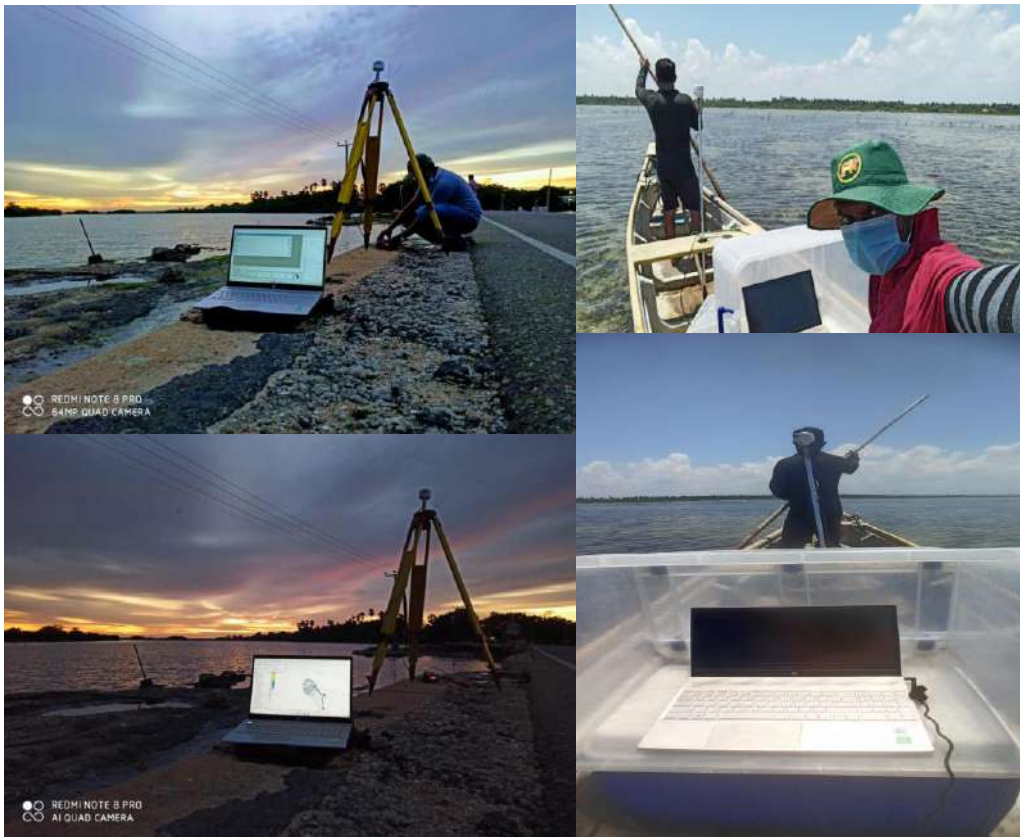

Figure 1 Map of the Sea Cucumber export village in Northern Province

6.7 ආරුගම්බේ කලපුවේ කලපු සමීක්ෂණය

ආරුගම්බේ කලපුවේ මිරිදිය ධීවරයින්ගේ අවශ්‍යතා අනුව කලපුවේ පරිමාව වැඩි කිරීමෙන් ජල පෝෂක ප්‍රමාණය වැඩි කිරීමට කැණීම් සිදු කිරීමට නානමිතික සමීක්ෂණය සිදු කර ඇත.

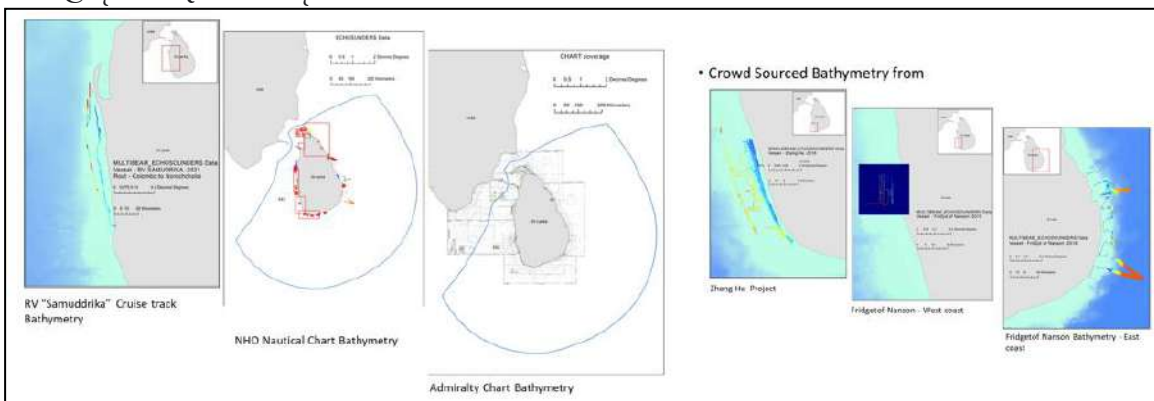

ක්ෂේත්‍ර රාජකාරි - ආරුගම්බේ

6.8 Oceans GEBCO/Nippon පදනමේ 2030 ගෝලීය සිතියම්කරණ ව්‍යාපෘතියට සමගාමීව සාමාන්‍ය මුහුදු පතුලේ නෘත්මික සිතියම් Crowd sourced Bathymetry සඳහා දත්ත එකතුව සහ මාර්ගගත දත්ත සැකසුම් ඒකකය පිහිටුවීම.

මෙම ව්‍යාපෘතියේ පරමාර්ථ වන්නේ පර්යේෂණ යාත්‍රා, වාණිජ නැව්, ධීවර යාත්‍රා සහ වන්දිකා ව්‍යුත්පන්න, නෘත්මික දත්ත එක්රැස් කිරීම සහ පාර-දත්ත තොරතුරු සහිත නෘත්මික දත්ත පදනමක් නිර්මාණය කිරීමයි. අනාගත සාගර පාදක ව්‍යාපෘතීන් සඳහා අවශ්‍ය රට වටා දත්ත ආවරණය වැඩි කිරීම සහ එමගින් අපගේ EEZ කලාපයේ මුහුදු පත්ලේ රූප ස්වභාවයන් හඳුනා ගැනීමයි.

ඩිජිටල් දත්ත සැකසීම සඳහා ස්ථාපිත ඒකකය

GIS දත්ත පද්ධතිය

7. සාගර විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනය

7.1 ධුනා මත්ස්‍ය බිම් පිළිබඳ පුරෝකථනය සහ ධීවර තොරතුරු සේවාව

කහවරල් ධුනා ධීවර බිම් පිළිබඳ පුරෝකථනයන් සතියකට තුන් වතාවක් නිකුත්කර ඇත. සමස්තයක් වශයෙන්, ජූලි මස අවසානය දක්වා ඊමේල්, ෆේස්බුක්, දුරකථන සහ වට්ස්ඇප් හරහා මහ මුහුදේ ධීවරයින් වෙත බුලටින් **77**කින් **76**ක් බෙදා හරින ලදී. ධීවර වරායන් කිහිපයක දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සහ ධීවර දත්ත රැස්කිරීම් සිදු කරන ලද අතර, **2022** වර්ෂය තුළ ධීවරයින් සංඛ්‍යාව සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වී ඇත.

බල මත්ස්‍යයින් සඳහා ධීවර බිම් පුරෝකථන සිදු කිරීම **2022** මැයි මාසයේ සිට ආරම්භකරන ලදී. මෙම පුරෝකථනයන් නිකුත් කළ දින සිට දින පහක් දක්වා, බලයන් ගැවසිය හැකි ස්ථාන සොයා ගැනීම සඳහා භාවිතා කළ හැක. මෙම පුරෝකථන නිර්මාණය සඳහා වන්දිකා මඟින් ලබා ගන්නා සාගර විද්‍යාත්මක සහ ධීවර දත්ත භාවිතා කරයි. මෙම පුරෝකථනයන් හේතුවෙන් කරමල් දැල් ධීවරයින්ට වරායෙන් පිටවීමට පෙර දැල් සකස් කර ගැනීමට සහාය වේ. මාර්ගගතව සහ ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලබාගත් ලොග් පොත් හරහා ධීවර දත්ත රැස් කිරීම සඳහා නව දත්ත එකතුවක් සකස් කරන ලදී. ඇස්ගෙඩි කෙලවල්ලන් සඳහා ධීවර බිම් පුරෝකථනයන් මේ වසරේ අවසාන කාර්තුවේදී දියත් කෙරේ.

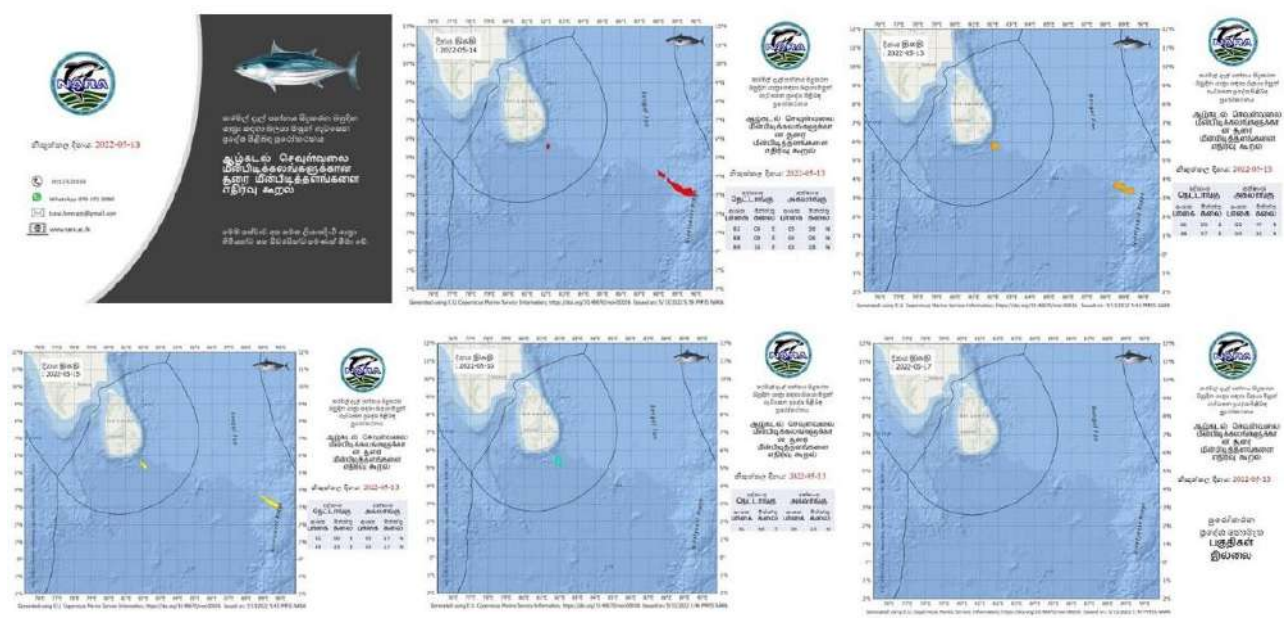

Figure 2A sample of five days forecast for potential skipjack tuna fishing

7.2 මුහුදු මට්ටම් නිරීක්ෂණ පද්ධතිය සහ සාගර දත්ත එකතුව පවත්වා ගෙන යාම.

ත්‍රිකුණාමලය, කොළඹ සහ මිරිස්ස පිහිටුවා ඇති මුහුදු මට්ටම් නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන වලින් මුහුදු මට්ටම් වෙනස්වීම් සහ ස්ථාන වල ස්ථිර කාලගුණ විද්‍යා හා ජල විද්‍යාත්මක දත්ත රැස් කිරීම සහ සම්ප්‍රේෂණය සිදුකරමින් පවතී. ජෛවරාමුවේ නව කාලගුණ විද්‍යා හා ජල විද්‍යා නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපිත කර ඇති අතර මෙම මධ්‍යස්ථානය මුහුදු මට්ටම, වායුගෝලීය උෂ්ණත්වය, පීඩනය, ආර්ද්‍රතාවය, සුළං දිශාව සහ වේග සංවේදක සවි කර ඇත. කිරින්ද මුහුදු මට්ටම් නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයේ රේඩාර් සංවේදකයක් සවිකර යථා තත්ත්වයට පත් කර ඇත.

පේදුරුතුඩුවේ නව කාලගුණ විද්‍යා හා ජල විද්‍යා නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයක්

කිරින්ද මුහුදු මට්ටම් නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයේ

7.3 නිරිතදිග මහාද්වීපික තටකයේ භූ විද්‍යාත්මක හා භූ භෞතික පරීක්ෂණ

7.4 (1) නිරිතදිග මහාද්වීපික තටකයේ අක්වෙරළ වැලි පරීක්ෂණ.

ඉදිකිරීම් කර්මාන්තය සඳහා අක්වෙරළ වැලි ගවේෂණ කටයුතු අම්බලන්ගොඩ සහ වැලිගමට ඔබ්බෙන් සිදු කෙරේ.

අම්බලන්ගොඩට ඔබ්බෙන් වූ මහාද්වීපික තටකයේ වර්ග කි.මී. 45ක සමීක්ෂණය කරන ලදී. වැලි නිධියේ සංඝනම මීටර් 0.5 සිට 2 දක්වා වෙනස් වේ. බ්‍රිතාන්‍ය සම්මත සීමාවන්ට අනුව එම වැලි ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා යෝග්‍ය වේ. මෙම නිධිය දකුණු පළාතේ අවශ්‍යතාවය සපුරාලීම සඳහා භාවිතා කළ හැක. වැලිගමට ඔබ්බෙන් පවතින වැලි නිධි සඳහා ගවේෂණයන් සිදු වෙමින් පවතී.

7.4 (2) ශ්‍රී ලංකාවේ බටහිර වෙරළ තීරයේ වෙරළ පැතිකඩ, අවසාදිත ලක්ෂණ සහ තරංග ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනය.

වැලි වල විශාලත්වය (grain size), වෙරළ බෑවුම (beach slope) සහ රළ (wave) අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවය තක්සේරු කිරීම සඳහා බටහිර වෙරළ තීරයේ වෙරළ අවසාදිත සාතුමය වශයෙන් නියැදිම (මාර්තු 2022) අඛණ්ඩව සිදු කෙරේ. SWAN නමැති තරංග පරිවර්තන ආකෘතිය භාවිතයෙන් මීටර් 15 ගැඹුරු මුහුදේ තරංග බලය (kW/m) කෙසේද යන්න තීරණය කරන ලදී. මෙම ප්‍රතිඵල ගිම්හාන සාතුවේ සිදු කරන ලද සමීක්ෂණ සමඟ සසඳන ලදී (2021 ඔක්තෝම්බර් මාසයේදී පවත්වන ලද). ගිම්හානයේදී වෙරළ බෑවුම (beach slope) පටු සහ බෑවුම් සහිත වේ. ශීත - ගිම්හාන පැතිකඩ (winter-summer profile) මගින් බේරුවල - කොළඹ (S12) සහ කොළඹ - හලාවත (S34) අතර වෙරළ තීරයේ (sediment properties) අවසාදිත ගුණාංගවල සැලකිය යුතු වෙනසක් පෙන්නුම් කරයි. බේරුවල - කොළඹට ඔබ්බෙන් ඇති අවසාදිතයන්ගේ විශාලත්වය (grain size) කොළඹ - හලාවත අවසාදිතයන්ගේ විශාලත්වයට (grain size) වඩා වැඩිය. අවසාදිතයන්ගේ විශාලත්ව (grain size) ව්‍යාප්තිය, බටහිර වෙරළට ඔබ්බෙන් ඇති තරංග ශක්තියේ අවකාශීය විචලනයට (spatial variation of wave energy) සෘජුවම සම්බන්ධ වේ.

7.5 ශ්‍රී ලංකාව වටා සාගර ධාරාව සහ අනෙකුත් පරාමිතීන්හි සාතුමය විචල්‍යතාවය

නාරා ආයතනයේ සමුද්‍රිකා නෞකාව භාවිතා කරමින් ඊසාන දිග මෝසම් කාලය, පළමු අන්තර් මෝසම් කාලය සහ නිරිත දිග මෝසම් කාලවලදී , කල්පිටිය (Bar Reef), කොළඹ සහ මීගමුවෙන් ඔබ්බෙන් වූ අක්වෙරළේ (Offshore) සාගර ගවේෂණ සිදු කරන ලදී. මීටර් 20 ක ගැඹුරේ සිට මුහුදු මතුපිටට සාගර පරාමිතීන්හි සාතුමය විචල්‍යතාවයන් පිළිබඳ ගවේෂණ කරන ලදී. ඉහළ පෝෂක සාන්ද්‍රණය (nutrient

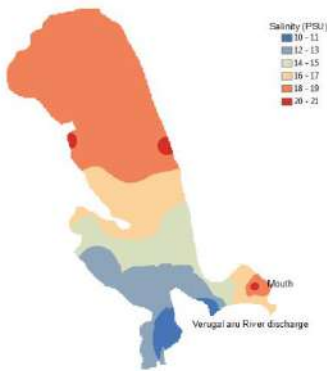
concentrations) හේතුවෙන් ඉහළ ගබ්බොප්ලැක්ටන් බහුලත්වයක් (Higher phytoplankton abundance) පළමු අන්තර් මෝසම් කාලය තුළ දක්නට ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාව අවට ජලයේ ක්ෂුද්‍ර ජලාස්ථික් ඇතිවීමේ ප්‍රවණතාවය (ක්ෂුද්‍ර ජලාස්ථික් යනු පරාසය: 0.33 - 5 mm අතර ජලාස්ථික් අංශු වේ) සහ මීටරයට අංශු 0.2 සිට සහ මීටරයට අංශු 350 දක්වා උච්චාවචනය වන අතර, වෙරළබඩ ජලය විවෘත මුහුදට (open seas) සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ලෙස දූෂිත වේ. අනෙකුත් කාලවලට සාපේක්ෂව නිරිතදිග මෝසම් සමයේදී බටහිර වෙරළ තීරයේ ඉහළ පරිසර දූෂණයක් වාර්තා වූ අතර, බටහිර ප්‍රදේශයේ මුහුදු ජලය රටේ සෙසු ප්‍රදේශවලට සාපේක්ෂව දූෂිතව පවතී. නිරිතදිග මෝසම් කාලය තුළ මුහුදු ජල තීරයේ ක්ෂුද්‍ර ජලාස්ථික් ප්‍රමාණය වැඩි වීම නිරීක්ෂණය විය. මීට අමතරව PET, HDPE, PS වැනි බහු අවයවික වර්ග බහුලව දක්නට ලැබුණි. බටහිර වෙරළ තීරයේ සැලකිය යුතු ලෙස දූෂණයට දායක වන කෘතිම රබර් සහ කාර්මික බහු අවයවක කිහිපයක් සොයා ගන්නා ලදී.

ලංකාපටුන කලපුවේ ජල විද්‍යාව සහ ජල සංසරණය

ලංකාපටුන කලපුවේ ජල විද්‍යාව (Hydrology) සහ ජලගතික (hydrodynamic) අධ්‍යයන කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කෙරේ. කලපුවේ ලවණතාව 10 PSU සිට 20 PSU දක්වා වෙනස්වන අතර, කලපුවේ උතුරු හා දකුණු පැත්තේ පිළිවෙලින් ලවණතාවයේ ඉහළ සහ පහළ අගයන් වාර්තා වේ. විවෘත මුහුද (open sea), කලපු මුඛය (lagoon mouth) සහ කලපුවේ මුදුන (head of the lagoon) යන ස්ථාන වල උදම් විස්තාරය (Tidal amplitude) පිළිවෙලින් 60 cm, 14 cm සහ 6cm අගයන් වේ.

ඊසාන දිග මෝසම් කාලය තුළ කලපුවේ; කලපුවේ සිට මුහුද දෙසට ගමන් කරන ප්‍රවාහය (ebb ධාරා) සහ මුහුදේ සිට කලපුව දෙසට ගමන් කරන ප්‍රවාහය (flood ධාරා) පිළිවෙලින් තත්පරයට සහමීටර් 55.6 සහ 29.7 කි. පළමු අන්තර් මෝසම් කාලය තුළ කලපුවේ; ebb ධාරා සහ flood ධාරා පිළිවෙලින් තත්පරයට සහමීටර් 66.1 සහ 71.1 කි. මෙහි නිරිතදිග සහ පළමු අන්තර් මෝසම් කාලය තුළ පිළිවෙලින් සාමාන්‍ය ජලය මුහුදු සමග හුවමාරු නොවී පවතින කාලය දින 4.6 සිට 14.3 දක්වා වෙනස් විය.

පළමු අන්තර් මෝසම් සමයේදී (මාර්තු) ලංකාපටුන කලපුවේ ලවණතාව බෙදා හැරීම

8 සමාජ ආර්ථික හා අලෙවි පර්යේෂණ අධ්‍යයන

8.1 ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදු කුඩැල්ලන් සහ ආහාරයට ගත හැකි බෙල්ලන් පිළිබඳ අගය දාම විශ්ලේෂණය

ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ විනිමය ඉපැයීම් ඉහළ නැංවීමට හැකි සංවර්ධන උපාය මාර්ග යෝජනා කිරීම අරමුණු කරගනිමින් මන්නාරම සහ කල්පිටිය ප්‍රදේශවල මුහුදු කුඩැල්ලන් සහ ආහාරයට ගතහැකි බෙල්ලන් වල වටිනාකම් දාමයන් අධ්‍යයනය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් සිදු කෙරේ. අධ්‍යයනයෙන් හෙළි වූයේ විවිධත්වය අනුව අගය එකතු කිරීම වෙනස් වූ අතර එම ක්‍රියාවලිය ප්‍රධාන වශයෙන් අතරමැදියන් විසින් සිදු කරන බවයි. දඹල අට්ටයා (*Stichopus chloronatus*) සහ සානි අට්ටයා (*Stichopus hermanni*) වැඩි වටිනාකමක් ඇති විශේෂ වන අතර බහුලව දක්නට ලැබෙන බව අධ්‍යයනයෙන් වැඩිදුරටත් අනාවරණය විය.

ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට පවතින ආහාරයට ගතහැකි බෙල්ලන්ගේ වටිනාකම් දාමය නොදියුණු බවත් ගොවීන්/එකතු කරන්නන්, අතරමැදියන් සහ අපනයනකරුවන්/සංචාරක හෝටල් වලින් සමන්විත බවත් අධ්‍යයනයෙන් සොයා ගන්නා ලදී. බෙල්ලන් සඳහා දේශීය වෙළඳපොළේ ඉතා අඩු ඉල්ලුමක් පැවති නමුත් විදේශීය ජාතිකයින්ගේ ඉහළ මනාපය හේතුවෙන් හෝටල් සහ ආපනශාලා වල ඉහළ අගයක් පෙන්නුම් කළේය. වටිනාකම් දාම ක්‍රියාකාරීන් අතර වෙළඳපල සම්බන්ධතා සහ වෙළඳපල තොරතුරු ශක්තිමත් කිරීම මගින් ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ ආහාරයට ගත හැකි බෙල්ලන් සහ මුහුදු කුඩැල්ලන් සඳහා ඇති ඉල්ලුම වැඩි කළ හැකි බව වැඩිදුරටත් සොයා ගන්නා ලදී.

05

ලංකා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව (CFHC)

දැක්ම

දේශීය ධීවර ප්‍රජාවගේ අභිලාෂයන් ඉටුකිරීම සඳහා ධීවර කර්මාන්තයේ මූලික සම්පත් දායකයා බවට පත්වන අතරම, කලාපීය සමුද්‍ර ව්‍යවසායේ ප්‍රමුඛතම පහසුකම් සපයන්නා බවට පත්වීම

මෙහෙවර

ධීවර ප්‍රජාවට සියලු නවීන පහසුකම් සැපයීම සඳහා යටිතල පහසුකම් සඳහා සහය වීමත් සමඟ උසස් තත්ත්වයේ ධීවර වරාය ආශ්‍රිත සේවාවන් සැපයීම සහ වාණිජමය වශයෙන් ශක්‍ය ව්‍යාපාර හරහා වරායන් වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් ස්වයං තිරසාරභාවය ළඟා කර ගැනීම.

කාර්යභාරය

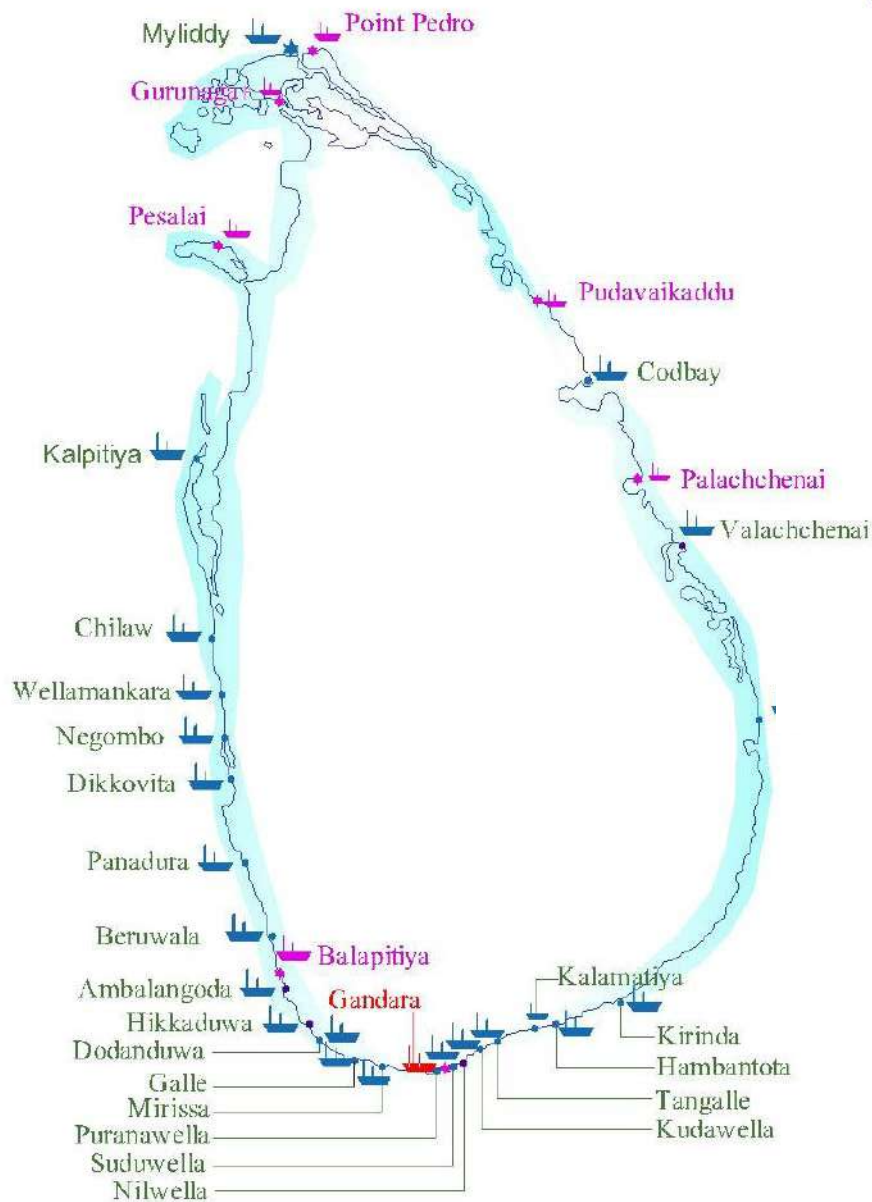
- ධීවර වරායන්, නැංගුරම් පොළවල්, සමුද්‍ර ව්‍යුහයන් සහ අනෙකුත් වෙරළ පහසුකම් සැලසුම් කිරීම, සැකැස්ම සහ ඉදිකිරීම්,
- ධීවර වරායන්, නැංගුරම් පොළවල්, සමුද්‍ර ව්‍යුහයන් සහ අනෙකුත් වෙරළ පහසුකම් ඇති කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, පාලනය සහ නඩත්තු කිරීම.
- ධීවර වරායන්, නැංගුරම් පොළවල් සහ අනෙකුත් වෙරළ පහසුකම් කළමනාකරණය කිරීම.
- ධීවර යාත්‍රා සඳහා අලුත්වැඩියා සහ නඩත්තු පහසුකම් සැපයීම.
- ශීත කාමර, අයිස් නිෂ්පාදනාගාර සහ අනෙකුත් ශීතකරණ පහසුකම් ස්ථාපිත කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම.
- ධීවර කර්මාන්තයේ සහ ධීවරයින්ගේ කාර්යයන් සඳහා ජලය, ඉන්ධන, ලිහිසි තෙල්, විදුලිය, අයිස්, ශීත කාමර පහසුකම් සහ වෙනත් ඕනෑම සේවා සහ ඊට අනුබද්ධ වෙනත් සේවාවන් සැපයීම.
- ධීවර අමාත්‍යාංශය තුළ ඇති ධීවර වරායන්, නැංගුරම් පොළවල්, සමුද්‍ර ව්‍යුහයන් සහ අනෙකුත් සංවිධානවලට ආරක්ෂාව සැපයීම.
- ජලජ සම්පත්, සහ ඒ සඳහා අයකිරීම්, ගාස්තු සහ වෙනත් ගෙවීම් අයකර ගැනීම.
- ශ්‍රී ලංකාවේ සුවිශේෂී ආර්ථික කලාපයේ (EEZ) අධීක්ෂණය, පාලනය, නිරීක්ෂණය.

FISHERY HARBOURS IN SRI LANKA

Legend -

Fishery Harbours

- Existing
- Under Construction
- Proposed

ලංකා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව (CFHC) - මූල්‍යකරණය (Financing)
2022 ජූනි 30 වන දින දක්වා

ප්‍රදාන	2022 වසර සඳහා ඉල්ලුම් කරන ලද ප්‍රතිපාදන (රු. මිලිය.)	අනුමත ප්‍රතිපාදන (රු. මිලිය.)	නිකුත්කර ඇති සම්පූර්ණ අරමුදල් ප්‍රමාණය 2022.06.30 දක්වා (රු. මිලිය.)
පුනරාවර්තන ප්‍රදාන	752.882	500	246
ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන	728.400	50	18

ලංකා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව (CFHC) - මූල්‍යකරණය (Financing) 2022 ජූනි 30 වන දින දක්වා

ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන

අනුමත ප්‍රතිපාදන පහත පරිදි බෙදා ඇත.

ප්‍රදාන	අනුමත ප්‍රතිපාදන 2022 ජනවාරි - දෙසැම්බර් (රු. මිලිය.)	සිවිල් (රු. මිලිය.)	යාන්ත්‍රික. (රු. මිලිය.)
ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන	50	25	25

**ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන - සිවිල්
(ප්‍රතිපාදන - රු.මිලියන 100)**

ලංකා ඩිවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව යටතේ ලබා දී ඇති ප්‍රතිපාදන භාවිතා කරමින් 2022 ජූනි 30 දක්වා සිවිල් ඉංජිනේරු කටයුතුවල ප්‍රගති සමාලෝචනය.

උප ව්‍යාපෘති / ක්‍රියාකාරකම්	වෙන් කිරීම (රු.මි)		පරිභෝජනය 2022 ජූනි 30 වන දිනට	මූල්‍ය ප්‍රගතිය (%)	භෞතික ප්‍රගතිය (%)	ප්‍රතිදානය (output)	අමතර කරුණු ගැටළු /
1.1 සියලුම වරායන් සඳහා හයිඩ්‍රොග්‍රැෆික් සමීක්ෂණ අධීක්ෂණ කටයුතු(CAHS)	1	T	0.75	75%	75%		ප්‍රමාණවත් අරමුදල් නොමැති වීම
		P	0.36	36%	36%		
2.1 පවතින ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම (CARB)	9	T	9.0	100%	100%		ප්‍රමාණවත් අරමුදල් නොමැති වීම
		P	1.18	13%	13%		
3.1 වහල අලුත්වැඩියා කටයුතු- ප්‍රධාන කාර්යාලය සහ ඩිවර වරායන් (CAR)	3	T	3.0	100%	100%		ප්‍රමාණවත් අරමුදල් නොමැති වීම
		P	0.27	0.09%	0.09%		
4.1 සනීපාරක්ෂක පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම (CASF)	2	T	2.0	100%	100%		ප්‍රමාණවත් අරමුදල් නොමැති වීම
		P	2.75	137%	137%		
5.1 පවතින සනීපාරක්ෂක පහසුකම් වර්ධනය කිරීම (CHOSF)	3	T	3.0	100%	100%		ප්‍රමාණවත් අරමුදල් නොමැති වීම
		P	0.04	1.33%	1.33%		
6.1 ප්‍රාදේශීය ප්‍රසම්පාදන කමිටුවේ කටයුතු (CARPC)	7	T	5.25	75%	75%		ප්‍රමාණවත් අරමුදල් නොමැති වීම
		P	3.12	59%	59%		
7.1(අතිරේක) ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් කර නොමැති අයවැය කේත සඳහා කරන ලද ගෙවීම් (CABQ)(CAPW) (CAIR)		T					ප්‍රමාණවත් අරමුදල් නොමැති වීම
		P	2.30				
සමස්තය	25.0	T	23.0	92%	92%		
		p	10.02	40%	40%		

T - ඉලක්කය

P - ප්‍රගතිය

ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන - යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු

(ප්‍රතිපාදන රු.මිලියන 25)

ලංකා ධීවර වරාය සංස්ථාව යටතේ ලබා දී ඇති ප්‍රතිපාදන භාවිතා කරමින් 2022 ජූනි 30 දක්වා යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු කටයුතුවල ප්‍රගති සමාලෝචනය.

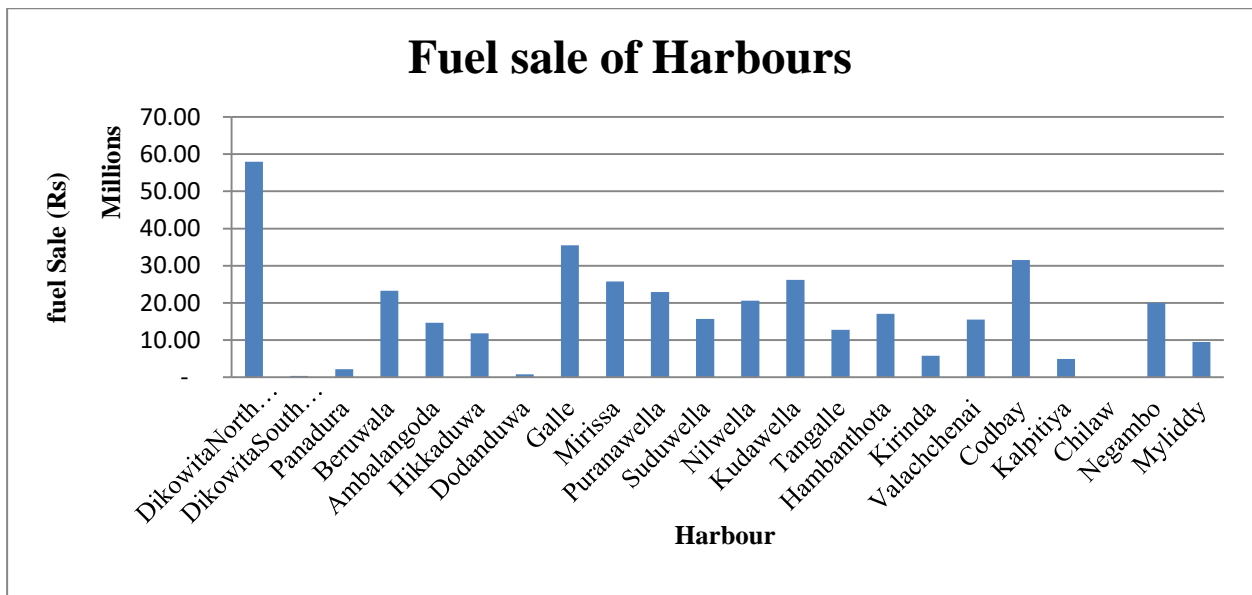
අංකය	යෝජිත ක්‍රියාකාරකම්	ප්‍රතිපාදන (රු. මිලි)	එකතුව
1	අඛණ්ඩ ඉන්ධන සැපයීම සඳහා සියලුම වරායන්හි ඉන්ධන බෙදා හැරීමේ ඒකක අළුත්වැඩියා කිරීම	1	201,550.00
2	ට්‍රැක්ටර්, ට්‍රේලර් සහ ජනක යන්ත්‍රවල සේවය සහ නඩත්තුව	1	170,230.60
3	සියලුම වරායන්හි යන්ත්‍රෝපකරණ අලුත්වැඩියා කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම (නැව් මාර්ග, සෝපාන සහ අයිස් නිෂ්පාදනාගාර)	1	100,000.00
4	සියලුම වරායන්හි යන්ත්‍රෝපකරණ අලුත්වැඩියා කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම (ජංගම දොඹකර)	4	4,864,706.60
5	මිලදීගැනීම, නඩත්තු, අලුත්වැඩියා සහ පොදු වියදම් - සලසුරකිදුර හා නිල්දියවර cutter suction dredgers	3	732,500.00
6	මිලදීගැනීම, නඩත්තු, අලුත්වැඩියා සහ පොදු වියදම් - සයුර හා රුහුණුපුතා grab hopper dredger	3	401,296.00
7	සියලුම වරායන් හි හැරීම් කටයුතු (කැණීම් යන්ත්‍ර ඉන්ධන, යාත්‍රා රක්ෂණ ගාස්තු ආදිය)	3	-
8	සියලුම වරායන්හි බිකොන් (beacon) ලාම්පු මිලදී ගැනීම සහ බිකොන් (beacon) ලාම්පු සහ බෝයාවන් අලුත්වැඩියා කිරීම	1	2,001,800.00
9	සියලුම වරායන් සඳහා Fenders, චේන්, ඩී-විලංගු (D-Shackle) , අයි බෝල්ට් (I Bolts), ටයර් ප්‍රතිසංස්කරණය	1	-
10	සියලුම වරායන් සඳහා වැඩබිම් අයිතම සහ අනෙකුත් අවශ්‍ය උපකරණ (වැද්දුම්, වායු සම්පීඩක, යාන්ත්‍රික මෙවලම්, විදිම් යන්ත්‍ර ආදිය සහ වානේ කරත්ත නිෂ්පාදන ආදිය) ප්‍රසම්පාදනය	1	30,000.00
11	සියලුම වරායන්හි විදුලි කටයුතු ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම	0.5	3,162,757.48
12	ප්‍රධාන කාර්යාලය සහ සියලුම වරායන් සඳහා සන්නිවේදන පද්ධති වැඩිදියුණු කිරීම	0.5	-
13	සියලුම වරායන්හි ගිනි නිවන උපකරණ මිලදී ගැනීම සහ නැවත පිරවීම	0.5	-
14	ප්‍රධාන කාර්යාලයේ සහ සියලුම වරායන්හි ස්ථාවර වත්කම් (fixed Assets) මිලදී ගැනීම	0.5	1,051,415.00
15	ප්‍රධාන කාර්යාලයේ සියලුම සැහැල්ලු වාහන සහ බස් රථ අලුත්වැඩියා කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම	3	778,971.80
16	උපදේශන සේවාව	1	-
17	ඉතිරි වැඩ (යාන්ත්‍රික) - 2021		19,171,038.81
		25	32,666,266.29

සාරාංශය

	2022 රු.මි	වියදම		
		පළමු කාර්තුව	දෙවන කාර්තුව	2022.06.30 දක්වා
සිවිල්	25	-	10,874,425.24	10,874,425.24
යාන්ත්‍රික	25	16,614,278.12	16,143,453.17	32,757,731.29
බැංකු ගාස්තු, බැංකු කොමිස් සහ බැංකු දෝෂ		23,500.00	14,500.00	38,000.00
ලංසු බැඳුම්කර		-	52,000.00	52,000.00
එකතුව	50	16,637,778.12	27,084,378.41	43,722,156.53

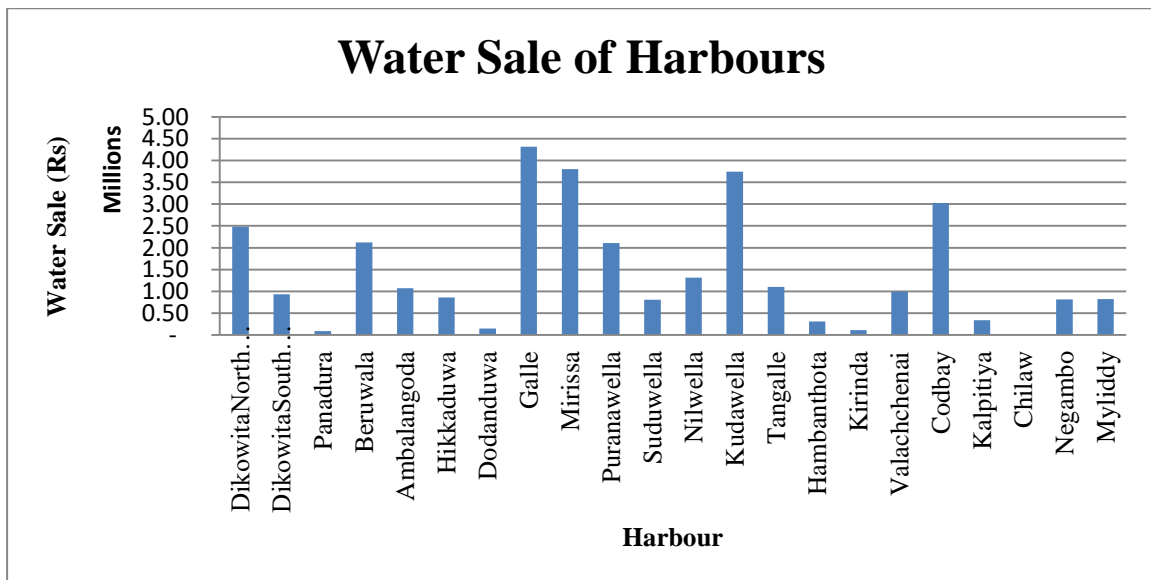
ධීවර වරායන්හි ඉන්ධන අලෙවිය (Fuel sale)

වරාය	ඉන්ධන අලෙවිය (රු.)
දික්ඕවිට උතුරු පර්යන්තය	57,951,295.00
දික්ඕවිට දකුණු පර්යන්තය	370,800.90
පානදුර	2,158,525.46
බේරුවල	23,228,575.80
අම්බලන්ගොඩ	14,667,099.72
හික්කඩුව	11,791,634.35
දොඩන්දුව	842,740.02
ගාල්ල	35,516,774.11
මිරිස්ස	25,747,790.66
පුරාණවැල්ල	22,888,032.21
සුදුවැල්ල	15,730,255.73
නිල්වැල්ල	20,564,686.38
කුඩාවැල්ල	26,222,112.55
තංගල්ල	12,799,764.89
හම්බන්තොට	17,043,801.64
කිරින්ද	5,818,422.09
වාලච්චේන	15,543,277.93
කෝඩ්බේ	31,517,461.65
කල්පිටිය	4,973,628.17
පුත්තලම	-
මිගමුව	20,019,509.14
මයිලඩි	9,489,619.02
එකතුව	374,885,807.42

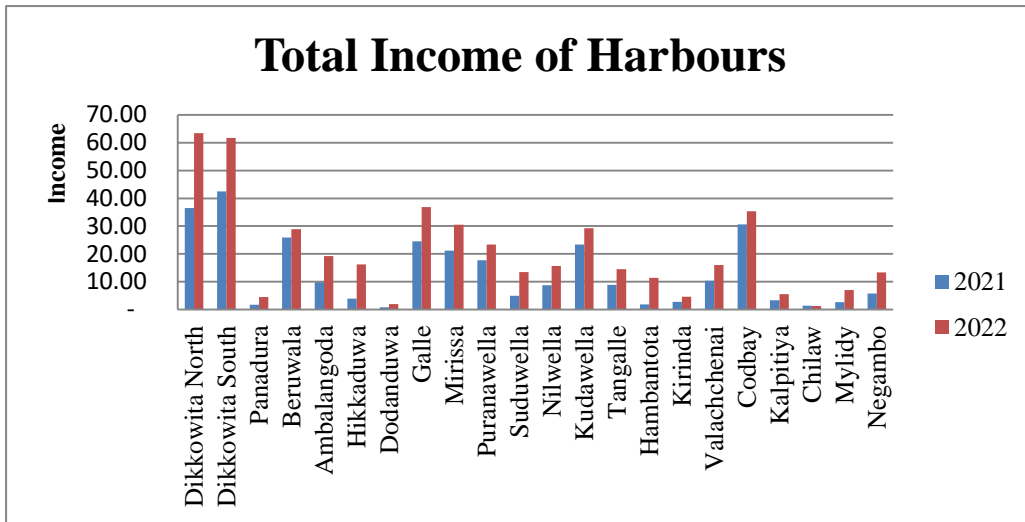
ධීවර වරායන් හි ජල අලෙවිය / පරිභෝජනය

වරාය	ජල අලෙවිය
දික්ඕවිට උතුරු පර්යන්තය	2,479,230.00
දික්ඕවිට දකුණු පර්යන්තය	932,000.00
පානදුර	85,290.10
බේරුවල	2,120,928.58
අම්බලන්ගොඩ	1,074,181.30
හික්කඩුව	858,052.00
දොඩන්දුව	146,200.00
ගාල්ල	4,319,876.01
මිරිස්ස	3,806,171.51
පුරාණවැල්ල	2,108,483.00
සුදුවැල්ල	807,662.80
නිල්වැල්ල	1,309,929.00
කුඩාවැල්ල	3,741,601.60
තංගල්ල	1,097,792.60
හම්බන්තොට	309,442.92
කිරින්ද	106,330.40
වලච්චේන	993,612.60
කෝඩ්බේ	3,027,661.78
කල්පිටිය	335,475.12
පුත්තලම	7,426.68
මිගමුව	816,805.00
මයිලඩ්	818,973.00
එකතුව	31,303,126.00

සියලුම වරායන්හි සමුච්චිත ආදායම

වරාය	2021	2022
දික්ඕවිට උතුරු පර්යන්තය	36,458,884.41	63,422,747.25
දික්ඕවිට දකුණු පර්යන්තය	42,476,305.89	61,669,788.95
පානදුර	1,706,071.23	4,484,433.12
බෙරුවල	25,861,953.40	28,871,960.42
අම්බලන්ගොඩ	9,818,430.27	19,181,092.68
හික්කඩුව	3,944,331.23	16,209,297.39
දොඩන්දුව	804,651.32	2,001,825.73
ගාල්ල	24,503,544.45	36,818,305.70
මිරිස්ස	21,153,089.00	30,546,874.24
පුරාණවැල්ල	17,762,339.51	23,394,836.72
සුදුවැල්ල	4,910,498.73	13,518,526.20
නිල්වැල්ල	8,692,320.78	15,620,621.23
කුඩාවැල්ල	23,392,791.56	29,227,013.79
තංගල්ල	8,862,755.79	14,482,839.52
හම්බන්තොට	1,778,806.47	11,358,278.29
කිරින්ද	2,774,234.78	4,600,681.71
චාලච්චේන	10,398,986.95	16,034,956.86
කෝඩ්බේ	30,625,386.16	35,348,926.95
කල්පිටිය	3,280,637.17	5,564,062.27
පුත්තලම	1,403,913.80	1,303,270.10
මයිලඩ්	2,582,289.48	6,972,669.05
මීගමුව	5,758,077.68	13,370,294.63
එකතුව	288,950,300.06	454,003,302.78

2021 ප්‍රති සහ 2022 හි මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය (සැසඳීම)

	වරාය	2021 (රු.)	2022 (රු.)
01	දික්ඛිවිට උතුරු පර්යන්තය	22,783,129.61	47,680,780.95
	දික්ඛිවිට දකුණු පර්යන්තය	29,769,918.05	48,676,574.08
02	පානදුර	(7,305,033.79)	(5,279,543.49)
03	බෙරුවල	1,746,088.79	5,833,073.90
04	අම්බලන්ගොඩ	(2,747,173.87)	7,953,852.27
05	හික්කඩුව	(7,515,443.76)	2,385,067.57
06	දොඩන්දුව	(6,859,922.92)	(6,797,406.31)
07	ගාල්ල	3,875,489.27	16,123,519.47
08	මිරිස්ස	3,619,590.18	13,084,273.45
09	පුරාණවැල්ල	(5,058,743.93)	729,609.38
10	සුදුවැල්ල	(5,188,090.37)	1,855,330.44
11	නිල්වැල්ල	(2,469,146.46)	3,938,802.44
12	කුඩාවැල්ල	6,132,361.60	11,123,310.44
13	තංගල්ල	(10,191,320.99)	(5,908,020.17)
14	හම්බන්තොට	(12,615,479.79)	(4,411,777.03)
15	කිරින්ද	(12,887,039.10)	(13,925,600.34)
16	වාලච්චේන	(9,128,967.39)	(3,199,140.09)
17	කොඩිබේ	2,676,422.78	8,974,556.27
18	කල්පිටිය	(3,139,960.74)	(1,553,819.64)
19	පුත්තලම	(6,121,219.31)	(6,298,611.46)
20	මයිලඩි	(3,391,666.00)	487,197.37
21	මීගමුව	(4,538,290.55)	2,510,249.85
	එකතුව	(28,554,498.71)	123,982,279.34

අයිස් නිෂ්පාදනාගාරයන් (Ice Plants) හි ධාරිතාව - 2022

අයිස් නිෂ්පාදනාගාර	ධීවර වරායන්/ ගොඩබෑමේ ස්ථාන	නිෂ්පාන ධාරිතාව (මෙ) දින/වෙලාව (අයිස් කැට / අයිස් ඡීට්ස්	ජංගම අයිස් නිෂ්පාදනාගාර (නැත / ඔව්)	වත්මන් තත්ත්වය
කිරින්ද	කිරින්ද	5	Cube	Yes	Active
හම්බන්තොට	හම්බන්තොට	20	Cube	No	Proposed
තංගල්ල	තංගල්ල	5	Cube	Yes	Not in Operation
තංගල්ල	තංගල්ල	5	Cube	Yes	Active
කුඩාවැල්ල	කුඩාවැල්ල	10	sheets	No	Active
පුරාණවැල්ල	පුරාණවැල්ල	35	Cube / sheets	No	Active
පුරාණවැල්ල	පුරාණවැල්ල	20	Cube	No	Proposed
ගාල්ල	ගාල්ල	5	sheets	No	Active
ගාල්ල	ගාල්ල	5	sheets	No	Active
හික්කඩුව	හික්කඩුව	20	Cube	No	Proposed
දොඩන්දුව	දොඩන්දුව	10	Cube	No	Proposed
අම්බලන්ගොඩ	අම්බලන්ගොඩ	20	Cube	No	Active
බේරුවල	බේරුවල	7.5	Cube	No	Active
බේරුවල	බේරුවල	5	Cube	No	Active
පානදුර	පානදුර	5	sheets	No	Active
මීගමුව	මීගමුව	20	Cube	No	Active
පුත්තලම	පුත්තලම	20	Cube	No	Active
කල්පිටිය	කල්පිටිය	10	Cube	No	Proposed
කොඩ්බේ	කොඩ්බේ	20	Cube	No	Proposed
කොඩ්බේ	කොඩ්බේ	50	Cube	No	Active
දික්ඔව්ට	දික්ඔව්ට	20	Cube	No	Active
වැලච්චේන	වැලච්චේන	50	Cube	No	Active
අයිස් නිෂ්පාදන ධාරිතාවය		367.5			

වරාය නැංගුරම් පහසුකම් විශ්ලේෂණය - 2022

ශ්‍රී ලංකා ධීවර වරාය දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි වී 2021 වසරේ ක්‍රියාත්මක බහුදින ධීවර යාත්‍රා සංඛ්‍යාව 3921 ක් වන අතර ධීවර වරායන් යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇති ධීවර යාත්‍රා සංඛ්‍යාව 3874 ක් පමණ වේ.

එය 98% ක ප්‍රතිශතයක් වන අතර අප වරාය හරහා බහුදින යාත්‍රා මගින් මෙරටට ගෙන එන මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 179173.4 කි. මේ හරහා මෙරටට ඇතුළු වන මත්ස්‍ය අස්වැන්න මෙට්‍රික් ටොන් 90472.8 කි.

අපගේ වරායන් මගින් ක්‍රියාත්මක වන එක්දින යාත්‍රා සංඛ්‍යාව 266 ක් වන අතර එය මුළු එක්දින යාත්‍රා සංඛ්‍යාවෙන් 33% ක් නියෝජනය කරයි. මෙම යාත්‍රාවලින් මත්ස්‍ය අස්වැන්න මෙ.ටොන් 90472.8 කි

අපගේ ධීවර වරායන් යටතේ ලියාපදිංචි ධීවර යාත්‍රා පිළිබඳ සාරාංශය

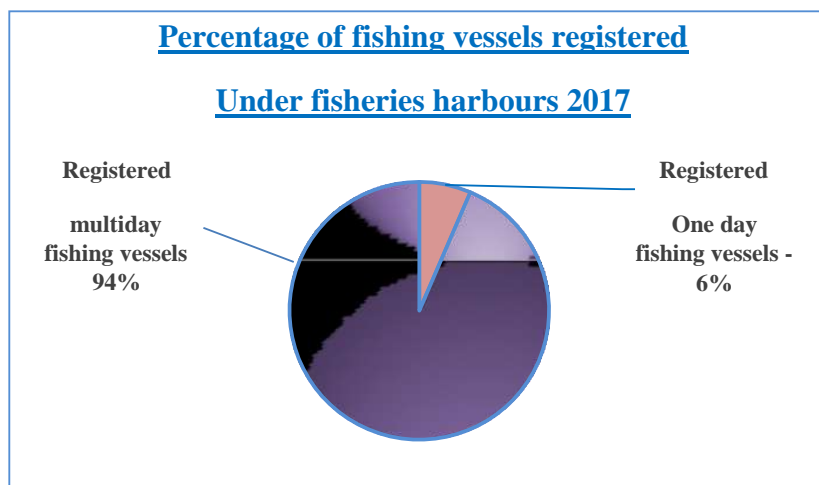
- OFRPB (1) (17-23ft) 03
- එක් දින (3) (28-34ft) 263

වරාය පහසුකම් ලබන මුළු එක්දින ධීවර යාත්‍රා සංඛ්‍යාව - 266 කි.

බහුදින (IMUL)

අඩි 34 - 28 අඩි	332
අඩි 34 - අඩි 40	1896
අඩි 40 - අඩි 50	1612
අඩි 50 - අඩි 60	27
අඩි 60 සහ ඊට ඉහළ	07

වරාය පහසුකම් සහිත මුළු බහුදින බෝට්ටු සංඛ්‍යාව - 3874

වරාය පහසුකම් පිළිබඳ දළ විශ්ලේෂණය

වරාය	ආරම්භක වර්ෂය	ප්‍රදේශය (Ha)	වරාය දෝණිය (Ha)	දියකඩනයේ දිග (මීටර්)	ගැඹුර (මීටර්)
කල්පිටිය	1968	0.49	2		2.5
පුත්තලම	2009	1			2.5
මිරිස්ස	2007	0.42	2	456	3
දික්ඕවිට	2013	8.1	11.7	1170	3.5-5.0
මෝදර	1965	0.92	2.3	140	4.0-5.0
පානදුර	1998	2.13	2.7	270	2.5-3.0
බෙරුවල	1965	7.05	10	426	2.5-3.0
අම්බලන්ගොඩ	2010	1.74	6.4	375	3.5
හික්කඩුව	2001	2.94	6.3	325	2.5-3.0
දොඩන්දුව	2010	1.41		100	3
ගාල්ල	1965	1.5	4	235	3.0-6.0
මිරිස්ස	1966	2.44	7.2	478	2.5-3.0
පුරාණවැල්ල	1980	4.96	14.2	400	2.5-3.0
කුඩාවැල්ල	1998	4.24	13.1	700	2.5-3.0
තංගල්ල	1965	1.45	2.5	221	2.5-3.0
හම්බන්තොට	2010	1.65	5.8	275	3.5
කිරින්ද	1985	3.5	3.6	450	2.5-3.0
වලව්වේන	2011	1.71	3.7		3
Cod Bay	1965	9.23	20		6
නිල්වැල්ල	2012	1	5	428	3

වසර 20 කට වඩා පැරණි ධීවර වරායන්

CFHC ට අයත් කැණීම් යාත්‍රා

දකුණේ ධීවර වරායන් 07 ක් (කිරින්ද, හම්බන්තොට, දොඩංදුව, හික්කඩුව, පැරලිය, අම්බලන්ගොඩ, පානදුර) කරන ලද සංචාරයේදී ඒවායේ සංවර්ධන කටයුතු හා ඒ තුළින් ධීවරයන්ට සිදුවන සේවාවන් පිළිබඳව පවතින ගැටලු වහාම විසඳීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලෙස 2022.08.03වන දින ධීවර අමාත්‍යාංශයට කැඳවූ ලංකා ධීවර වරාය සංස්ථාවේ කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂක සත්‍යන්දන් මහතා ඇතුළු නිලධාරීන්ට උපදෙස් දුන්හ.

06

ලංකා ධීවර සංස්ථාව (CFC)

දැක්ම

ධීවර නිෂ්පාදකයාගේ හා පාරිභෝගිකයාගේ සුභ සිද්ධිය උදෙසා ධීවර නිෂ්පාදන හා අලෙවි ප්‍රවර්ධන කිරීම සහ මග පෙන්වීමේ ප්‍රමුඛතම වානිජමය ආයතනය බවට පත්වීම.

මෙහෙවර

- එලදායි සංවිධානයක් යටතේ දළ ජාතික නිෂ්පාදනයට දායකත්වයක් ලබා දීම.
- මසුන් නිෂ්පාදනය හා සැකසුම් කිරීම හා අලෙවි කිරීම සඳහා වගකීමෙන් හා සැලකීමෙන් යුක්ත අර්ථාන්විත ආයතනයක් වීම.
- ධීවර ජනතාවගේ ආර්ථික හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම හා එහි නිෂ්පාදන ධාරිතාව නගා සිටුවීම මත ඉහල සංවර්ධනයක් ලබා ගැනීම.
- නවීන තාක්ෂණය යොදා ගනිමින් සාධාරණ මිලකට උසස් තත්වයෙන් යුත් මසුන් සහ වටිනාකම එකතු කරන ලද නිෂ්පාදනයන්හි නිෂ්පාදන කටයුතු වල හා අලෙවි කටයුතු වල නිරත වීම

වත්මන් තත්ත්වය

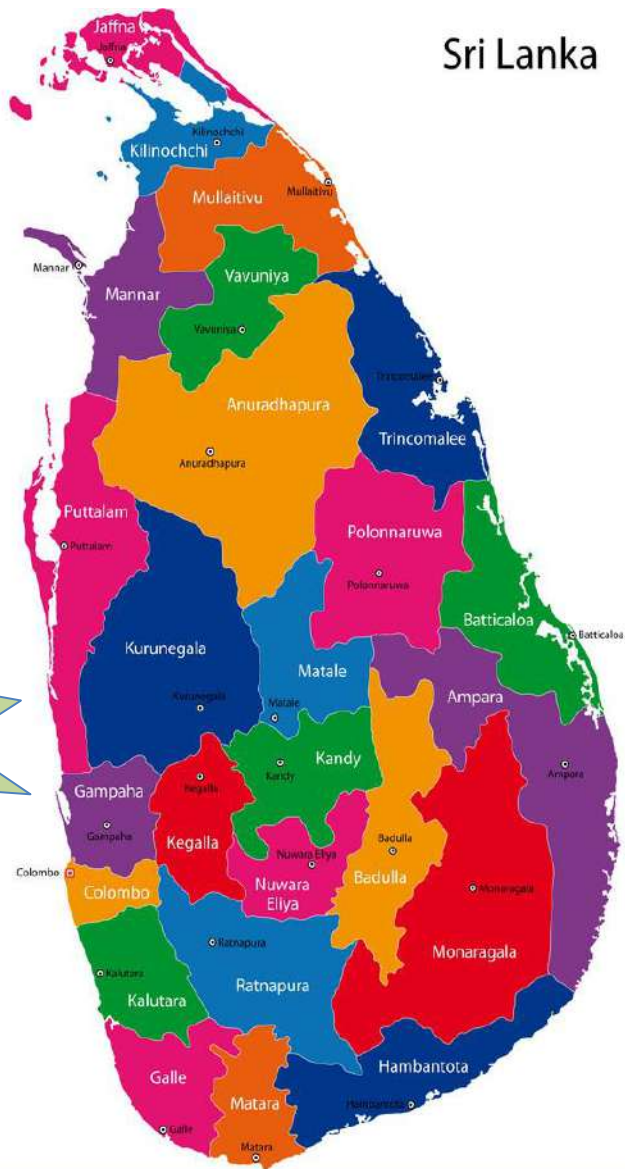
- ලංකා ධීවර සංස්ථාවේ අනුමත කායී මණ්ඩලය වනුයේ 636කි. එයින් 214 ක් ප්‍රධාන කායීලයේත් විධායකයන්හි 422 ක් හා දෛනික පදනම යටතේ සේවකයන් 118ක් සේවයේ යෙදී සිටී. මින් 30 දෙනෙකු කළමණාකරුවන් වේ.
- ලංකා ධීවර සංස්ථාවේ මසුන් මිලදී ගැනීම හා අලෙවියට අදාළව දිස්ත්‍රික් කායීලයන් හා අංශයන් 23ක් පවතින අතර එය මිලදී ගැනීම හා අලෙවි කායීලයන් 09 ක් හා මිලදී ගැනීම කායීලයන් 04ක් සහ අලෙවි කාර්යාලයන් 07ක්ද ප්‍රධාන කායීලයේ අලෙවි අංශ 03 කින් යුක්ත වේ. තවද ලංකා ධීවර සංස්ථාව සතුව දීප ව්‍යාප්තව අලෙවිසැල් 91 ක් පවතී.
- වර්තමානයේ ලංකා ධීවර සංස්ථාවේ සමස්ථ මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලියේ (ජනවාරි සිට අගෝස්තු මස දක්වා 2022) අලාභය රු. 61,722,217.00 කි.
- මින් අගෝස්තු මස වනවිට ගම්පහ, මෙට්ටෝ, නුවර, ත්‍රිකුණාමලය, මාතර, අනුරාධපුර, කෑගල්ල, රත්නපුර, අම්පාර, අනුරාධපුර අයිස් යන්ත්‍රාගාරය, මීන්තෝරිය, අම්බලන්ගොඩ යන අලෙවි විධායකයන් ලාභදායීව පවත්වාගෙන යනු ලැබේ. අනිකුත් දිස්ත්‍රික් කායීලයන් හා අංශයන් 13 අලාභදායීව පවතී.

ලංකා ධීවර සංස්ථාවේ දිවයින පුරා පවතින විධායකයන්

<u>මිලදී ගැනීම විධායකයන්</u>	<u>අලෙවි විධායකයන්</u>	<u>අලෙවි හා මිලදී ගැනීම විධායකයන්</u>
ත්‍රිකුණාමලය	අනුරාධපුරය	ගම්පහ
ජේසාලේ	රත්නපුරය	කළුතර
අම්බලන්ගොඩ	කුරුණෑගල	මෙට්ටෝ
හලාවත	නුවර	ගාල්ල
	බණ්ඩාරවෙල	හම්බන්තොට
	කෑගල්ල	තංගල්ල
		මීන්තෝරිය
		මාතර
		යාපනය

Sri Lanka

91
අලෙවිසැල්

VectorStock® VectorStock.com/1608072

2022 වර්ෂයේ ජනවාරි මස සිට අගෝස්තු මස දක්වා පහත ප්‍රදේශයන්හි නව වෙළඳසැල් 06ක් ආරම්භ කර ඇත.

1. අනුරාධපුර නව නගරය -මෙගා
2. දෙයියන්දර
3. නාවලපිටිය
4. ජා ඇල -මෙගා
5. මෝදර
6. හැටන්

ඉදිරියේදී නව වෙළඳසැල් ආරම්භ කිරීමට බලාපොරොත්තු වන ස්ථාන -

1. මෙම වර්ෂය තුළ ගම්පහ, කොළඹ හා කැගල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාල කේන්ද්‍ර කොට ගනිමින් පිළිවෙලින් ගම්පහ සහ කැගල්ල අලෙවිසැල් 02 බැගින් හා කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය අලෙවිසැල් 03ක්ද ආරම්භ කිරීමටත් මෙතුලින් වර්තමාන අලෙවියට මෙ.ටො.47.5ක් දායක කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

මේ වන විට ධීවර සංස්ථාව (සාමාන්‍ය වශයෙන්) මෙ.ටො. 400 ක පමණ මාසික මසුන් මිලදී ගැනීමක් සිදු කරන අතර දිවයිනපුරා ව්‍යාප්තව පවතින අලෙවිසැල් මගින් මෙ.ටො. 390 ක පමණ මාසික අලෙවියක් සිදු කරනු ලබයි.

ලංකා ධීවර සංස්ථාව දිගින් දිගටම අලාභ අවම කර ගනිමින් ලාභ සම්පූර්ණ ලක්ෂ්‍යයට ලඟා කර ගැනීමට මෙ.ටො.500ක අලෙවියක් සිදු කිරීමට බලාපොරොත්තු වන අතර ඒ සඳහා සිදු කරන අලෙවි සැලැස්ම පහත පරිදිය.

වර්තමාන අලෙවියේ සාමාන්‍ය වන මෙ.ටො.366 සිට මෙ.ටොන් 500 දක්වා වැඩිකර ගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන අලෙවි සැලැස්ම.

මේ යටතේ පහත සඳහන් සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙමු.

1. දීප ව්‍යාප්තව පිහිටුවා ඇති අලෙවිසැල් 91හි අලෙවි කටයුතු නවීන වූ තාක්ෂණික අලෙවි ක්‍රමෝපායන් උපයෝගී කර ගනිමින් පාරිභෝගිකයන් වැඩිපුර ආකර්ෂණය කර ගනිමින් වර්තමානයේ අලෙවිය 20%න් පමණ වර්ධනය කර ගැනීම.
2. ඉතා දිගු කාලයක් සක්‍රීය ව නොපැවති ඇසුරුම් අංශයේ ශීතකල මසුන් සතොස ආයතනය හා එක්ව නැවතත් දීප ව්‍යාප්තව මසුන් බෙදාහැරීමේ කටයුතු ආරම්භ කර ඇති අතර වර්ෂ අවසානයේදී මෙ.ටො.10-15ත් අතර අලෙවියක් වර්ධනය කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.
3. සම්ප්‍රදායික මත්ස්‍ය අලෙවියෙන් ඔබ්බට ගොස් දිවයිනේ සෑම දිස්ත්‍රික්කයක්ම ආවරණය වන පරිදි පිසින ලද ආහාර අලෙවි කිරීමේ ආපන ශාලා සංකල්පයද මෙම වර්ෂය තුළදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිතය.
4. ආනයන සීමාවන් හේතුවෙන් සත්ව ආහාර මිලදී ගැනීමේ සීමාවන්ට වර්තමානයේ පවතින සාකච්ඡාවට බඳුන්නොවූ ගැටළුවක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති සත්ව ආහාර නිෂ්පාදනයද, පාරිභෝගිකයාට අලෙවි කිරීමේදී ඉතුරුවන මත්ස්‍ය කොටස් යොදා ගනිමින් නිෂ්පාදනය කොට බෙදාහැරීමේ ව්‍යාපෘතියක්ද ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිතය.
5. නව කළමනාකාරිත්වයේ උපදෙස් හා මග පෙන්වීම මත වර්තමාන වෙළඳපොළ ප්‍රවණතාවයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති මාර්ගස්ථ අලෙවි (Uber Pick Me) මේ වනවිටත් ධීවර සංස්ථාව විසින් ආරම්භ කර ඇත.

මානව සම්පත-

- ❖ 2011 වසරෙන් පසු මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ උපාධිධාරී කළමණාකරුවන් ලංකා ධීවර සංස්ථාවට බඳවාගෙන නොමැති අතර සංස්ථාවට අළුත් අදහස් ඇති තරුණ කළමණාකරුවන් අවම වශයෙන් 10 දෙනෙකු වත් බඳවා ගත යුතුය.
- ❖ එසේම නව වෙළඳසැල් ආරම්භ කිරීම තුළින් අලෙවි කටයුතු වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා මෙහෙයුම් ජාලය පුළුල් කිරීමට අවශ්‍ය මානව සම්පතද සපුරා ගත යුතුව ඇත.

01. ප්‍රවාහන පහසුකම් සපුරා ගැනීම

ඉහත අලෙවි ඉලක්කය සපුරා ගැනීම සඳහා වර්තමානයේ ලංකා ධීවර සංස්ථාව සතුව පවතින අධිශීතකරණ ලොරි රථ ප්‍රමාණය මගින් සිදු කර ගත නොහැකි බැවින් මේ සඳහා නව අධිශීත ලොරි 25ක් පමණ මිලදී ගත යුතු යැයි අපේක්ෂා කරමි.

වර්ථමානයේ ලංකා ධීවර සංස්ථාව සතුව ලොරි රථ 50 ක් පමණ ඇති අතර මෙම ලොරි රථ 50 හි නව අධිශීතකරණ පහසුකම් නොමැත. එසේම මෙම ලොරි රථ වර්ෂ 15 ක් පමණ පැරණි බැවින් ඉතා විශාල පිරිවැයක් නඩත්තු කටයුතු සඳහා දැරීමට සිදු වේ. එනමුදු රෝහල් සැපයුම්, වරාය, පාර්ලිමේන්තු, දීප ව්‍යාප්ත ස.තො.ස. වෙළඳසැල් සඳහා මසුන් ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා අධි ශීතකරණ පහසුකම් තිබීම අනිවාර්ය වේ.

ඒ අනුව දැනට වෙළඳපොළේ අධිශීත ලොරි රථයක් මිලදී ගැනීම සඳහා ආසන්න වශයෙන් මිලියන 8ක් පමණ වැයවන අතර ඒ අනුව මෙම ලොරි රථ 25 මිලදී ගැනීම සඳහා මිලියන 200 ක් පමණ වැය කිරීමට සිදු වේ.

එසේම නව වෙළඳසැල් 40 ආරම්භ කිරීමේදී එම වෙළඳසැල් සඳහා මසුන් ප්‍රවාහනය කිරීමට මෙම ලොරි රථ 41ක් මිලදී ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

02. ශීතාගාර පහසුකම්

ලංකා ධීවර සංස්ථාව සතුව ප්‍රධාන කාර්යාලයේ ශීතාගාර සංකීර්ණයක් පැවති අතර එහි මෙ.ටොන් 1000 ක ධාරිතාවක් පැවතිනි. මෙම ශීතාගාර සංකීර්ණය ක්‍රියාත්මක මට්ටමේ පවතින කාලය තුළ ඉන් විශාල ලාභයක් (මාසිකව රු. මිලියන 03 ක්) පමණ ලද අතර එමගින් ප්‍රධාන කාර්යාලයේ වැටුප් ගෙවීම පවා සිදු කරන ලදී. වර්තමානයේ මසුන් අස්වැන්න වැඩි කාලයන්හි එහි අඩු මිලට මසුන් මිලදී ගෙන ගබඩා කර මසුන් හිඟ කාලයන්හි වෙදපලට නිකුත් කර ලාභයක්ද පැවති අතර එසේම ඉහත අලෙවි කටයුතු වර්ධනය කර ගැනීමේදී මෙන්ම විශේෂ ව්‍යාපෘති (රෝහල්, පාර්ලිමේන්තු) ආදිය හි අබන්ධ මසුන් අලෙවියක් සැපයීමට ගබඩා පහසුකම් තිබීම අනිවාර්ය වේ. එසේම මෙම ශීතාගාරයේ මසුන් ගබඩා කිරීමට පෞද්ගලික අංශයට ලබා දීම මගින් අමතර ලාභයක් ද ලබා ගැනීමට හැකි වේ..

මේ අනුව 2022.12.31 වන දිනට ලංකා ධීවර සංස්ථාවේ සමස්ථ මාසික අලෙවිය මෙ.ටො.500 දක්වා වර්ධනය කර ගැනීම හා අනිකුත් ආදායම් වර්ධනය කර ගැනීම තුළින් 2022 වර්ෂයේ සිට අබන්ධව ධීවර සංස්ථාව ලාභදායී ආයතනයක් බවට පත් කිරීම තුළින් දේශීය ආර්ථිකය වෙත සවියක් වූ ආයතනයක් බවට පත් කිරීම අපගේ ඉලක්කය හා අරමුණු වන්නෙමු.

2022 වර්ෂය තුළ නව වෙළඳසැල් ආරම්භ කිරීම සහ වෙළඳසැල් නවීකරණය කිරීම

මාර්ගස්ථ අලෙවිකරණය (Uber/PickMe)

අඩු මුදලට මිලදී ගැනීම් සඳහා සහන මල්ල ව්‍යාපෘතිය

07

සීමාසහිත සිනෝර් පදනම

දැක්ම

යාත්‍රා නිෂ්පාදනයේ හා ධීවර සේවාවන් සැපයීමේ ප්‍රමුඛයා වීම.

මෙහෙවර

කිරසාර පරිසරයක් තුළ නවෝත්පාදනයන් තුළින් පාරිභෝගික තෘප්තිය සමඟ සේවා විශිෂ්ටතාවය පවත්වා ගැනීම.

අරමුණු

- ආයතන ගිණුම් කෙටිදින අපනයනයේ පිළිගත් අපනයනකරුවෙකු බවට පත් වීම.
- ජාත්‍යන්තරයේ කීර්තීමත් ආයතන ගිණුම් කෙටිදින නිෂ්පාදකයෙකු බවට පත් වීම.
- විදේශ රටවල් තුළ ආයතන ගිණුම් කෙටිදින නිෂ්පාදනයේ ආයෝජිතකයෙකු බවට පත් වීම.
- ඉහළ ප්‍රමිතියකින් යුතු ධීවර කෙටිදින සහ ආයතන නිෂ්පාදන සැපයීම.
- විශිෂ්ට පාරිභෝගික සේවා සපයන්නකු වීම.

කාර්යයන්

- සී/ස සිනෝර් පදනම විසින් දේශීය කර්මාන්තය සහ මිලදිය ධීවර කර්මාන්තයට අවශ්‍ය කරන ආයතන ගිණුම් කෙටිදින යාත්‍රා, කෙටිදින. ඔරු, කොල්ලු සහ අනෙකුත් ආයතන ගිණුම් කෙටිදින ආම්පන්න නිෂ්පාදනය කර සපයනු ලබයි.
- සංචාරක කර්මාන්තය සඳහා නවීන යාත්‍රා නිෂ්පාදනය සමඟ සමුදාය සේවා සැපයීම
- විවිධ ආයතන ගිණුම් කෙටිදින නිෂ්පාදන නිපදවීම සඳහා යොමුවීම.

2022 වර්ෂයට අදාළ ප්‍රධාන ඇණවුම්

ගණුදෙනුකරු	අයිතමය	ප්‍රමාණය	වටිනාකම (රු.)
		මුළු	මුළු
කඩුවෙල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය	අඩි 18.5 තරම	10	3,998,324.46
FAO	fiber work storage & others	01	1,374,356.00
මහවැලි අධිකාරිය, වැලිකන්ද	අඩි 15.5 ඔරු සමඟ කොල්ලෑ	100	5,926,176.00
NAQDA	හැවිරි වැංකි - 3.14m ³ , 1.5m	6	1,461,213.00
සිලෝන් පෙට්‍රෝලියම්, කොලොන්නාව	Annual Service-Lanka 02 Boat	1	2,553,901.13
ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, දික්වැල්ල (නාරා)	කරවල වියලන මේස	25	2,407,763.50
ආපදා කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව	ගෙට්	5	2,715,257.10
මහවැලි අධිකාරිය, කොළඹ	සජීවි මාළු ප්‍රවාහන වැංකි	1	4,326,695.55

2022 වර්ෂයේ ක්‍රියාත්මක වූ විශේෂ ව්‍යාපෘතීන්

- සූර්ය ශක්තියෙන් ක්‍රියාකරන පරිසර හිතකාමී බෝට්ටුවක නියමු ව්‍යාපෘතිය අවසන් කිරීම.
- ජාතික ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරියෙහි මාර්ගෝපදේශ සහ පිරිවිතරයන්ට අනුව මිරිදිය ධීවර කටයුතු සඳහා නව ඔරු නිෂ්පාදනය කිරීම.
- ධීවර දෙපාර්තමේන්තුවට සහ නාරා ආයතනයට කරවල වියලන මේස නිෂ්පාදනය කිරීම

2022 වර්ෂයේ සාකච්ඡා වෙමින් පවතින ව්‍යාපෘති

- ෆයිබර්‍ග්ලාස් අමුද්‍රව්‍ය ආනයනය කිරීම.
- ධීවර හා සංචාරක ක්ෂේත්‍රයට අවශ්‍ය වන නව යාත්‍රා හා අනෙකුත් ෆයිබර් අයිතම නිෂ්පාදනය කිරීම.
- ඉන්දියානු ආධාර කරෙන්නගර් යාත්‍රාංගනයේ නිෂ්පාදන කටයුතු ආරම්භ කිරීම.
- Dock yard ආයතනය සමඟ ආයෝජනය.

සි-නෝර් ආයතනයේ නිෂ්පාදන තත්වය වර්ධනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් 2022.09.26 වන දින අමාත්‍යාංශ ශ්‍රවණාගාරයේදී නැවති සාකච්ඡාව

08

නෝත්සි ලිමිටඩ්

දැක්ම

මුහුදු ආහාර වැඩි අස්වැන්නක් ලබා ගැනීම සඳහා දේශීය ධීවරයින්ගේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා ප්‍රමාණවත් තරම් උසස් තත්ත්වයේ ධීවර දැල් සහ අනෙකුත් ධීවර ආම්පන්න සැපයීමෙන් ධීවර අංශයට විශිෂ්ට දායකත්වයක් ලබා දීම.

මෙහෙවර

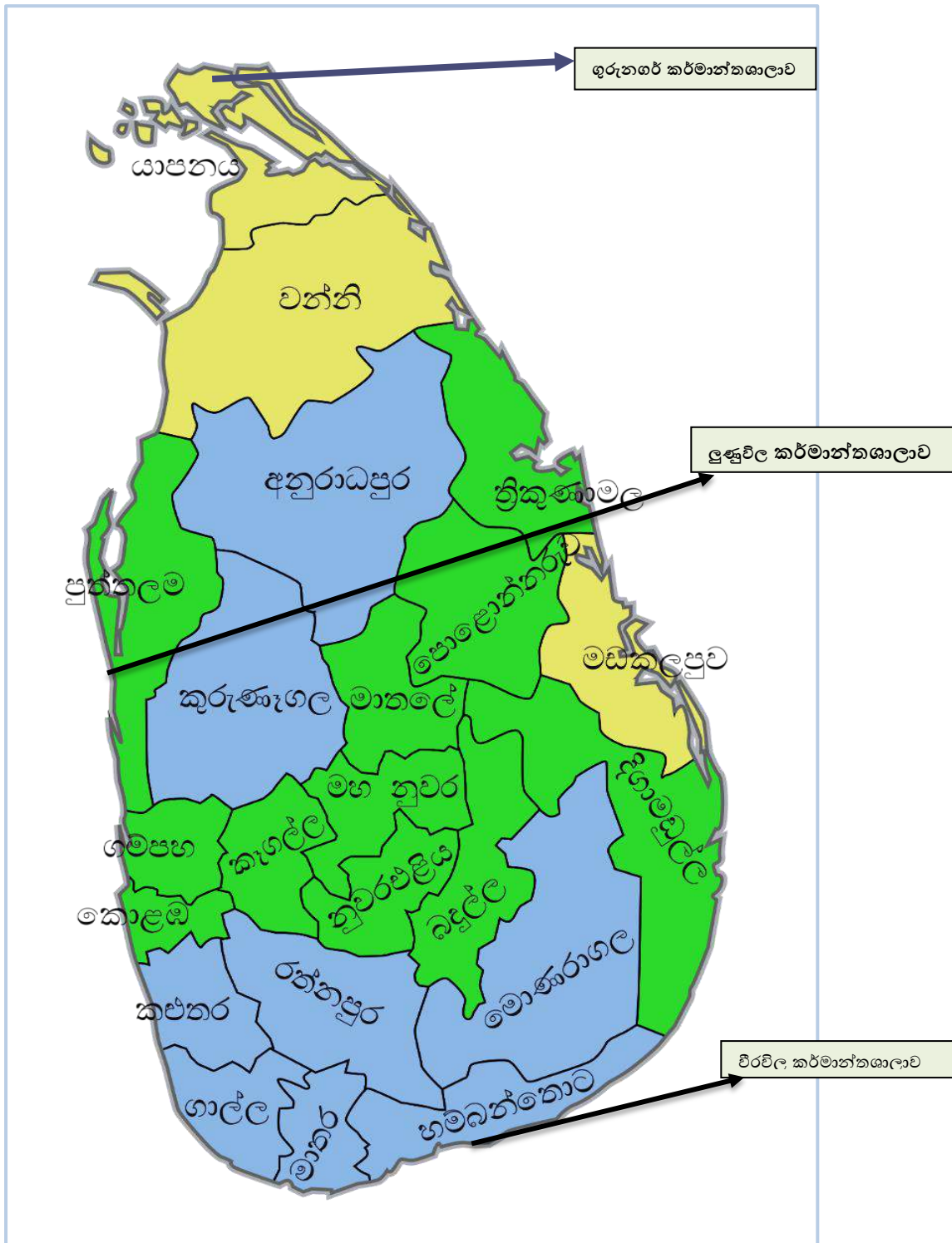
මෙරට ධීවර කටයුතු සහ මුහුදු ආහාර නිෂ්පාදනය දිරිමත් කිරීම සඳහා කාලානුරූපීව ඉල්ලුමට සරිලන පරිදි මාළු දැල් සහ අනෙකුත් ධීවර ආම්පන්න නිෂ්පාදනය හා සැපයීම.

කාර්යයන්

- මාළු දැල් නිෂ්පාදනය තුලින් ධීවරයන්ට සේවය සැලසීම.
- ඉහළ ප්‍රමිතියෙන් යුතු මාළු දැල් හා වෙනත් ධීවර උපාංග නිපදවීම මගින් ධීවර ප්‍රජාවගේ කාලීන ඉල්ලුම සැපිරීම.
- ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාව අනුව විශේෂිත දැල් වර්ග නිෂ්පාදන මගින් පන්න ක්‍රම පහසුකර කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීමට දායකවීම.
- මාළු දැල් හා ධීවර ආම්පන්න මෙන්ම ධීවර කාර්මිකයින්ට අවශ්‍ය කරන නූල් වර්ග නිෂ්පාදන හා සැපයීම.

ප්‍රතිපත්තිය

මෙම ආයතනය ගම් මට්ටමේ ධීවරයින්ගෙන් යුත් සමුපකාර සමිති වලට අවස්ථාව ලබාදෙමින් සුභසාධනය කටයුතු සඳහා මූලිකත්වය ලබාදෙමින් ව්‍යාපාරික කටයුතු සිදුකරන අර්ධ රාජ්‍ය ආයතනයක් වන අතර ඒ ඔස්සේ රටේ ආර්ථිකයට දායකත්වය දක්වනු ලැබේ.

ආයතනය

නෝර්ත්සී ලිමිටඩ් යනු 100% භාණ්ඩාගාරයට අයත් මත්සා දැල් නිෂ්පාදන සමාගමක් වන අතර එය 1982 අංක 17 දරණ සමාගම් පනත යටතේ 2001 ජුනි මාසයේදී ආරම්භ කරන ලද අතර 2007 අංක 07 දරණ නව සමාගම් පනත යටතේ නැවත ලියාපදිංචි කර ඇත. නෝර්ත්සී සමාගම දැනට ධීවර අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතී. සමාගමට ආරම්භයේදී යාපනය ගුරුනාගර්හි තිබුණේ එක් මාළු දැල් කම්හලක් පමණක් වන අතර පසුව, ලුණුවිල සහ වීරවිල යන මාළු දැල් කර්මාන්තශාලා 2010 නොවැම්බර් 02 දිනැති කැබිනට් තීන්දුවට අනුකූලව සීනෝර් පදනම සමාගමෙන් නෝර්ත්සී ලිමිටඩ් වෙත මාරු කෙරිණි. 2011 නොවැම්බර් සිට මෙම කර්මාන්තශාලා වල කටයුතු නෝර්ත් සී ලිමිටඩ් අයතනයට පැවරී ඇත. මෙම කාලය තුළ සමාගමේ රැකියා නියුක්ත සංඛ්‍යාව 230කි. රැකියා, ආදායම් උත්පාදනය සහ මුහුදු ආහාර නිෂ්පාදනය සඳහා රටේ ආර්ථිකයට දායකවන ධීවර අංශයට, දායකත්වය දැක්වීම සඳහා සමාගම සම්බන්ධ වී ඇත. කරදිය සහ මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රචලිත වන අතර එය දිවයිනේ වෙරළබඩ සහ වියලි කලාපීය ජලාශ වල වෙසෙන ජනතාවගේ ජීවනෝපාය කටයුතු සඳහා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. ධීවරයින් වක්‍රව සහ දළ වශයෙන් පවුල් මිලියන 01 කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් ධීවර කටයුතු මත යැපේ.

මාළු දැල් සඳහා වන ඉල්ලුම

2015 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක වූ බෝට්ටු ප්‍රමාණය පදනම් කරගෙන මත්සා දැල් සඳහා වන ඉල්ලුම ඇස්තමේන්තු ගත කර ඇත. (මූලාශ්‍රය ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව) එම ඉල්ලුම පහත පරිදි වේ

No.	බෝට්ටු වර්ග	බෝට්ටු ප්‍රමාණය	ප්‍රමාණය.	බර - Kg	මුළු අගය Wt	මාළු දැල් සඳහා ඇති ඉල්ලුම (Kgs)
1	බහුදින යාත්‍රා	4,218	20	7.5	150	632,700
						421,800
2	IBM - එක් දින බෝට්ටු	719	20	7.5	150	107,850
						43,140
3	OBM - FRP බෝට්ටු	24,028	20	3	60	1,441,680
						961,120
4	OBM - සාම්ප්‍රදායික බෝට්ටු	1,872	20	3	60	112,320
5	යාන්ත්‍රික නොවන සාම්ප්‍රදායික බෝට්ටු	21,189	20	2	40	847,560
6	මිරිදිය බෝට්ටු	8,778	10	2	20	175,560
	මාළු දැල් සඳහා මුළු ඉල්ලුම					4,743,730

බහුදින බෝට්ටු සහ ඕබ්එම්-එන්ආර්සීබී (පිටත ලැලි මෝටර් ෆයිබර්ග්ලාස් ශක්තිමත් කරන ලද ප්ලාස්ටික් බෝට්ටු) වල ක්‍රියාකාරීත්වය ඉහළ යාම හේතුවෙන් දේශීය ඉල්ලුම ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ධනය වී තිබේ. ලියාපදිංචි වී ඇති බෝට්ටු සංඛ්‍යාව අනුව මාළු දැල් සඳහා ඇති ඉල්ලුම දළ වශයෙන් වාර්ෂිකව මෙට්‍රික් ටොන් 4,743 ක් වේ. දේශීය නිෂ්පාදකයින් මුළු ඉල්ලුමෙන් දළ වශයෙන් 47% ක් සපයන අතර, ආනයනික මාළු දැල් මුළු ඉල්ලුමෙන් 40% ක් සඳහා දායක වන අතර, ඉල්ලුමෙන් 13% ක සම්පූර්ණ නොකල සැපයුම් පරතරයක් පවතියි.

දේශීය නිෂ්පාදකයින්

අං.	සැපයුම්කරුගේ නම	පිහිටීම
01	සීමා. තෝන් සී සමාගම	යාපනය, ලුණුවිල, වීරවිල
02	සීමා. මල්බා ඉන්ටර්නැෂනල් (පුද්.) සමාගම	ජා ඇල
03	සීමා. ජේ.බී. බුද්දස් ඉන්ටර්නැෂනල් (පුද්.) සමාගම	කොළඹ
04	සීමා. සදාසරණ (පුද්.) සමාගම	හලාවත
05	සීමා. නෙතාඩ් ටවුන්ඩේෂන්	යාපනය
06	සීමා. රාජා ෆිෂ්නෙට් (පුද්.) සමාගම	ඕමාන්තේ
07	සීමා. එල්.බී.එස්. පුද්. සමාගම	හම්බන්තොට

දේශීය ප්‍රධාන ආනයනකරුවන්

No	ආනයනකරුගේ නම
01	ලාලීර් ඇන්ඩ් සන්ස්
02	සීමා. එල්.බී.එස්. පුද්. සමාගම
03	ජේ.බී. ප්‍රනාන්දු සහ පුත්‍රයෝ

කර්මාන්තශාලාවල සමස්ත මාළු දැල් නිෂ්පාදන ධාරිතාවය

අං.	විස්තරය	ගුරුතර	ලුණුවිල	වීරවිල	එකතුව
01	සමස්ත නිෂ්පාදන ධාරිතාවය - වාර්ෂිකව(මෙ.ටො)	300	240	180	720

ස්ථාවර ප්‍රාග්ධනය

ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි

ලුණුවිල කර්මාන්තශාලාව පවත්වාගෙන යනු ලබන ඉඩම් ආයතනය සතු එකක් වන අතර වීරවිල හා යාපනය කර්මාන්තශාලා පහත විස්තර කර ඇති වෙනත් රජයේ ආයතන සතු ඉඩම් වල ස්ථාපිත කර ඇත.

අං.	ස්ථානය/දිස්ත්‍රික්කය	ඉඩමේ ප්‍රමාණය (පර්චස්)	ගොඩනැගිලි ඉඩ ප්‍රමාණය(ව.අ)	ඉඩමේ අයිතිය
01.	ගුරුතර - (යාපනය)	350	16,220	රජයේ
02.	ලුණුවිල - (පුත්තලම)	568	25,539	ආයතනය සතු
03.	වීරවිල -(හම්බන්තොට)	137	15,000	රාජ්‍ය ආයතනය- වී අලෙවි මණ්ඩලය

නිෂ්පාදනය සහ මෙහෙයුම් පහසුකම්

කර්මාන්තශාලා සතුව ඇති දැල්, ඇඹරුම් සහ සැකසුම් යන්ත්‍ර වල විස්තර පහත දක්වා ඇත.

අං.	විස්තරය	නිෂ්පාදනය කළ හැකි දැල් වර්ගය	ගුරුතර	ලුණුවිල	වීරවිල
a.	Netting Machinery				
01.	Amita 6mm pitch	2-6 ply	01	-	-
02.	Amita 7mm pitch	2-9 ply	02	05	04
03.	Amita 9mm pitch	9-15 ply	01	01	01
04.	Amitech 7mm pitch	4-6 ply	-	-	02
05.	Amita 11mm pitch	12-24 ply	01	-	01
06.	Amita 14mm pitch	24-36 ply	01	03	-
	Total		06	09	08
	Total Annual production capacity		300Mt.	240Mt.	180Mt.

අං.	විස්තරය	නිෂ්පාදනය කළ හැකි දැල් වර්ගය	ගුරුතර	ලුණුවිල	වීරවිල
b.	Twisting Machinerics				
01.	Lezzani	2-9 ply		02	
02.	Collins	15-27 ply		01	
03.	Amitech	12-36 ply		01	
04.	Jmw	15-60 ply	01	0	
05.	Jmw	2-9 ply	01	0	
	Total		02	04	
	Annual production capacity		200 Mt	120 Mt	
c.	Processing Machinery		Available	Available	Not Available

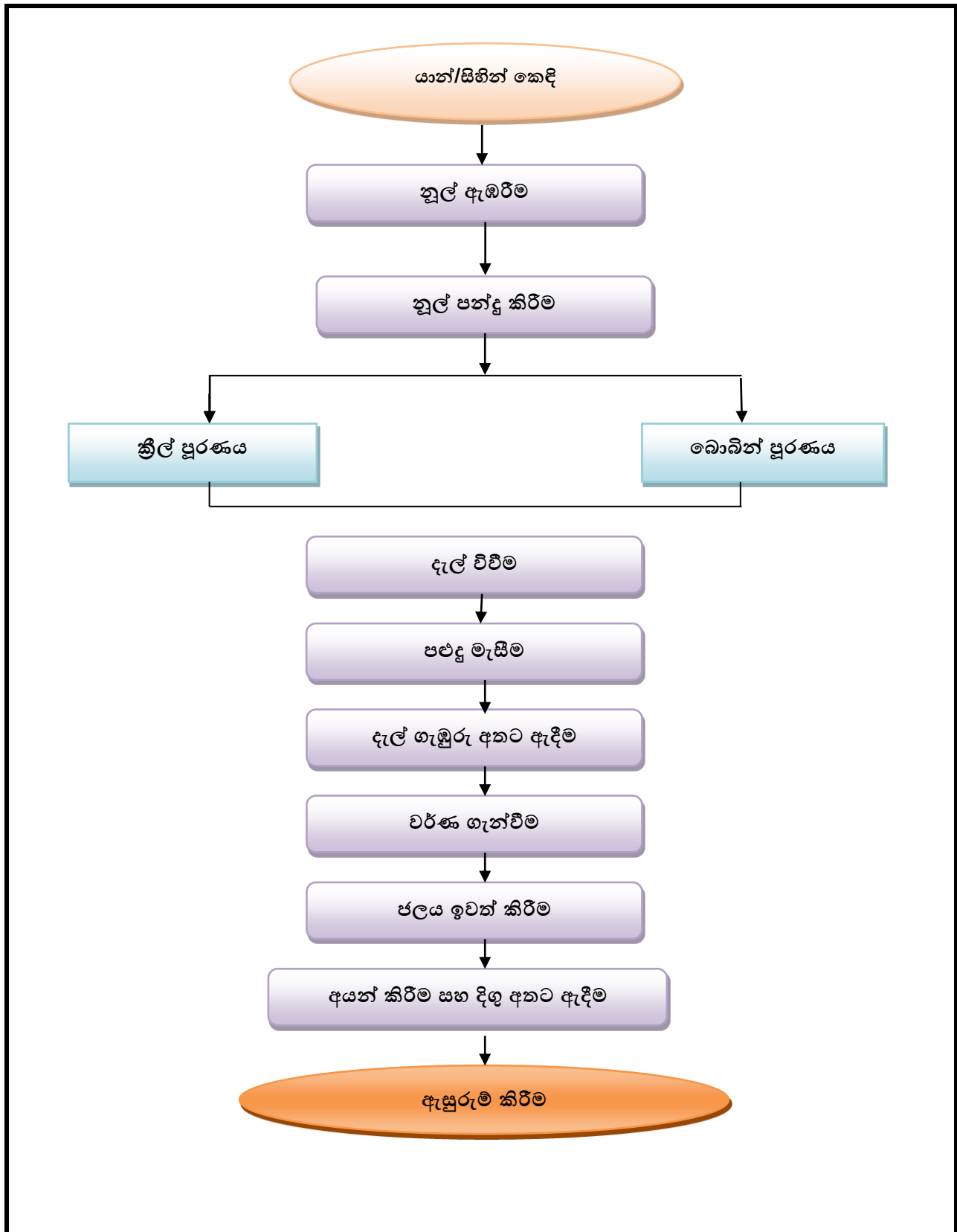
මාළු දැල් නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය

(2022 ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා)

කර්මාන්තශාලාව	නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො)		විකුණුම් (රු.මි)	
	ඉලක්කගත නිෂ්පාදනය	ලභාකරගත් නිෂ්පාදනය	ඉලක්කගත විකුණුම්(රු.මි)	ලභාකරගත් විකුණුම්(රු.මි)
ගුරුතර	135.00	19.59	180	40.34
ලුණුවිල	108.00	12.57	135	42.59
වීරවිල	72.00	13.69	72	20.96
එකතුව	315.00	45.85	387.00	103.89

නිෂ්පාදන ක්‍රියාදාමය

මාළු දැල් නිෂ්පාදනයේ වසර 30 කට වැඩි පළපුරුද්දක් සහිත වූ අයගෙන්ද සැදුම් ලත් තාක්ෂණික කාර්ය මණ්ඩලයක් කර්මාන්තශාලා වල ඇත.

ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධනය

සමාගමේ ඉලක්කගත වෙළෙඳපොළ කොටස 13.47% ක් වන අතර එමඟින් ධීවර ප්‍රජාවට උසස් තත්ත්වයේ මත්ස්‍ය දැල් සාධාරණ මිලකට ලබා ගත හැකි අතර එමඟින් ධීවර කටයුතුවල නියැලීමට සහ ඔවුන්ගේ ඉපැයීම් ධාරිතාව සහ තිරසාරභාවය ඉහළ නැංවීමට හැකි වේ.

මත්ස්‍ය දැල් නිෂ්පාදනය මගින් පාරිභෝගිකයින්ගේ අවශ්‍යතා තෘප්තිමත් කිරීමට සහ ධීවර ප්‍රජාවගේ සුභසාධනය ඉහළ නැංවීම සඳහා අස්වැන්න වැඩි කිරීම සහ ඒ ආශ්‍රිත මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවිය හැකිය.

මත්ස්‍ය දැල් නිෂ්පාදනය ධීවරයින්ගේ ජීවිත පොහොසත් කරන අතර පාරිභෝගික අවශ්‍යතා සපුරාලමින් ඔවුන්ගේ සුභසාධනය සඳහා අවශ්‍ය ආදායම උපයා ගැනීමට හැකි වන අතර එමඟින් ජාතික ආදායම හා දළ දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළ නංවමින් රටේ ආර්ථිකයට දායක වනු ඇත.